

ÎMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

COOPERAREA UE – R. MOLDOVA: NOUTĂȚI

IUNIE – AUGUST 2023

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Rezultatele selecției proiectelor din cadrul apelului Erasmus+ 2023 pentru Republica Moldova	8
30 de tineri desfășoară stagii de practică în instituțiile statului, cu sprijinul Misiunii Înaltilor Consilieri UE	10
Stagiarii Programului comun al Uniunii Europene și Guvernul Republicii Moldova beneficiază de o pregătire extinsă în diverse sectoare ale administrației publice	12
O stradă din centrul municipiului Ungheni a fost renovată cu suportul financiar al Uniunii Europene	13
Lungmetrajul „VARVARA”, realizat cu suportul financiar al UE - rulat în cinematografe	15
„Rock la cetate” – concertul care a reunit pasionații de muzică de pe ambele maluri ale râului Nistru	16
UE și PNUD anunță încheierea primei etape a lucrărilor de restaurare de la Cetatea Tighina/Bender	18
Turnul de apă din Șoldănești a fost restaurat, cu sprijinul UE	20
Cursuri gratuite de limbă română destinate organizațiilor societății civile din stânga Nistrului, cu sprijinul UE	22
Uniunea Europeană și Misiunea OIM în Moldova continuă să acorde ajutor persoanelor care fug din calea războiului	25
Tinerii din Găgăuzia au inaugurat un centru de tineret în satul Dezghingea, cu sprijinul UE	27
Capacitarea și participarea incluzivă a tinerilor – promovate cu suportul UE	30
Orientare în carieră, dezvoltarea competențelor antreprenoriale și digitale - programele inovative ale proiectului UE, JOBOTECA, pentru tinerii din 25 de școli	33
Consolidarea rezilienței jurnaliștilor locali din Republica Moldova prin instruirii ample organizate cu suportul UE	35

02

SOCIETATE MAI PUTERNICĂ

Un nou proiect finanțat de UE dedicat abilitării tinerilor a fost lansat în Moldova în iulie 2023	36
Școala din Mălăiești și grădinița din satul Teiul din stânga Nistrului au fost reabilite cu sprijinul UE	38
Rezultatele primei ediții a Programului regional „Uniunea Europeană pentru Egalitatea de Gen: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen” – prezentate publicului	40
Capacitățile organizațiilor societății civile din Moldova în domeniul bugetelor publice centrale și locale – consolidate cu suportul financiar al UE	42
Sesiuni de informare la tema "Societatea civilă pentru integrarea europeană" au avut loc în Moldova în vara anului 2023	43
Tinerii din Moldova au învățat cum să combată dezinformarea și manipularea în cadrul unei școli de vară organizate cu sprijinul UE	45
Cu sprijinul UE, Moldova avansează în discuțiile despre transpunerea legislației europene cu privire la egalitatea de gen	47
Patru organizații care prestează servicii sociale au primit mijloace de transport noi, procurate din resursele Uniunii Europene și ale Fundației Soros Moldova	50
Cu suportul UE, la Cantemir a fost lansat un serviciu social Locuință Protejată pentru persoane cu dizabilități	52
Echipa Mobilă din Bălți înregistrează primele rezultate în activitatea de reabilitare a copiilor cu dizabilități	54

03

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

UE oferă sprijin pentru dezvoltarea sistemelor de cartografiere și cadastru din Republica Moldova	56
Noua Lege privind accesul la informație adoptată cu asistența Proiectului de Asociere UE-Moldova	58

Masă rotundă cu autoritățile din Republica Moldova privind următorii pași în procesul de aderare la Uniunea Europeană	61
Noi tehnici de instruire învățate de formatorii Centrului de Instruire a Avocaților	63
Mecanismul de asistență juridică garantată, finanțat parțial de stat, va fi îmbunătățit cu sprijinul UE	64
Rețeaua Donatorilor Anticorupție – întâlnire regulată desfășurată cu sprijinul Misiunii Înalților Consilieri UE	65
Conducerea Ministerului Finanțelor și a instituțiilor subordonate au învățat tehnici de comunicare strategică privind managementul finanțelor publice	66
Servicii publice mai bune pentru cetățeni – scopul Legii cu privire la amalgamarea voluntară, adoptată în lectură finală	68
Atelier de lucru pentru 140 specialiști din domeniul finanțelor, organizat cu suportul UE	70
Biroul Național de Statistică dă start recensământului de PROBĂ în 11 localități din țară, cu sprijinul Uniunii Europene și UNFPA	72
Echipa proiectului UE „Project Preparation Facility” contribuie la optimizarea pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova	74
Consolidarea luptei împotriva corupției și spălării banilor în Republica Moldova: o inițiativă de instruire transformatoare	76
Capacitarea organizațiilor societății civile locale: atelier privind transparența și responsabilizarea	78

04

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Echipa Europa oferă suport continuu sistemului de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova	80
Centru de Consultanță în Afaceri, deschis la Cărpineni, cu suportul financiar al Uniunii Europene	82
Un centru modern de informare turistică a fost inaugurat în municipiul Ungheni, cu suportul financiar al Uniunii Europene	85
Uniunea Europeană și Suedia sprijină eforturile organizațiilor societății civile de promovare a antreprenoriatului social în Republica Moldova	88

Uniunea Europeană susține antreprenoriatul tinerilor din Moldova prin intermediul unei noi inițiative de granturi	90
La Cahul a fost lansat Ghișeul Unic, creat cu sprijinul Uniunii Europene	92
De ziua municipiului, la Ungheni a fost inaugurat Ghișeul Unic, instituit cu sprijinul Uniunii Europene	94
Drumul de acces către lacul Belevu reabilitat cu sprijinul Uniunii Europene a fost inaugurat	96
Echipa Europa în acțiune: Vizita de studiu a reprezentanților autorităților publice locale din Republica Moldova în Albania și Macedonia de Nord	98
Abilitarea comunităților locale din Moldova: o viziune pentru dezvoltare durabilă	100
De la finanțe la sport a fost un singur pas. Iulia Zgherea a reușit să creeze o platformă de fitness pentru proaspetele mămici, grație cursurilor EU4Moldova: Startup City Cahul	102
Tinerii antreprenori de pe ambele maluri ale Nistrului sunt susținuți de UE	104
Cea de-a doua ediție a Barometrului de afaceri manifestă un trend de creștere	106
Organizații turistice de pe ambele maluri ale Nistrului reunite într-o platformă de cooperare, sprijinită financiar de Uniunea Europeană	107
Investiții europene în viitorul aprovizionării cu apă și canalizare din Cahul: două autoturisme noi pentru S.A. „Apă-Canal” Cahul	109
EU4Accountability - responsabilitatea socială în Republica Moldova și primele proiecte finalizate	110
Moldova LEADER IT Software, dezvoltat cu suportul UE, se află în faza de testare cu părțile interesate	113
Rețeaua Națională LEADER stimulează networking-ul și oportunități de parteneriat pentru Grupurile de Acțiune Locală din Moldova pentru a spori inovația și creșterea economică în zonele rurale	115

05

REZILIENTĂ ENERGETICĂ

Săptămâna Europeană a Energiei Durabile a fost marcată pe întreg teritoriul Republicii Moldova	117
Planuri locale de acțiune pentru energie durabilă și climă: instruire și transfer de cunoștințe în Ungheni	119

Experiența în energie durabilă și climă din Moldova, obținută cu sprijinul UE, 120
inspiră primari din Armenia

Zece spitale republicane vor beneficia de măsuri de eficiență energetică cu 122
suportul UE

112 elevi au învățat la tabăra de vară ENERGEL cum să fie prietenoși mediului 123
și să economisească energia

06

MEDIU ȘI CLIMĂ

Programul EU4Environment Resurse de Apă și Date de Mediu asistă instituțiile 126
naționale din Moldova pentru a îmbunătăți monitorizarea apelor de suprafață

Conservarea siturilor Emerald din Republica Moldova, cu suportul Uniunii 128
Europene

Republica Moldova dispune de propriul sistem de etichetare ecologică în 129
conformitate cu cerințele UE

Îmbunătățirea competențelor pentru o tranziție verde în țările Parteneriatului 130
Estic

Săptămâna Verde a UE 2023 marcată în Republica Moldova sub genericul 131
„Livram o lume net-zero”

07

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Securitatea digitală, mai accesibilă pentru apărătorii drepturilor omului și 133
reprezentanții societății civile, cu suportul Uniunii Europene

Ucraina, Moldova și Azerbaidjan selectate pentru elaborarea foii de parcurs 135
cu privire la schimbul de informații electronice privind transportul de marfă
(eFTI)

Operatorii de telecomunicații din UE și Moldova vor reduce tarifele de roaming 137
începând cu 2024

Acceleratorul DESI al EU4Digital a fost lansat pe 30 mai 139

EU4Digital la Moldova Digital Summit 2023	140
EU4Digital și DG NEAR vizitează Moldova: promovarea dezvoltării și inovației digitale	142
Estul întâlnește Vestul la evenimentul de networking pentru inovare TIC „Startup Bridge”	144
Evenimentele EU4Digital evidențiază prioritățile pentru a stimula inovarea și incubarea start-up-urilor	146
Zeci de localnici din sudul țării au absolvit cu succes cursurile de competențe digitale pentru adulți, organizate de EU4Moldova: Startup City Cahul	148
10 întreprinderi mici și mijlocii din sudul Republicii Moldova au beneficiat de granturi pentru integrarea soluțiilor digitale, în cadrul EU4Moldova: Startup City Cahul	150
Elevii din Cahul devin campioni la Web Development în competiția "Tekwill Junior Ambassadors"	151
Profesiile viitorului pot fi studiate de cei mici la taberele din Cahul, la EU Innovation Centre Cahul - Inotek	153

MOBILITATE ȘI OAMENI

Rezultatele selecției proiectelor din cadrul apelului Erasmus+ 2023 pentru Republica Moldova

Agenția Executivă pentru Educație și Cultură a Comisiei Europene (EACEA) a făcut publice rezultatele selecției 2023 pentru proiectele Erasmus+, cum ar fi cele de consolidare a capacităților în învățământul superior (CBHE), dar și în domeniul educației și formării profesionale (CBVET) și pentru acțiunile Jean Monnet. Astfel au fost

propușe pentru finanțare, șase proiecte CBHE, trei proiecte CBVET și patru proiecte Jean Monnet, toate desfășurându-se cu participarea instituțiilor din sfera educației din Republica Moldova. Este cel mai bun rezultat obținut până în prezent în cadrul unui apel Erasmus+ de către instituțiile din Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Trebuie menționat faptul că proiectele Erasmus+ de consolidare a capacităților (CBHE și CBVET) susțin cooperarea internațională, bazată pe parteneriate multilaterale între organizațiile active în domeniul învățământului superior și a educației și formării profesionale din țările participante la programul Erasmus+ (statele UE și 6 state asociate la program) și din țări terțe care nu sunt asociate la program (restul lumii, inclusiv Republica Moldova). Aceste proiecte urmăresc să susțină relevanța, accesibilitatea și capacitatea de adaptare ale instituțiilor de educație din țări terțe care nu sunt asociate la program, ca motor al dezvoltării socioeconomice durabile.

Proiectele Jean Monnet, pe de altă parte, vizează promovarea excelenței în predare și cercetare în domeniul studiilor privind Uniunea Europeană la nivel mondial. Prin această acțiune Comisia Europeană urmărește promovarea dialogului între mediul academic și factorii de decizie, în special, cu scopul de a consolida guvernanta politicilor UE. Studiile despre Uniunea Europeană cuprind studiile europene în ansamblu, cu un accent deosebit pe procesul de integrare europeană.

Având un buget total de 4,2 miliarde euro pentru anul 2023, programul Erasmus+ își propune să continue să susțină incluziunea, digitalizarea, politicile verzi, cetățenia

activă și o participare mai dinamică la viața democratică. În Republica Moldova proiectele Erasmus+ sunt implementate începând cu 1994 pe dimensiunea învățământului superior și a tineretului. Începând cu anul 2021, noutate pentru Republica Moldova în cadrul programului Erasmus+ au devenit proiectele de consolidare a capacităților în domeniul învățământului profesional tehnic, care au ca scop principal modernizarea și internaționalizarea acestei sfere a educației. În plus, începând cu anul 2024, organizațiile din Republica Moldova vor putea participa la proiectele de consolidare a capacităților în sfera tineretului și sportului, având astfel acces la o gamă mai largă de oportunități de formare, învățare și creare de rețele.

Programul Erasmus+ s-a dovedit a fi un instrument puternic pentru promovarea unității și a valorilor europene, și una dintre cele mai vizibile povești de succes ale Uniunii Europene. Până în prezent, datorită sprijinului Programului Erasmus+ în Republica Moldova, s-au obținut următoarele rezultate: 83 de proiecte Tempus, peste 6.000 de mobilități academice și peste 8.000 de mobilități pentru tineri, 30 de proiecte de consolidare a capacităților în învățământul superior, 5 proiecte de consolidare a capacităților în domeniul educației și formării profesionale și 31 de proiecte Jean Monnet.

30 de tineri desfășoară stagii de practică în instituțiile statului, cu sprijinul Misiunii Înalților Consilieri UE

30 de tineri au fost selectați, în urma unui proces competitiv, să devină stagiarii ediției din acest an a Programului comun de stagii al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova. Ceremonia festivă de deschidere a Programului a avut loc la finele lunii iunie în prezența Prim-ministrului Republicii Moldova, Dorin Recean, și Șefei secției operațiuni din cadrul Delegației Uniunii Europene, Magdalena Mueller-Uri.

În adresarea sa către stagiari, șeful Executivului a subliniat că lucrul în sectorul public implică multă dedicație și responsabilitate, iar funcționarii publici contribuie zi de zi la modernizarea țării și realizarea parcursului european.

„Este simbolic că avem aceasta întâlnire astăzi, la un an de la obținerea statutului de țară candidată pentru integrarea în Uniunea Europeană. Vă îndemn să fiți ambițioși și să contribuiți, împreună cu noi, la transformările necesare pentru a aduce Europa acasă, în Republica Moldova”,

a spus Prim-ministrul Dorin Recean.

Magdalena Mueller-Uri, a menționat:

“Sper că mulți dintre voi, stagiarii de astăzi, să deveniți funcționari publici competenți și motivați. UE este încântată să susțină asemenea inițiative care aduc tineri entuziaști în administrația publică în acest moment crucial, când e nevoie de multe forțe pentru a aduce Republica Moldova cât mai curând în marea familie europeană.”

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Programul, cu o durată de două luni, presupune muncă cot la cot cu funcționarii publici din autoritățile centrale, avându-i ca mentori pe Înalții Consilieri UE – fapt ce va consolida capacitățile tinerilor și ulterior va spori șansele lor de angajare. Stagiarii primesc o bursă lunară, programul fiind integral finanțat de Uniunea Europeană.

Între finaliști se numără studenți, masteranzi și proaspăt absolvenți atât ai instituțiilor de învățământ superior din țară, cât și de peste hotare – tineri dornici să înceapă cariera în instituțiile publice și să pună umărul la modernizarea țării.

Lansarea Programului a fost precedată de o campanie amplă de informare, desfășurată în patru dintre cele mai mari universități din țară, dar și în mediul online, pentru studenții moldoveni din diasporă. Programul se realizează în baza Memorandumului de Înțelegere, semnat de către Guvernul Republicii Moldova, Consiliul Rectorilor și Misiunea Înalților Consilieri ai Uniunii Europene.

Detalii despre Program, criteriile de selectare, procedura de depunere a dosarelor sunt disponibile la <https://www.eu-advisers.md/ro/internship/>.

Stagiarii Programului comun al Uniunii Europene și Guvernul Republicii Moldova beneficiază de o pregătire extinsă în diverse sectoare ale administrației publice

Pe parcursul a două luni, stagiarii înscriși în Programul comun al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova, au beneficiat de o pregătire amplă în diverse sectoare ale

administrației publice. Aceștia au participat la sesiuni informative moderate de Înalții Consilieri UE și reprezentanți ai conducerii instituțiilor statului.

Astfel, aceștia au aflat despre rolul și responsabilitățile Cancelariei de Stat, precum și despre procesul de elaborare a actelor normative – calea de la un concept la o lege – într-o sesiune informativă moderată de Artur Mija, secretarul general al Guvernului și Irina Alexe, expertă în planificare strategică a Misiunii Înalților Consilieri UE.

Seria de sesiuni a continuat cu una în sectorul educației, moderată de ministrul Dan Perciun și de Înaltul Consilier al UE pentru educație și cercetare Daniel Funeriu. Apoi, stagiarii au aflat despre subiectele actuale din sectorul energetic – într-un eveniment moderat de ministrul Victor Parlicov și Înaltul Consilier UE pentru energie Alexandru Săndulescu.

Seria de evenimente a inclus și unul în Afaceri Externe, cu participarea secretarului de stat Stela Leucă și a Înaltului Consilier UE pentru afaceri diplomatice și europene, Jan Tombinski. Irina Cruceru, Manager de Program al Misiunii Înalților Consilieri UE, în deschiderea evenimentelor, și-a împărtășit experiența profesională în ceea ce ține de integrarea în UE și alinierea acquisului și a încurajat stagiarii să folosească oportunitățile unice, oferite de perioada istorică foarte importantă pe care o traversează Moldova, la maxim.

O stradă din centrul municipiului Ungheni a fost renovată cu suportul financiar al Uniunii Europene

Pe 28 august, de ziua Municipiului Ungheni a fost inaugurat, după reabilitare, un segment de drum de 0,7 kilometri. Modernizarea străzii Alexandru Boico din municipiul Ungheni a presupus renovarea infrastructurii rutiere de 0,7 km, aplicarea bordurilor, marcajului longitudinal și transversal, instalarea a 50 de indicatoare rutiere, amenajarea a șase intrări

în curți, a zonei verzi, două treceri pietonale și instalarea iluminării.

Lucrările de renovare în valoare de peste 420.000 euro au fost efectuate cu sprijinul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de UE și implementat de PNUD și UNICEF și cu contribuția primăriei municipiului Ungheni.

„Uniunea Europeană susține dezvoltarea comunităților locale în Ungheni prin intermediul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”. O componentă semnificativă din cadrul programului este dedicată îmbunătățirii infrastructurii publice. O infrastructură dezvoltată, precum este Strada Boico, este importantă pentru locuitorii din Ungheni, deoarece oferă acces facil, sporește mobilitatea, iar orașele și localitățile devin mai dinamice. De asemenea, aceasta oferă

oportunități de dezvoltare economică, crește atractivitatea locurilor, îmbunătățește mijloacele de trai ale populației. Mă bucur să văd că regiunea Ungheni este capabilă să atragă fonduri UE din surse diverse și implementează proiecte cu succes. Felicit autoritățile locale și locuitorii din Ungheni și sper să se bucure de drumul nou renovat”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

De infrastructura rutieră modernizată beneficiază peste 18 agenți economici, care își desfășoară activitatea pe această porțiune de drum, precum și cei peste 3000 de angajați ai Zonei Economice Libere.

Îmbunătățirea infrastructurii rutiere contribuie la decongestionarea traficului rutier de pe artera principală a orașului, oferă condiții îmbunătățite pentru transportul auto și acces către zonele cu dezvoltare economică. Totodată, sunt reduse costurile de construire, întreținere și reparare a drumurilor adiacente, care anterior erau supra-exploatate.

„Strada Boico este una dintre arterele importante ale municipiului Ungheni care, de la construirea ei, în 1972, nu a fost reparată capital niciodată. Suportul oferit de Uniunea Europeană pentru reabilitarea acesteia a fost mai mult decât binevenit. Cu siguranță, mii de locuitori și vizitatori ai municipiului Ungheni vor aprecia ceea ce s-a făcut. Datorită Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, acum avem în Ungheni încă o stradă care corespunde tuturor rigorilor, fapt pentru care suntem recunoscători atât finanțatorilor, cât și executorilor lucrărilor”,

a declarat Alexandru Ambros, primarul municipiului Ungheni.

Prin renovarea străzii Alexandru Boico, care reprezintă drumul de acces către Zona Economică Liberă, se contribuie la atragerea de noi investiții în zonă și la sporirea cooperării dintre reprezentanții autorităților publice și a mediului de afaceri.

Lucrările de construcție s-au desfășurat în perioada octombrie 2022 - iulie 2023.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Mai multe detalii despre activitățile Programului în regiunile Cahul și Ungheni găsiți pe www.eu4cahul.md și www.eu4ungheni.md.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Lungmetrajul „VARVARA”, realizat cu suportul financiar al UE - rulat în cinematografe

Pe 6 iunie a fost prezentat în premieră lungmetrajul „VARVARA”, produs de Sergiu Cumatrenco și regizat de Anatol Durbală. Filmul a fost realizat cu sprijinul mai multor

parteneri de dezvoltare, printre care Uniunea Europeană și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

Premiera filmului „VARVARA” a avut loc la Președinția Republicii Moldova. Din 7 iunie, producția a fost difuzată în cinematografele din țară. Filmul urmează să fie prezentat și la Tiraspol.

În 2020, producătorii filmului „VARVARA” au beneficiat de un grant în valoare de peste 35 de mii de euro în cadrul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. Filmările au avut loc în perioada 2021-2022, iar din distribuția filmului fac parte peste 30 de actori, inclusiv șase de pe malul stâng al Nistrului. Și echipa de producție a inclus profesioniști de pe ambele maluri.

Lungmetrajul „VARVARA” îl prezintă în prim plan pe Sașa, un instalator de rând, care încearcă din răspuțeri să ducă o viață cinstită, iar filmul este exact despre alegerile importante pe care trebuie să le facă eroul.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

„Rock la cetate” – concertul care a reunit pasionații de muzică de pe ambele maluri ale râului Nistru

Pe 10 iunie, cu ocazia celebrării încheierii lucrărilor de restaurare și conservare de la Cetatea Tighina/Bender, a fost organizat concertul „Rock la cetate”. Moldovan National Youth Orchestra (MNYO) a revenit în curtea cetății cu un concert de excepție.

Evenimentul a avut loc cu sprijinul financiar al Uniunii Europene prin Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

60 de muziceni și instrumentiști de pe ambele maluri ale râului Nistru au reinterpretat legendare piese rock. De la Nirvana, AC/DC, Led Zeppelin sau Queen până la Elton John, Moby sau Okean Elzy, iată doar câteva exemple de melodii care au creat o adevărată senzație.

„Este un concert minunat, într-un spațiu foarte frumos, sunt impresionată de cât de bine arată cetatea. Este foarte multă lume, ceea ce este splendid, și cred că este o ocazie minunată pentru ca toată lumea să se adune aici și să asculte muzică bună și plină de dinamism”,

a afirmat Alexandru.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Sunt din Tiraspol și pentru prima dată particip aici, la cetate, la concertele MNYO. E de nedescris atmosfera de aici. E interesant să vezi cum la un eveniment cultural se împletește istoria cu modernul – cetatea din secolul XV și muzica rock din zilele noastre”,

menționează Olesea.

„Așa evenimente eu nu am mai întâlnit, totul e atât de captivant. Vă mulțumim că ați venit în orașul nostru

spune Elena.

Concertele marca MNYO organizate la Cetatea Tighina/Bender s-au transformat într-o tradiție frumoasă, iar drept argument a fost că biletele s-au vândut cu mult înainte de concert. Cei aproximativ 2000 de oameni prezenți la concert au avut ocazia să asculte și evoluția invitaților speciali – Pasha Parfeni, Ana Cernicova și Radu Dolgan.

„Fastuoasa Cetate Tighina/Bender este un loc în care mergem de fiecare dată cum mare plăcere și unde reîntâlnim un public extraordinar. Este înălțător să vezi în fiecare an cum oamenii de pe ambele maluri săvârșesc o uniune spirituală. Repertoriul este inspirat în mare parte de la primul Rock Simfonic, realizat acum 10 ani”,

**a menționat Adriano Marian, dirijorul
Moldovan National Youth Orchestra.**

Concertul „Rock la cetate” din 10 iunie este cel de-al 5-lea eveniment organizat de MNYO la Cetatea Tighina/Bender, cu sprijinul UE și PNUD. Organizarea evenimentelor culturale pe teritoriul Cetății Tighina/Bender asigură sustenabilitatea financiară a acestui important monument istoric.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

UE și PNUD anunță încheierea primei etape a lucrărilor de restaurare de la Cetatea Tighina/Bender

Prima etapă a lucrărilor de conservare desfășurate în perioada 2021-2023 de la Cetatea Tighina/Bender s-au încheiat. Investițiile au fost de peste 1,4 milioane

de euro, din partea Uniunii Europene prin intermediul Programului „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

„Pe parcursul ultimilor ani, am asistat aici la un parcurs remarcabil de muncă intensă. În ciuda tuturor obstacolelor, cum ar fi pandemia de COVID și războiul din Ucraina, astăzi vedem aceste eforturi materializate. Prin restaurarea Cetății Tighina/Bender este conservată structura fizică. În același timp, revitalizăm semnificația sa istorică și valoarea sa culturală. Acest monument va deveni o dovadă vie a bogatelor tradiții, istoriei și experiențelor care au modelat comunitățile de pe ambele maluri ale râului Nistru”

a menționat Janis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Tehnologiile utilizate pentru lucrările de conservare din prima etapă, inclusiv consolidarea celor mai critice zone ale Cetății de Sus și de Jos, sunt în conformitate cu standardele și practicile internaționale. De exemplu, pentru stabilirea mortarului istoric au fost efectuate o serie de teste chimice și petrografice în Istanbul, Turcia, deoarece în Republica Moldova asemenea teste nu se pot executa. Pentru lucrările de restaurare și consolidare au fost utilizați peste 127,2 de metri cubi de mortar istoric, fabricați conform rețetelor istorice.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Lucrările realizate în prima etapă au constat din:

- » Consolidarea tuturor zonelor/elementelor de construcție sub risc de prăbușire atât la Cetatea Superioară (citadela), cât și la Cetatea de Jos;
- » Conservarea completă a zidului din partea de Est a Cetății Tighina/Bender;
- » Restaurarea completă a celor trei turnuri de zid, în zona estică a cetății, inclusiv a acoperișurilor, acestea fiind reproduse întocmai versiunii originale;
- » Modernizarea sistemului de evacuare a apelor pluviale;
- » Securizarea scârilor și pasajelor de trecere, în conformitate cu standardele internaționale.

În urma restaurării Cetății Tighina/Bender, care datează din secolul al XV-lea, va crește potențialul turistic al acestui obiectiv istoric, ceea ce va spori beneficiile ulterioare pentru economia locală.

În cadrul evenimentului dedicat finisării lucrărilor de restaurare de la Cetatea Tighina/Bender Daniela Gasparikova, Reprezentanta rezidentă PNUD în Republica Moldova a afirmat: „Restaurarea cetății aduce cu sine

speranțe și un potențial imens. Observăm deja cum acest obiectiv istoric devine o destinație captivantă și foarte căutată de către turiști. Beneficiile economice, sociale și culturale care vor rezulta din restaurarea sa se preconizează a fi de amploare, contribuind la prosperitatea întregii regiuni.”

În perioada anilor 2019-2021 a fost efectuată expertiza tehnică și designul detaliat al cetății, care au servit drept foaie de parcurs pentru lansarea lucrărilor de conservare din prima etapă. De asemenea, a fost elaborat un plan detaliat pentru lucrările din etapele viitoare, dar și pentru a asigura sustenabilitatea financiară a monumentului istoric prin organizarea diverselor evenimente precum târguri, concerte sau activități sportive pentru vizitatorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, dar și din străinătate.

Conservarea și restaurarea Cetății Tighina/Bender, alături de Circul din Chișinău, este unul dintre cele două obiective emblematice ale patrimoniului cultural restaurate cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Turnul de apă din Șoldănești a fost restaurat, cu sprijinul UE

Turnul de apă din Șoldănești și-a recăpătat splendoarea de odinioară. Construit în 1893 din cărămidă roșie, turnul asigura toate necesitățile de apă pentru calea ferată din Șoldănești. După mai bine de un secol,

monumentul a fost restaurat, datorită susținerii oferite de programul UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Turnul de apă din Șoldănești nu este doar un simplu monument istoric; el și-a păstrat funcționalitatea până în zilele noastre. Rezervorul cu o capacitate de 50 de tone aprovizionează cu apă potabilă tot centrul istoric al orașului Șoldănești – aproximativ 400 de beneficiari de la unitățile comerciale și până la cele 100 de locuințe.

„Avem foarte multe monumente istorice în raionul Șoldănești – stejarul lui Ștefan cel Mare, mănăstiri, cimitirul evreiesc etc, dar turnul de apă mi se pare cel mai interesant, pentru că el era un obiect utilitar, mai apoi a fost transformat în monument istoric”,

spune Bogdan, elev clasa a VIII-a.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Restaurarea turnului de apă din Șoldănești a fost una complexă, pentru că a fost asigurată funcționalitatea acestuia și totodată au fost păstrate toate elementele de valoare istorică și arhitecturală. Lucrările de conservare/restaurare s-au concentrat pe consolidarea turnului, repararea acoperișului, tâmplăriei, precum și înlocuirea completă a rezervorului de apă și a conductelor din interior.

Astfel, turnul de apă este repartizat în trei nivele: la nivelul superior este o cisternă de apă cu o capacitate de 50 de tone, la nivelul doi – departamentul tehnic, iar la parter este sistemul de cazangerie, pentru a asigura în timpul rece a anului buna funcționare a sistemului de apă. După restaurarea completă a turnului de apă, urmează ca parterul turnului, dar și teritoriul din preajma monumentului, să fie transformate într-un muzeu industrial.

„Ne dorim să deschidem și un muzeu al apei, pe care să-l viziteze localnicii și oaspeții care vin la noi. Vom amenaja și acest teritoriu din fața turnului de apă, pentru ca cei care vin la gara auto să poată vizita turnul de apă, gara de tren și, de ce nu, să poată să facă aici un repaos”,

a menționat Vadim Groza, viceprimarul orașului Șoldănești.

Turnul de apă din Șoldănești face parte din cele 10 obiective cultural-istorice de pe ambele maluri ale Nistrului, care au beneficiat de lucrări de restaurare în perioada anilor 2020-2022. Programul „Măsurile de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Cursuri gratuite de limbă română destinate organizațiilor societății civile din stânga Nistrului, cu sprijinul UE

„Mi-am dat seama că pierd multe pe plan profesional și personal”

așa începe discuția Iulia Melnicenco, una dintre participantele cursului de limbă română desfășurat la Tiraspol de „Agenția pentru Dezvoltare Regională” din Tiraspol, în parteneriat cu Centrul educațional „SMART”, cu sprijinul Uniunii Europene (UE) și PNUD, oferit în cadrul Programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”.

În rezultat, 25 de reprezentanți ai societății civile din stânga Nistrului au beneficiat de cursul de limbă română în regim intensiv.

„Este un proces util și necesar pentru ei. Calea este complexă, dar noi suntem dedicați, iar rezultatele la finalul fiecărui nivel sunt vizibile și conform așteptărilor. Cursanții sunt interesați să învețe”,

afirmă Tatiana Mazepa, lectoră de limbă română.

„La final de curs avem 25 de reprezentanți ai OSC-urilor care au învățat româna de la zero și până la nivelul B1 inclusiv, după standardele europene de învățare a limbii străine. Cursurile de română sunt despre posibilități și oportunități”,

afirmă Tatiana Yaskova, președinta Agenției pentru Dezvoltare Regională din Tiraspol.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Organizatorii cursurilor de limbă română nu s-au limitat doar la rețeta clasică de predare. Le-au oferit cursanților și alternative cum ar fi: lecții online, reuniuni tematice, ateliere de discuții la cafea în afara orelor de clasă, axate pe diverse subiecte – istorie, tradiții și obiceiuri. De asemenea, toate instruirile au fost completate și de un glosar de termeni în limba română.

„În munca noastră noi practic în permanență interacționăm cu colegii noștri de proiect de pe malul drept al Nistrului. Pentru o mai bună înțelegere și comunicare, dar și pentru realizarea proiectelor comune, cunoașterea limbii române a devenit o necesitate. Studiez limba română în format intensiv, e complicat, pentru că și programul de la muncă e încărcat. În opinia mea, fiecare ar trebui să învețe o limbă nouă, cel puțin pentru a-și crește competențele pentru început. În plus, locuim în Moldova și e necesară, totuși, cunoașterea limbii române,

limbii de stat, iar pentru a circula prin țară chiar trebuie să cunoaștem această limbă”,

**zice Alexandr Bomeșco,
participant la curs.**

Printre beneficiarii cursurilor de limbă română este și Ludmila Burlaciuc, vicepreședinta Federației Naționale de Karate-Do din Republica Moldova.

„Chiar demult îmi doream să studiez limba română, dar așa cum sunt antrenore de karate, de multe ori coincidea programul de studii cu programul meu de muncă. Atunci când am aflat despre noua posibilitate de studiere, și mai ales opțiunea de cursuri online, m-am înscris imediat. În același timp, organizarea reuniunilor tematice, la care noi discutăm diverse subiecte în limba română, e o nouă

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

modalitate de studiere pentru mine, și mai e și comodă. Eu am foarte mulți colegi/colege în România, în Moldova și atunci când ne întâlnim la diverse întreceri sportive de nivel regional și internațional, îmi doresc să fiu înțeleasă de ei, așa că acum am posibilitatea să învăț limba română și asta fac”,

relatează ea.

„Rolul limbii române în managementul proiectelor a crescut și e bine să ne înțelegem partenerii de pe malul drept. Cred că aceste cursuri vor face ca parteneriatele dintre organizațiile celor două maluri să fie mai consolidate și mai multe, iar liderii vor putea

participa la evenimente comune nu doar în Republica Moldova, dar și în România”,

spune Roman Sandu, expert la Asociația Antreprenorilor Sociali.

Cei 25 de cursanți au fost parte a unui proiect pilot prin care cei interesați de studierea limbii române au reușit să depășească barierele lingvistice de pe ambele maluri ale râului Nistru.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Uniunea Europeană și Misiunea OIM în Moldova continuă să acorde ajutor persoanelor care fug din calea războiului

La Chișinău, în data de 7 august, OIM Moldova, cu sprijinul generos al Uniunii Europene, a donat Serviciului de Urgență Prespitalicească din Moldova 300 de frigiderice mobile pentru transportarea medicamentelor termolabile, inclusiv a vaccinurilor și produselor biologice. ([Video](#))

La evenimentul de predare-primire au participat dl Ion Prisăcaru, Secretarul de Stat al Ministerului Sănătății, dl Iurie Crasiuc, directorul Centrului Național de

Asistență de Urgență Prespitalicească, Adam Grodzicki, șeful adjunct de cooperare al Delegației UE în Republica Moldova și dl Lars Johan Lönnback, șeful misiunii OIM Moldova. Această donație se regăsește în cadrul proiectului UE „Sprijinirea protecției, tranzitului, întoarcerii voluntare și informate și a reintegrării cetățenilor Parteneriatului Estic și resortisanților țărilor terțe afectați de conflictul din Ucraina”, finanțat de Uniunea Europeană.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Stimați parteneri, vă mulțumim pentru inițiativă, dar și pentru eforturile depuse pentru achiziționarea acestui echipament important pentru serviciul de asistență prespitalicească. Datorită acestei donații, fiecare echipă medicală mobilă va avea posibilitatea de a transporta medicamentele termolabile”,

a declarat Ion Prisăcaru, secretar de stat al Ministerului Sănătății.

„Această donație reflectă solidaritatea noastră față de Republica Moldova și parteneriatul nostru continuu cu Ministerul Sănătății, care oferă servicii de sănătate pentru toți moldovenii și refugiații care trăiesc în această țară. Și tocmai această cooperare a dat curs unui program regional în domeniul managementului facilitat al migrației, implementat în parteneriat cu OIM”,

a remarcat Adam Grodzicki, șeful adjunct al Departamentului de cooperare al Delegației UE în Republica Moldova.

Lars Johan Lönnback, șeful misiunii OIM în Moldova:

„OIM are un rol cheie în răspunsul la urgențele umanitare și de sănătate publică, aceasta fiind o parte esențială a mandatului umanitar al OIM. Prin intermediul acestei donații, dorim să extindem suportul nostru pentru serviciile de ambulanță din Republica Moldova. După cum am observat cu toții, schimbările climatice sunt reale și sunt resimțite deja. În aceste condiții, refrigerarea este absolut necesară pentru multe dintre intervențiile solicitate în cadrul răspunsurilor de urgență. Aș dori să mulțumesc directorului Centrului Național de Asistență de Urgență Prespitalicească, Ministerului Sănătății și Uniunii Europene pentru această colaborare excelentă care a făcut posibilă această donație.”

Donația va spori capacitatea Serviciului de Urgență Prespitalicească, care oferă în mod activ tratament de urgență prespitalicească refugiaților ucraineni și resortisanților din țări terțe. De asemenea, în ultimele șase luni, a acordat asistență medicală de urgență unui număr de 5 000 de ucraineni.

De la începutul războiului, OIM a asistat 2 324 de persoane cu transport aerian către 14 state membre ale UE și SEE.

Echipa de Gestionare a Relocării și Deplasării a OIM Moldova este responsabilă de implementarea diferitelor tipuri de activități de relocare și de acordarea de sprijin pentru toate operațiunile de deplasare ale OIM, care includ transportul aerian către statele membre ale Uniunii Europene (UE) și ale Spațiului Economic European (SEE). În Moldova, Echipa RMM, în coordonare cu Poliția de Frontieră a Republicii Moldova, lucrează în permanență pentru a sprijini refugiații ucraineni și resortisanții țărilor terțe. Mulțumită sprijinului financiar generos al Direcției Generale pentru Vecinătate și Extindere a Comisiei Europene, Echipa de Gestionare a Relocării și Deplasării a OIM Moldova a transferat prin transport aerian 2 324 de persoane, dintre care 107 au fost transferate recent, în perioada iunie – 23 august 2023. Cele 107 persoane – dintre care 55% sunt femei, 26% sunt minori – au fost dislocate în 7 țări: 12 persoane în Norvegia, 4 în Irlanda, 78 în Republica Cehă, 2 în Italia, o persoană în Liechtenstein, 7 în Țările de Jos (Regatul Țărilor de Jos) și 3 în Spania.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Tinerii din Găgăuzia au inaugurat un centru de tineret în satul Dezghingea, cu sprijinul UE

În Găgăuzia, satul Dezghingea a devenit scena unei povești remarcabile despre colaborare, împuternicire și potențialul nemărginit al minților tinere. Datorită eforturilor ferme ale Asociației Tinerilor din Găgăuzia (AO Tineretul Găgăuziei) și a sprijinului generos al proiectului EU4Accountability al Uniunii Europene, a fost înființat un Centru de tineret, care a trasat o cale spre un viitor mai luminos pentru tinerii din localitate.

Această realizare importantă nu a dat viață doar unui spațiu, ci și unei schimbări profunde în dinamica regiunii. Centrul de Tineret, înființat în colaborare cu People in Need (PIN) Moldova, rezonază cu o viziune de a promova creșterea holistică a tinerilor. Acesta reprezintă o întruchipare a angajamentului UE de a implica, împuternici și conecta tinerii, îmbunătățind în același timp relația dintre organizațiile societății civile (OSC) și autoritățile publice locale (APL).

Între zidurile Centrului de tineret se va desfășura o multitudine de activități interesante. Atelierele interactive vor stârni curiozitatea, formarea profesională îi va înarma pe adolescenți cu abilități pentru viitor, iar evenimentele sportive le vor canaliza energia spre o întrecere sănătoasă. Acest portal de învățare și creativitate nu numai că va dezvolta tineretul, dar va deveni, de asemenea, un teren propice pentru inițiative comunitare menite să răspundă nevoilor și viselor specifice ale populației locale.

Exprimându-și aprecierea pentru participarea activă a tinerilor, Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, a declarat

"Tineretul este motorul schimbării și al democrației... Este important să implicăm tinerii la toate nivelurile de elaborare a politicilor."

"Inaugurarea Centrului de Tineret marchează mai mult decât o realizare fizică, ea reprezintă o legătură între OSC și APL, o relație care amplifică impactul lor colectiv",

a menționat Guillermo Llinás, Director de țară al People in Need Moldova.

Marina Uzun, managerul Centrului de Tineret, a rezumat esența acestei inițiative:

"Tinerii au idei proaspete, gândire inovatoare și creativitate".

Cu entuziasmul lor contagios și perspectivele unice, tinerii aduc o gură de aer proaspăt care propulsează soluții pentru probleme complexe.

În spatele acestui succes se află efortul dedicat al Asociației de Tineret din Găgăuzia, care a luat inițiativa și a transformat Centrul de Tineret în realitate. Determinarea lor, împreună cu sprijinul UE, a dus la transformarea centrului într-un spațiu care favorizează creșterea și inovarea.

Centrul de tineret este un far de speranță, o dovadă a ceea ce se poate realiza atunci când inimile și mințile se unesc. Este o dovadă a faptului că, cu fiecare inițiativă care cuprinde energia și potențialul tinerilor, se creează un viitor mai luminos și mai promițător.

Înființarea acestei platforme își datorează existența sprijinului colaboratorilor europeni care au finanțat acest proiect. Acest sprijin a permis organizațiilor respective să își extindă expertiza în diferite domenii și să cultive abilitățile tinerilor. Angajarea în programe de leadership pentru tineri ajută la cultivarea competențelor de conducere

În rândul tinerilor și îi pregătește pentru responsabilitățile viitoare pe care le vor întâlni.

EU4Accountability - un proiect susținut de Uniunea Europeană are drept scop creșterea capacității grupurilor societății civile din Moldova de a-și îndeplini mai bine funcția de actori de guvernare pentru a spori responsabilitatea socială a administrației publice și a guvernului central din Moldova.

Peste 50 de OSC din 10 raioane din întreaga țară sunt instruite pe parcursul programului de 30 de luni în domeniul bugetării participative, responsabilității sociale, participării și monitorizării procesului de guvernare locală și angajării în discuții politice cu guvernele locale și naționale.

Capacitatea și participarea incluzivă a tinerilor – promovate cu suportul UE

În această vară, în cadrul proiectului „MYCS – Moldova Youth Civil Society: pentru o societate de tineret mai puternică”, au demarat două activități importante la nivel național: constituirea și prima întâlnire a rețelei organizațiilor societății civile de și pentru tineret, câștigătoare de granturi în

valoare de până la 60.000 de euro pentru a dezvolta proiecte și programe de și pentru tineret și Hackathonul Civic #spațiul3, ce a întrunit 50 de tineri din 25 de comunități din țară, care vor realiza inițiative comunitare pentru semenii lor.

Prima întâlnire a rețelei MYCS a organizațiilor societății civile de și pentru tineret

După un proces îndelungat, timp de un an, de mentorat privind consolidarea capacităților organizaționale pentru aproape 30 de organizații de și pentru tineret din țară, acestea au participat la un concurs de proiecte de tineret, organizat de Fundația Terre des hommes Moldova și partenerii săi, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (România) și Centrul

Parteneriat pentru Dezvoltare (Moldova), ca parte a proiectului MYCS. După un proces riguros de analiză a propunerilor de proiect, 12 organizații de tineret – naționale și locale – au fost selectate pentru a beneficia de granturi de până la 60.000 de euro.

La 29 iunie 2023, reprezentanții celor 12 organizații – reunite în rețeaua MYCS a organizațiilor civile de tineret – s-au întâlnit într-o sesiune de informare și cunoaștere, alături de organizațiile partenerie lead ale proiectului.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

La întâlnire a participat și Giuseppe Paglione, Ofițer de programe, reprezentant din partea Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

„Sunt recunoscător și încântat să fiu astăzi alături de voi. Este foarte important, într-adevăr, inclusiv pentru UE, să creați și să consolidați această relație între voi, actorii de la nivelul societății civile. UE contează foarte mult pe activitatea dvs. la nivel local – sunteți cei care puteți face lucruri pe care instituțiile adesea nu le pot face, din punct de vedere al rolurilor, al capacității operaționale pe teren. Ceea ce faceți dvs. este extrem de valoros și nu poate fi înlocuit de nimeni altcineva”,

li s-a adresat Giuseppe Paglione reprezentanților organizațiilor câștigătoare, povestind că, înainte de a deveni ofițer pentru UE, a lucrat pentru o perioadă, în țara lui de origine, în domeniul societății civile și, astfel, înțelege foarte bine cât de important este ceea ce fac aceste organizații și de câtă pasiune, răbdare și perseverență este nevoie pentru a-și atinge obiectivele.

„Acest proiect l-am elaborat din toată inima. Ca responsabilă de fundraising, mă focalizez pe proiecte ce aduc noutate. De data aceasta, echipa avea nevoie de ceva nou și acest proiect a venit să aducă acel aer proaspăt și absolut necesar în echipa noastră. Prin activitățile prevăzute vom avea doar de câștigat - ne vor aduce resurse noi, ne vor testa motivația și ne vor face mai puternici. Iar o echipă puternică, aduce servicii de impact”,

a povestit cu entuziasm Veronica Melinteanu, responsabilă de fundraising și comunicare, organizația „Eco-Răzeni”.

Organizațiile câștigătoare vor folosi granturile pentru a crea și dezvolta programe și servicii pentru tineri, dar și pentru dezvoltare organizațională. Crearea unui Guvern al tinerilor, program de voluntariat al tinerilor cu dizabilități, noi spații de tineret în UTA Găgăuzia, instruire vocațională, precum și un program inovator din domeniul psihologiei - bio feedback - sunt câteva dintre proiectele pentru tineri planificate pentru următorul an.

Hackathonul Civic #spațiul3

Hackathonul Civic #spațiul3 a întrunit, între 30 iunie și 1 iulie 2023, la Chișinău, 50 de tineri de 14 – 18 ani din 25 de comunități din țară. Evenimentul, organizat de Fundația Terre des hommes Moldova, a avut loc sub egida a două proiecte de tineret: „MYCS: pentru o societate de tineret mai puternică” și „JOBOTECA - program pilot de pregătire a tinerilor din Moldova pentru piața muncii”, ambele cofinanțate de Uniunea Europeană.

#spațiul3 reprezintă un spațiu de învățare și explorare, de motivare, de conectare și de practică pentru tinerii activi din sectorul civic, dornici să aducă schimbări spre bine la nivel local pentru semenii lor. Acesta este un concept inovator al Fundației pentru Dezvoltarea Societății Civile din România (FDSC), parteneră în proiectul MYCS, ce se concentrează pe construirea unei societăți civile puternice, în care cetățenii să reușească să influențeze deciziile publice și să lucreze împreună pentru schimbări sistemice prin mobilizarea comunităților.

Ideea hackathonului a fost abordarea într-o manieră inovatoare a problemelor locale și identificarea unor soluții inedite pentru rezolvarea lor. Tinerii participanți la eveniment au fost ghidați de expertul Vlad Dumitrescu, director de programe la FDSC. Timp de două zile, ei au învățat cum să analizeze ecosistemul de tineret din comunitate și să identifice soluții creative și neconvenționale pentru provocările cu care se confruntă semenii lor.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Unul dintre tinerii participanți a menționat, încântat de metodele nonconformiste de lucru, că

„acest hackathon este o ocazie extraordinară pentru noi, tinerii, să contribuim la dezvoltarea comunităților noastre și să aducem schimbări pozitive în societate.”

După o muncă de două luni asupra ideilor de inițiative locale ale tinerilor participanți la hackathon, ghidați de experți din Moldova și România, în final vor fi selectate cele mai bune 10 inițiative, care ulterior vor fi finanțate cu câte 2000 de euro pentru a fi implementate în comunități.

Proiectul „MYCS: pentru o societate civilă de tineret mai puternică” este cofinanțat de Uniunea Europeană și implementat de Fundația Terre des hommes Moldova, în parteneriat cu Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile (România) și Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (Moldova).

Proiectul se derulează între 2022 și 2024 și are ca scop consolidarea capacitățile actorilor civici locali din domeniul tineretului de a presta programe și servicii de participare și capacitate incluzivă și durabilă a tinerilor.

Mai multe detalii despre proiect: tdh.md/MYCS

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Orientare în carieră, dezvoltarea competențelor antreprenoriale și digitale - programele inovative ale proiectului UE, JOBOTECA, pentru tinerii din 25 de școli

Luna august a fost foarte intensă pentru beneficiarii proiectului-pilot JOBOTECA, profesori și elevi deopotrivă. Pe parcursul lunii, Terre des hommes Moldova a organizat o serie de instruirii pentru profesori și o școală de vară pentru elevi, pentru a le consolida și a le dezvolta cunoștințele și competențele privind ghidarea în carieră, antreprenoriatul și competențele digitale.

Instruirii pentru profesori

În perioada 7 – 20 august, 80 de cadre didactice, din cele 25 de școli partenere ale proiectului JOBOTECA, au participat la instruirile organizate de Terre des hommes în baza celor trei programe educaționale destinate elevilor, elaborate

în cadrul proiectului: „Ghidarea în carieră”, „Educație antreprenorială” și „Dezvoltarea competențelor digitale”. După ce au implementat aceste programe pilot în școlile lor pe parcursul anului de învățământ 2022 – 2023, profesorii s-au reîntâlnit cu mentorii de anul trecut, pentru a-și împărtăși experiența și a-și consolida și aprofunda cunoștințele.

La o primă etapă, experții selectați pentru a dezvolta aceste programe, au lucrat, anul trecut, cu profesorii în baza drafturilor elaborate, colectând de la aceștia feedback și adaptând ulterior programele.

„Pe parcursul unui an, profesorii au avut oportunitatea să implementeze Ghidul. Actualmente, suntem într-o fază de monitorizare și îmbunătățire a lui. Colaborăm cu profesorii pentru a adăuga noi clarificări, idei, recomandări, care vor contribui la îmbunătățirea și actualizarea Ghidului”,

a precizat Diana Vrabie, mentoră și co-autoare a suportului de curs „Ghidare în carieră”.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Profesorii participanți la instruire au relatat despre provocările și succesele în implementarea celor trei programe:

- » dificultățile pe care le-au întâmpinat și reușitele înregistrate în procesul de sprijinire a elevilor la identificarea intereselor și planificarea carierelor lor;
- » cât de bine le-a reușit să încurajeze gândirea creativă și dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul elevilor;
- » au discutat despre beneficiile și provocările utilizării tehnologiei în procesul de învățare și au dezbătut modalități creative de a aduce mediul digital în sălile de clasă, sporind interesul și angajamentul elevilor.

Școala de vară de inovații și business

29 de elevi din clasele gimnaziale și liceale din cele 25 de școli partenere în proiectul JOBOTECA au avut parte de o experiență educațională inedită în cadrul „Școlii de vară de inovații și business 2023”, desfășurată între 18 și 20 august curent.

Pe parcursul celor trei zile, elevii au avut parte de sesiuni interactive, au lucrat în echipe și au explorat idei de potențiale afaceri. Cu ajutorul trainerilor, aceștia au avut ocazia să exploreze lumea inovațiilor și afacerilor, să-și descopere și să-și dezvolte abilitățile esențiale pentru a se integra cu ușurință pe piața muncii.

„Am 16 ani și-mi doresc să creez o companie specializată în crearea site-urilor. Programul mi-a dezvăluit cum să conturez un plan de afaceri, să analizez potențialii clienți și să gestionez bugetul disponibil. În urma instruirilor, am realizat că trebuie să adun fonduri pentru a dezvolta afacerea și să urmez cursuri în domeniul IT”,

a spus Rusu Sergiu, elev al Liceului Teoretic „Constantin Stere”, din orașul Soroca.

„Scopul școlii de vară a fost să-i ajutăm pe tineri să învețe cum să creeze un plan de afaceri și să-și dezvolte ideile în echipe locale. Lucrăm cu pași concreți, de la generarea ideilor, la evaluarea și consolidarea lor. În plus, încurajez adaptarea ideilor lor pentru a evita complexitatea financiară”,

a specificat Diana Vrabie, facilitator la școala de vară.

Cei 29 de tineri, participanți la școala de vară, sunt reprezentanți ai 25 de echipe din școlile lor. Revenind acasă, aceștia au transmis cunoștințele acumulate, iar, pe parcursul a două luni, echipele locale vor participa la un program online de mentorat. În noiembrie 2023 acestea vor participa la Concurs de idei antreprenoriale, cele mai bune dintre ele urmând să primească susținere financiară în valoare de 500 de euro pentru a fi implementate.

„JOBOTECA - Program pilot de pregătire a tinerilor din Moldova pentru piața muncii” (2021 - 2024) este cofinanțat în proporție de 90% de Uniunea Europeană și implementat de Fundația Terre des hommes, biroul din România și cel din Republica Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.

În cadrul proiectului JOBOTECA au fost înființate 25 de biblioteci de carieră (job libraries) în școlile partenere. Acestea sunt spații prietenoase tinerilor, complet echipate. Aceste spații au fost concepute pentru a face posibilă implementarea programului pilot de creștere a competențelor tinerilor - competențe profesionale, digitale și de antreprenoriat.

Consolidarea rezilienței jurnaliștilor locali din Republica Moldova prin instruirii ample organizate cu suportul UE

Într-un efort de a spori abilitățile și reziliența instituțiilor media locale din Republica Moldova, un eveniment dinamic de formare de două zile a avut loc la Chișinău în 6 și 7 iulie 2023. Găzduit la inovatorul Mediacor, un hub de tehnologie media creativă la Universitatea de Stat din Moldova, evenimentul a fost organizat ca parte a activităților din cadrul inițiativei „Sprijinul UE pentru Media Locale din Republica Moldova”.

Evenimentul de instruire a început cu o explorare cuprinzătoare a protecției juridice, o preocupare vitală pentru jurnaliștii care operează în contextul moldovenesc. Aceasta a cuprins strategii pentru evitarea problemelor de tip copy-paste și a proceselor de judecată. O altă parte a acestui training s-a concentrat pe protecția și sprijinirea echipelor jurnalistice în situații de criză și motivarea angajaților, organizarea muncii sau managementul în timpul lipsei de personal.

În ziua următoare, accentul s-a mutat pe subiectul securității digitale. Discuțiile s-au concentrat pe managementul riscului de securitate digitală, recunoscând riscurile comune pe care le întâmpină jurnaliștii. Au fost desfășurate sesiuni practice despre tehnici de autoapărare pentru aplicațiile de mesagerie și conturile de rețele sociale, permițând participanților să-și protejeze în mod eficient prezența online.

Un training dedicat rețelelor sociale a atras un interes semnificativ din partea participanților. Acest training a oferit o explorare în profunzime a caracteristicilor

și aloritmilor specifici fiecărei platforme de social media. Participanții s-au implicat în discuții despre provocările pe care instituțiile media le întâmpină adesea pe diferite rețele sociale și sesiunile de brainstorming colaborativ au generat potențiale soluții.

Desfășurarea cursurilor în persoană a oferit participanților o oportunitate unică de a se conecta și a face schimb de experiențe valoroase. Mulți participanți au subliniat că acest eveniment a fost o șansă excelentă de a se angaja în astfel de discuții deschise.

În urma sesiunilor de instruire, a avut loc o discuție cu ușile închise în conformitate cu Regulile Chatham House, asigurând o atmosferă de confidențialitate. În acest cadru, participanții s-au angajat în conversații despre starea actuală a jurnalismului în Moldova. Ei au explorat provocările și nuanțele care le modelează mediul de lucru, împărtășindu-și în mod deschis experiențele și perspectivele.

Rezultatele acestor discuții perspicace vor fi rezumate concis și vor fi în curând împărtășite cu comunitatea donatorilor, precum și cu alte părți interesate implicate.

EU4Youth: în luna iulie a fost lansat proiectului pentru promovarea implicării și abilitării tinerilor în procesele decizionale

Proiectul EU4Youth: Implicarea și Abilitarea Tinerilor și-a început oficial activitatea în luna iulie, reprezentând un efort colaborativ între Comisia Europeană și Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ). Acest proiect își propune să amplifice implicarea și abilitarea tinerilor din Moldova și din alte țări ale Parteneriatului

Estic, precum Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia și Ucraina. Proiectul este cofinanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (BMZ) și implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în perioada 2023-2025. Bugetul total al proiectului reprezintă 5,67 milioane de euro.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Scopul central al acestui proiect este de a spori impactul și implicarea tinerilor în dezvoltarea proceselor de luare a deciziilor în țările Parteneriatului Estic. Scopul va fi atins prin consolidarea capacităților de colaborare ale organizațiilor de tineret și a instituțiilor publice. Proiectul intenționează să faciliteze dialogul privind politicile de tineret, promovând un spațiu pentru schimbul productiv de idei. De asemenea, unul dintre aspectele distincte ale fazei a IV-a a proiectului EU4Youth constă în implicarea tinerilor din zonele rurale.

Pe parcursul duratei proiectului în Moldova vor fi întreprinse o serie de inițiative strategice pentru a atinge o participare semnificativă a tineretului. Aceste inițiative vor consta într-o serie de acțiuni menite să sprijine dezvoltarea capacităților organizațiilor și inițiativelor de tineret, inclusiv organizarea de evenimente privind dezvoltarea politicilor,

implementarea unui program de acordare de granturi pentru ONG-urile de tineret și desfășurarea unor sesiuni de informare relevante.

Lansat în 2017 și coordonat de Direcția Generală Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DG NEAR), programul EU4Youth are ca scop sporirea angajabilității și implicării active a tinerilor din cele șase țări partenere din Parteneriatul Estic. Acest program se concentrează pe dezvoltarea abilităților tinerilor, încurajarea dezvoltării proiectelor antreprenoriale și creșterea șanselor lor de ocupare a forței de muncă, promovând în același timp participarea activă în viața democratică. Un obiectiv central al acestui program este să sprijine în mod special tinerii defavorizați, acordând o atenție deosebită egalității de gen și abilitării femeilor.

Școala din Mălăiești și grădinița din satul Teiul din stânga Nistrului au fost reabilitate cu sprijinul UE

Copiii de la grădinița din Teiul și elevii școlii din Mălăiești beneficiază de noi condiții în instituțiile lor. Cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD au fost efectuate o serie de lucrări de reparație menite să asigure un proces educațional de calitate.

Pe 22 mai 2023, aflate într-o vizită de lucru, Magdalena Mueller-Uri, Șefa Secției Cooperare din cadrul Delegației UE în Republica Moldova și Andrea Cuzyova, Reprezentanta rezidentă adjunctă PNUD în Republica Moldova, s-au întâlnit cu reprezentanții celor două instituții, inclusiv cu copiii, elevii și părinții acestora.

În cei 50 de ani de activitate, grădinița din Teiul nu a beneficiat niciodată de reparație capitală. În anul 2020, aceasta a beneficiat de susținerea UE și PNUD pentru lucrări de renovare a fațadei, construcția și reparația a 5 pavilioane exterioare, construcția unui sistem de drenaj a apei pluviale și reabilitarea coridoarelor, inclusiv a treptelor din interior.

În 2022, procesul de renovare a continuat cu dotarea sălilor de clasă cu mobilierul necesar, transformarea unui șopron în sală de sport și renovarea sălii de festivități. Acum, cei 65 de copii se pot bucura de noile condiții create în instituția preșcolară.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Magdalena Mueller-Uri, Șefa Secției Cooperare din cadrul Delegației UE în Republica Moldova a remarcat faptul că

„proiectele de infrastructură socială susținute în cadrul programului UE ‘Măsuri de Promovare a Încrederii’ sunt asemenea unui apel la acțiune, îndemnându-ne să continuăm angajamentul nostru ferm față de educație. Uniunea Europeană și PNUD vor continua să depună eforturi pentru a asigura acces la educație de calitate, care să abiliteze elevii să își realizeze visele și să construiască un viitor mai luminos pentru generațiile viitoare”.

Școala din Mălăiești, frecventată de peste 250 de elevi, a beneficiat și ea de o serie de renovări. A fost reparată cantina, terenul de sport a fost modernizat și amenajat pentru practicarea inclusiv a baschetului.

Totodată, au fost create două ateliere de meșteșugărit pentru fete și băieți. Toate acestea cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

„Cantina se afla într-o stare de avariere, nu a fost reparată de la darea în exploatare a școlii, în anul 1982. Terenul de sport nu avea condițiile necesare, astfel încât elevii nu se bucurau de ore și de activitățile de sport ca la carte. Acum totul este altfel, datorită suportului oferit de Uniunea Europeană și PNUD”,

a declarat Tatiana Poian, directoarea școlii generale din Mălăiești.

Programul UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

Rezultatele primei ediții a Programului regional „Uniunea Europeană pentru Egalitatea de Gen: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen” – prezentate publicului

La 9 iunie 2023, s-a desfășurat evenimentul de totalizare a primei ediții a programului regional „Uniunea Europeană pentru Egalitatea de Gen: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen” finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UN Women Moldova și UNFPA Moldova, în raioanele Fălești și Strășeni.

Prezent la eveniment, Excelența Sa, Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, a afirmat:

„Uniunea Europeană va continua să sprijine promovarea egalității de gen și combaterea stereotipurilor de gen. Experiența ne arată că acele comunități în care femeile se implică activ în diverse activități, sunt mai dezvoltate.”

Reprezentanta de țară UN Women Moldova, Dominika Stojanoska și-a exprimat recunoștința pentru eforturile depuse:

„Vă mulțumesc pentru că împreună am contribuit la combaterea stereotipurilor de gen legate de profesii, partajarea treburilor casnice, educarea copiilor, implicarea în procesele de luare a deciziilor și de combatere a violenței în bază de gen”.

„Cei trei ani de muncă asiduă în scopul promovării implicării egale a bărbaților și femeilor în familie, combaterea stereotipurilor și consolidarea unei societăți bazate pe drepturi egale au dat rezultate și vor continua în cadrul ediției a doua a Programului”,

a menționat Nigina Abaszada, Reprezentantă Rezidentă UNFPA în Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Rezultatele programului sunt ilustrate prin cifre ce reflectă impactul pozitiv al activităților desfășurate:

- » 4 OSC-uri au implementat proiecte de grant ce vizează combaterea stereotipurilor de gen și promovarea egalității de gen.
- » 2.900 persoane din 12 localități au participat la teatre sociale, ce abordează stereotipurile referitoare la rolurile sociale.
- » 9 inițiative locale de promovare a egalității de gen și combatere a stereotipurilor au fost implementate de grupuri de tineri/-re.
- » 40 femei cu dizabilități și mame de copii cu dizabilități și-au consolidat cunoștințele despre drepturile lor și aspectele privind egalitatea de gen și violența în bază de gen. - Au fost create o platformă și un curs online de consiliere premaritală și de cuplu.

» 22 preoți și-au sporit cunoștințele despre violența în familie și importanța consilierii premaritale ca măsură de prevenire.

» 39 fete și 1 băiat au beneficiat de un curs de orientare în carieră în domeniul TIC/STEM.

» Au fost create Cluburile Taților, pentru a învăța tații și viitorii tați cum să se implice în îngrijirea copiilor.

» 87 de membri/-e ale echipelor multidisciplinare și-au consolidat cunoștințele de lucru cu agresorii.

La nivel regional, Programul s-a desfășurat în 6 țări: Armenia, Azerbaijan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Capacitățile organizațiilor societății civile din Moldova în domeniul bugetelor publice centrale și locale – consolidate cu suportul financiar al UE

În perioada iulie-august 2023, 15 organizații ale societății civile, din cele 5 regiuni de dezvoltare ale țării, participante în cadrul proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, au beneficiat de 4 instruirii tematice legate de analiza cheltuielilor bugetare în diverse domenii: economic, justiție și cum are loc corelarea agendei de europenizare cu cadrul de planificare strategică pentru procesul bugetar. Subiectele centrale asupra cărora s-au concentrat instruirile au fost: principalele concepte privind participarea civică în procesul bugetar la nivel local și central, instrumentele de bază în monitorizarea bugetară, rolul activităților de advocacy, definirea, descifrarea și monitorizarea cheltuielilor bugetare și cum are loc corelarea procesului bugetar cu agenda de europenizare. Participanții au avut oportunitatea de a exersa, alături de experții din domeniu, punerea în aplicare a instrumentelor de analiză a datelor privind cheltuielile din diverse domenii și au analizat studii de caz practice.

Scopul instruirilor este să consolideze capacitățile OSC-urilor de a sprijini și promova alinierea priorităților bugetare cu

agenda de europenizare la nivel național și local, dar și a spori implicarea acestora în procesele decizionale.

În următoarele luni, OSC-urile implicate în cadrul proiectului vor continua să beneficieze de mentorat din partea experților, pentru a monitoriza bugetele publice la nivel central și local și vor elabora analize independente ce vizează bugetele locale și a celui de stat, inclusiv a resurselor financiare primite de la partenerii de dezvoltare, cu un accent deosebit pe proiectele de infrastructură locală și regională, servicii sociale, servicii publice și alte proiecte relevante, contribuind la asigurarea unui proces bugetar transparent, eficient și care este aliniat la prioritățile agendei de asociere.

Instruirile au desfășurat în cadrul Proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”, care este implementat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Friedrich Ebert Stiftung Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Sesiuni de informare la tema "Societatea civilă pentru integrarea europeană" au avut loc în Moldova în vara anului 2023

Peste 70 de reprezentanți ai OSC-urilor din orașele Comrat, Bălți, Stefan Vodă, Cimișlia, în perioada iulie-august, au participat la sesiunile de informare „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, facilitate de către Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic.

Organizațiile Societății Civile prezente la eveniment au aflat despre oportunitățile și avantajele pe care le oferă aderarea la Platforma Națională a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic - cea mai mare umbrelă a organizațiilor necomerciale din Republica Moldova, și anume:

- » Oportunitatea de a participa la procesul decizional;
- » Implicare în promovarea reformelor și monitorizarea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova;
- » Oportunități de fundraising prin intermediul programelor de granturi disponibile pentru membrii Platformei;
- » Crearea de parteneriate și colaborare cu alte organizații membre.

Scopul sesiunilor de informare este încurajarea organizațiilor de a adera și a se implica activ la activitățile Platformei

Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic - cea mai mare structură umbrelă a organizațiilor necomerciale.

În cadrul sesiunilor, a fost discutat și procesul de aderare a Republicii Moldova la UE, experții naționali din domeniu, au prezentat care sunt etapele procesului de aderare și care sunt progresele înregistrate de Republica Moldova în realizarea Planului de Acțiuni pentru implementarea celor 9 recomandări ale Comisiei Europene în contextul cererii de aderare a Republicii Moldova la UE.

Sesiunile de informare au avut loc în cadrul Proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert”, care este implementat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Friedrich Ebert Stiftung Moldova.

Tinerii din Moldova au învățat cum să combată dezinformarea și manipularea în cadrul unei școli de vară organizate cu sprijinul UE

În perioada 5-8 iulie 2023, 30 de tineri din diferite localități ale Republicii Moldova au participat în cadrul unui Media Camp organizat de Centrul Media pentru Tineri, prin intermediul Internews, cu suportul Uniunii Europene. Agenda Media Camp a inclus sesiuni de alfabetizare media și ateliere de creare de conținut.

Timp de patru zile, tinerii au aflat ce înseamnă dezinformarea și misinformarea, care sunt cele mai bune instrumente și metode de verificare a informațiilor, cum să recunoască manipularea prin imagini și să identifice trolorii pe rețele de socializare.

„La Media Camp am avut ateliere despre storytelling și jurnalism de investigație. Mi-a plăcut fiindcă am învățat să fac diferența dintre hateri și trolli. Am observat că nu doar eu, dar și colegii mei au rămas captivați. Informația a fost predată calitativ, iar atelierele au fost înviorate cu glume”,

a menționat Adela Munteanu, una dintre participantele Media Camp 2023.

În cadrul sesiunilor interactive, tinerii au mai învățat ce înseamnă storytelling, cum să elaboreze scenarii și să utilizeze fotografia și videografia pentru a transmite mesaje atractive și relevante. De asemenea, au exersat tehnici de filmare și editare a unui conținut vizual și au explorat diverse formate precum VOX-ul și reportajul pentru TikTok.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Maxim Borș, participant la Media Camp 2023:

„Experiența mea este de neuitat. Am cunoscut multe persoane noi. Am aflat multă informație și am învățat cum să aplic această informație pentru a crea conținut mai bun. Este important ca tinerii să participe la aceste școli deoarece noi suntem consumatori de conținut media și trebuie să cunoaștem informația necesară pentru a crea conținut calitativ ca să ajungă mesajul nostru la un public cât mai larg”.

Marcela Zămosteanu, jurnalistă RISE Moldova, le-a explicat tinerilor cum funcționează media și ce înseamnă jurnalismul de investigație, iar echipa SuperLike a dezvoltat abilitățile de gândire critică ale participanților și capacitatea de a identifica știrile false prin intermediul jocului de masă numit Media Jungle.

La încheierea școlii de vară, tinerii au prezentat 14 video-uri scurte care descriu într-un mod captivant și cu umor impactul știrilor asupra percepției publicului, efectele dezinformării și ale propagandei cu evidențierea tehnicilor eficiente de verificare a conținutului scris și vizual.

„Am avut posibilitatea să creăm un conținut multimedia, iar cu ajutorul ghidării din partea mentorilor, am reușit să realizăm produse interesante”.

a adăugat tânărul Daniel Rusu.

Cu sprijinul UE, Moldova avansează în discuțiile despre transpunerea legislației europene cu privire la egalitatea de gen

Odată cu obținerea statutului de țară candidată, Republica Moldova și-a asumat inclusiv obligația de a armoniza legislația națională cu cea a Uniunii Europene.

Echipa proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și buna guvernare”, implementat de Fundația „Friedrich Ebert”

Moldova și AO „Institutum Virtutes Civilis”, cu suportul financiar al Uniunii Europene și Fundației „Friedrich Ebert”, a dat curs solicitării Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova de a analiza Directivele UE privind egalitatea de gen și ce urmează a fi transpuse în legislația națională.

La 13 iunie, alături de reprezentanți și reprezentate de la Ministerul Muncii și Protecției Sociale au fost discutate concluziile notei analitice „Mecanismele de transpunere a Directivei 113 UE din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii în legislația Republicii Moldova”.

Scopul evenimentului a fost de a oferi o platformă de dialog pentru reprezentanții autorităților publice și organizațiilor necomerciale, unde să poată înainta recomandări și comentarii asupra notei analitice prezentate și să discute despre pașii necesari pentru transpunerea totală a Directivei, care va asigura egalitatea de gen în domeniul economic și va preveni discriminarea bazată pe gen în accesul la bunuri și servicii.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Câteva recomandări formulate în cadrul cercetării:

- » Evaluarea capacităților operaționale, logistice, de resurse umane și financiare ale Consiliului Egalității în vederea acoperirii sectorului egalității de șanse și tratament în domeniul accesului la bunuri și servicii (recepționare/ analiză a plângerilor populației);
- » Instruirea procurorilor, judecătorilor, avocaților și reprezentanților Consiliului Egalității și instituțiilor de resort în contextul prevederilor Directivei 2004/113;
- » Colaborarea cu sectorul financiar pentru a asigura egalitatea între bărbați și femei în accesul la capital pentru lucrători independenți și IMM-uri.
- » La discuții au luat parte deputați, reprezentanți ai Consiliului pentru egalitate, ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ai Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, ai Ministerului Justiției, ai Cancelariei de Stat ș.a.

În cadrul dezbaterii, directoarea de țară a Fundației „Friedrich Ebert” Moldova, Ana Mihailov, a menționat că

„O constantă cooperare între autoritățile publice și societatea civilă consolidează demersurile de aliniere a legislației R. Moldova cu cea europeană și contribuie

la accelerarea integrării europene a Republicii Moldova. Acest dialog robust întărește relațiile dintre instituțiile statului și organizațiile care promovează interesele cetățenilor.”

La rândul său, președinta „Institutum Virtutes Civilis”, Liliana Palihovici, a afirmat că

„Având în vedere statutul nostru de țară candidată, este vital să armonizăm legislația noastră cu cea a Uniunii Europene. Recomandările din această notă analitică facilitează acest proces, inclusiv evaluarea capacităților Consiliului pentru Egalitate și instruirea personalului juridic și al altor instituții relevante.”

Iar Felicia Bechtoldt, secretară de stat, a subliniat:

„Această Directivă are o importanță crucială, deoarece interzice orice formă de discriminare între bărbați și femei în ceea ce privește prețurile, condițiile de vânzare, accesul la produse sau servicii, inclusiv în sectoarele asigurărilor, serviciilor financiare, imobiliare și de sănătate. Eforturile noastre trebuie să se concentreze pe promovarea unei mentalități și comportamente care să asigure drepturi și oportunități egale în accesul la bunuri și servicii.”

Nota analitică a fost elaborată în cadrul proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și buna guvernare”, derulat de Fundația „Friedrich Ebert” Moldova și AO

„Institutum Virtutes Civilis”, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene în Republica Moldova și Fundației „Friedrich Ebert”.

Patru organizații care prestează servicii sociale au primit mijloace de transport noi, procurate din resursele Uniunii Europene și ale Fundației Soros Moldova

Patru organizații care prestează servicii sociale au fost dotate cu mijloace de transport noi, grație sprijinului financiar oferit de către Uniunea Europeană și Fundația Soros Moldova. Astfel, Echipele Mobile din Cimișlia, Chișinău și Edineț și Centrul de (re) integrare socială a tinerilor din Ialoveni vor putea acorda servicii sociale la domiciliu persoanelor cu dizabilități din aceste regiuni.

Serviciul Echipă Mobilă este format din specialiști în logopedie, kinetoterapie, asistent social, psiholog, care merg la domiciliul adulților și copiilor cu dizabilități pentru a le acorda asistența necesară, conform unui plan individual. Fără un mijloc de transport acest serviciu social nu poate fi prestat.

Prezent la evenimentul de transmitere a mașinilor, desfășurat la Cimișlia la 27 iulie, Alexei Buzu, Ministrul Muncii și Protecției Sociale, a salutat implementarea acestui proiect, prin intermediul căruia în Republica Moldova este impulsionată dezvoltarea a 40 de servicii sociale.

„Este un proiect important, de la care ne inspirăm, inclusiv în cadrul reformei în domeniul asistenței sociale. Vorbim despre acele servicii, care vor fi incluse în pachetul de servicii de bază și pe care vom încerca să le extindem într-un mod uniform și calitativ pe întreg teritoriul Republicii Moldova”,

a menționat Alexei Buzu.

„Uniunea Europeană sprijină eforturile societății civile în procesul de implementare a soluțiilor inovatoare care vizează promovarea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități și a celor din grupurile social-vulnerabile. În cadrul evenimentului de astăzi transmitem patru unități de transport

pentru patru servicii sociale, care vor aduce serviciile sociale mai aproape de beneficiari și îi vor ajuta pe lucrătorii din domeniu să-și eficientizeze și să-și modernizeze activitatea”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Parteneriatele pe care le avem cu organizațiile societății civile ne ajută să depășim situații dificile din domeniul social. Eficientizarea serviciilor sociale va îmbunătăți calitatea vieții și va asigura incluziunea socială a familiilor în care sunt persoane cu dizabilități”,

a spus Tatiana Aramă, vicepreședinta raionului Cimișlia.

Serviciile sociale din cele patru regiuni au fost dezvoltate de către organizațiile societății civile în parteneriat cu autoritățile publice, cu suportul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu Keystone Moldova și AO Institutum Virtutes Civilis.

Cu suportul UE, la Cantemir a fost lansat un serviciu social Locuință Protejată pentru persoane cu dizabilități

Patru persoane cu dizabilități intelectuale din raionul Cantemir care s-au aflat o vreme în instituții rezidențiale vor locui într-o casă achiziționată special pentru ele în comuna Baimaclia, unde a fost creat serviciul social Locuință Protejată. Acest serviciu este destinat adulților cu dizabilități intelectuale ușoare și cu un grad înalt de autonomie

personală. În cadrul serviciului, persoanele sunt integrate în comunitate, fac împreună treburile casnice și chiar își pot găsi un loc de muncă, fiind ghidate de un lucrător social și un manager al serviciului. Această formă de asistență a persoanelor cu dizabilități contribuie la evitarea izolării și la dezvoltarea abilităților de trai independent.

Serviciul social Locuință Protejată a fost dezvoltat de către Asociația Obștească „Parteneriatul Aachen Moldova” și Consiliul Raional Cantemir, în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova. Din resursele proiectului a fost procurată casa în care vor locui beneficiarii, care a fost dotată cu mobilierul și electrocasnicele necesare, iar Consiliul Raional Cantemir va finanța în continuare activitatea serviciului.

„Un astfel de serviciu era foarte necesar pentru raion, unde avem persoane care riscă să fie plasate în instituții rezidențiale. Aici noi le-am creat condiții bune de trai, ca să nu se simtă că sunt oameni cu dizabilități, ci membri obișnuiți ai comunității”,

***a declarat, la lansarea serviciului,
Natalia Dedi, președintă a Asociației
„Parteneriatul Aachen Moldova”.***

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Locuința protejată, ca serviciu social specializat, are misiunea, pe de o parte, să prevină instituționalizarea – ca oamenii să nu ajungă în instituții imense, centre de plasament sau școli internat -, iar pe de altă parte - să-i susțină pe cei care ies din aceste instituții. Locuințele protejate sunt case obișnuite. Nu vom vedea la poartă inscripții, de exemplu. Sunt case obișnuite, în care persoanele cu dizabilități sunt ghidate, li se oferă suport, asistență, mai ales în primele luni, ca să-și formeze deprinderi de viață, iar ulterior, după suportul oferit, tinerii,

dobândind anumite abilități, pot să lucreze în comunitate, se angajează la muncă, își pot pregăti de sine stătător masa, ei pot participa la toate activitățile din comunitate - la hramuri, sărbători. Prin locuințele protejate ne apropiem și de oamenii din comunitate - ei înțeleg mai bine ce înseamnă dizabilitatea, toleranța”,

explică Marcela Dilion, manageră de programe la Keystone Moldova, organizație care a oferit instruire și mentorat la crearea acestui serviciu social.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Echipa Mobilă din Bălți înregistrează primele rezultate în activitatea de reabilitare a copiilor cu dizabilități

Din luna septembrie 2022 în cadrul Direcției Generale Asistență Socială și Protecția Familiei (DGASPF) Bălți activează serviciul social Echipă Mobilă, care acordă gratuit servicii de reabilitare și consiliere la domiciliu

copiilor cu dizabilități. Până în prezent echipa a ajutat 29 de beneficiari. Familiile unora dintre ei spun că observă efectele pozitive ale acestei asistențe în dezvoltarea și reabilitarea copiilor.

Echipa, formată dintr-o specialistă în logopedie, o psihologă, o kinetoterapeută și o asistentă socială, lucrează cu fiecare beneficiar conform unui plan individual, efectuând săptămânal vizite la domiciliu.

„Copiii cu care lucrez sunt diagnosticați cu paralizie cerebrală infantilă, sindromul Down, tulburări din spectrul autist, retard mintal sever și altele. Ei au nevoie periodic de exerciții de consolidare a sunetelor, întrucât au dificultăți în pronunție, în mișcarea mușchilor faciali și necesită ajutor pentru a-și dezvolta abilități de comunicare și socializare”,

spune specialistă în logopedie Alina Ghilețchi.

„Pentru noi, faptul că specialiștii vin acasă e un mare plus, întrucât ne este foarte greu să ne deplasăm undeva la vreun centru pentru proceduri. Vreau să le spun specialiștilor că au depus un efort mare și avem rezultate. Alexandra a început să pronunțe mult mai bine consoanele B, P, M, comunică mai ușor și la grădiniță interacționează mult mai bine cu copiii și cu educatoarele”,

spune Vasile Ciobanu, tatăl unei fetițe care a beneficiat de serviciile Echipei Mobile.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Echipa Mobilă Bălți a fost creată în cadrul unui proiect implementat de Asociația Obștească „CREDIS” în parteneriat cu Direcția Generală Asistență Socială și Protecția Familiei Bălți, în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova. Serviciul va fi finanțat în continuare de Consiliul Municipal Bălți.

„În municipiu avem peste 500 de copii cu nevoi speciale. Consiliul Municipal Bălți, din lipsa resurselor, nu și-a putut crea până acum un astfel de serviciu, pentru că era și este, de fapt, foarte costisitor. Astfel, în contextul stabilirii parteneriatului cu societatea civilă și cu suportul Uniunii Europene, în municipiul Bălți a fost creat, în sfârșit, serviciul social Echipă Mobilă. Administrația publică locală va susține în continuare acest serviciu și va asigura durabilitatea pe viitor, pentru că este unul foarte necesar. Zilnic avem beneficiari care solicită să fie admiși în serviciu”,

a explicat Veronica Munteanu, șefa DGASPF Bălți.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

UE oferă sprijin pentru dezvoltarea sistemelor de cartografiere și cadastru din Republica Moldova

În prezent, datele spațiale se bucură de tot mai multă importanță, înțelegere și utilizare. Respectiv, buna organizare și funcționare a sistemelor de cartografiere și cadastru ajung să dețină rolul cheie în țară, servind în calitate de motor pentru dezvoltarea economică a acesteia. Având rolul de elaborator de politici pentru sectorul cadastral și rolul dublu de elaborator de politici și implementator pentru sistemele de geodezie și cartografiere, Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC) a Republicii Moldova a găzduit înalți reprezentanți din partea Administrației Geodezice de Stat din Republica Croația și din partea Cadastrului Olandez în iunie și iulie 2023, în inițiativa comună a partenerilor de proiect de a efectua o evaluare comprehensivă din punct de vedere organizațional, strategic și juridic a următoarelor sisteme din Republica Moldova: cadastru, cartografiere, evaluarea bunurilor imobile, managementul funciar și protecția solurilor, și de a oferi recomandări pentru alinierea ARFC la o autoritate de cartografiere și cadastru de nivel european. Misiunile au avut loc în cadrul proiectului UE Twinning "Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform

standardelor UE", implementat de un consorțiu alcătuit din instituții partenere din Croația, Țările de Jos și Polonia.

Această activitate a implicat numeroase discuții și ședințe cu toate direcțiile, serviciile și unitățile din cadrul ARFC, precum și cu alte instituții, ale căror sarcini și responsabilități se intersectează cu competențele legale ale ARFC. Aceste instituții au inclus: Întreprinderea de Stat "Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru" (INGEOCAD), Departamentul Cadastru de la Agenția Servicii Publice, Întreprinderea de Stat "Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului" (IPOT). Dat fiind faptul că funcțiile de bază 'orizontale' asociate cu administrarea funciară sunt la moment dispersate între câteva organe publice și întreprinderi subordonate, experții pe termen scurt au analizat cadrul juridic, în scopul identificării interconexiunii și divizării clare a sarcinilor și atribuțiilor instituțiilor, precum și principalele provocări ce împiedică funcționarea eficientă a acestor sectoare în Republica Moldova. În rezultatul misiunilor, au fost elaborate recomandări preliminare pentru a îmbunătăți situația în sectoarele

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

menționate mai sus.

Deoarece Republica Moldova a adoptat calea de integrare în Uniunea Europeană și a primit statutul de țară candidat în iunie 2022, există necesitatea de a urma o abordare consolidată pentru managementul cadastral, al registrului funciar și al informației despre bunurile imobile, precum și de a dezvolta

sectoarele de geodezie, cartografiere, geo-informatică și evaluarea bunurilor imobile.

Proiectul Twinning "Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE" este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC).

Noua Lege privind accesul la informație adoptată cu asistența Proiectului de Asociere UE-Moldova

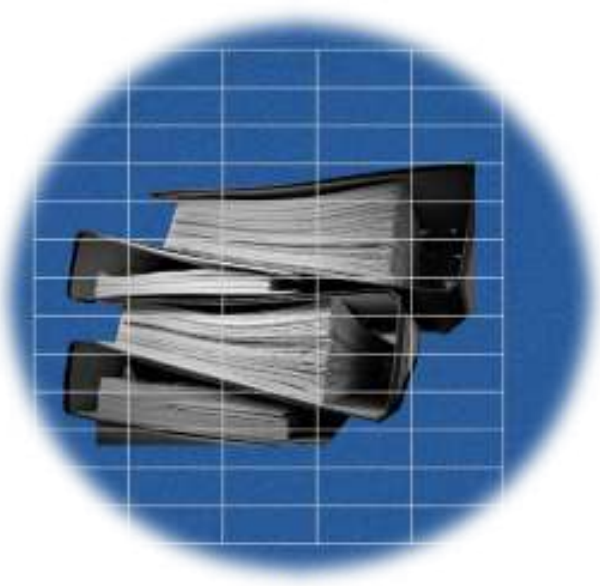
Republica Moldova și-a prezentat cererea de aderare la UE la 3 martie 2022, la scurt timp după aceasta Rusia a început invadarea Ucrainei. Comisia Europeană și-a emis avizul cu privire la cererea Republicii Moldova la 17 iunie 2022, iar Consiliul European al UE a acordat Moldovei statutul de țară candidată la 23 iunie 2022. Consiliul European a subliniat că viitorul Republicii Moldova și al cetățenilor săi este în Uniunea Europeană și a solicitat Comisiei Europene să prezinte un raport privind îndeplinirea celor nouă condiții specificate în avizul său. Condițiile se referă la reforma sistemului judiciar, combaterea corupției și a criminalității organizate, delogarhizarea, capacitățile de reformă și reforma administrației publice, gestionarea finanțelor publice, inclusiv achizițiile publice, consolidarea rolului societății civile și consolidarea protecției drepturilor omului. Comisia a raportat cu privire la progresele înregistrate în primăvara anului 2023, în plus Comisia va fi prezenta un raport în cadrul pachetului anual de extindere, care va fi publicat în octombrie 2023. Se preconizează că, odată ce vor fi îndeplinite condițiile, Consiliul European va autoriza începerea negocierilor din decembrie 2023, pe care

Moldova speră să le înceapă în 2024.

Sporirea implicării societății civile în procesele decizionale la toate nivelurile este una dintre condițiile-cheie ale UE pentru a continua procesul de integrare în UE, iar Moldova a contribuit în mod semnificativ la îndeplinirea acestuia prin adoptarea noii legi care reglementează accesul la informațiile publice.

Legea adoptată la 9 iunie 2023 de Parlamentul Republicii Moldova va impune instituțiile publice să publice mai multe informații în mod pro-activ pe site-urile lor web, să diminueze termenele de prelucrare a cererilor de informații publice și să simplifice controlul jurisdicțional al deciziilor organismelor publice referitoare la accesul la informații de interes public. Legea va intra în vigoare în ianuarie 2024. Proiectul „Sprijin pentru dialog structurat de politici și coordonare a implementării Acordului de Asociere, precum și consolidarea procesului de aproximare legislativă” (Proiectul Asociere Moldova-UE) a fost principalul partener care asistă Ministerul Justiției în procesul de pregătire a noului cadru legislativ în acest domeniu în toate etapele procesului legislativ.

Legea actuală privind accesul la informații, adoptată în 2000, nu respectă standardele internaționale și cele mai bune practici privind transparența autorităților publice. În special, după cum a demonstrat analiza lacunelor furnizată de Proiectul Asociere Moldova-UE, această lege nu promovează transparența pro-activă și asigură aplicarea efectivă a dreptului constituțional la informare, inclusiv a mecanismului de sancționare a încălcărilor acestui drept. În plus, această lege nu asigură monitorizarea practicilor administrative și judiciare, de exemplu colectarea de date privind numărul de cereri de informații publice, precum și inspecțiile și controalele periodice privind modul în care

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

organismele publice își respectă obligațiile în materie de transparență.

Noua legislație elaborată cu sprijinul extins al Proiectului Asocierie Moldova-UE abordează majoritatea deficiențelor. Legea nouă extinde numărul entităților care fac obiectul cerințelor de transparență. Acesta conține o definiție mai largă a informațiilor publice, reflectând în special conceptul de transparență consacrat de Convenția de la Trømso, care reglementează acest domeniu la nivelul dreptului internațional. În plus, legea conține o definiție nediscriminatorie a entităților care beneficiază de dreptul de acces la informații. Trebuie remarcat faptul că actuala Lege cu privire la accesul la informație, în pofida garanțiilor constituționale a dreptului universal de acces la informațiile de interes public, limitează acest drept numai la rezidenții Republicii Moldova. Persoanele juridice, precum și străinii care nu sunt rezidenți ai Republicii Moldova nu sunt incluși printre beneficiarii dreptului la informare.

Este important să se sublinieze faptul că noua lege include o gamă largă de informații care urmează să fie divulgate în mod pro-activ pe site-urile instituțiilor publice. Acestea vor include, de exemplu, informații cu privire la:

- » date referitoare la structura și bugetul autorității, numărul de angajați/membri, date privind obiectivele și funcțiile acesteia, date de contact;
- » date privind planificarea și execuția bugetelor de către autoritatea publică;
- » date privind achizițiile publice planificate, achizițiile publice finalizate, rapoarte de monitorizare privind contractele de achiziții publice, alte informații relevante;
- » date privind vizitele oficiale și deplasările de afaceri în străinătate ale personalului autorității publice, inclusiv costul și sursa de finanțare a cheltuielilor;

» date privind ocuparea forței de muncă: lista concursurilor pentru posturile vacante existente, date de contact ale persoanei responsabile de organizarea concursurilor, cerințele de calificare pentru candidații pentru posturile vacante, formularul de participare la concurs, lista documentelor care trebuie depuse și termenul limită de depunere a acestora, lista persoanelor admise la concurs, precum și lista persoanelor care au câștigat concursul.

Restricțiile legitime în ceea ce privește accesul la informații sunt cuprinse într-o listă restrânsă și specifică. Aplicarea acestora va impune organismele publice să efectueze așa-numitul test de interes public, și anume să demonstreze că necesitatea de a restricționa accesul la informații prevalează în mod clar asupra interesului public în ceea ce privește asigurarea accesului la acestea. Testul se efectuează printr-o procedură simplificată de revizuire a deciziilor instituțiilor publice referitoare la accesul la informații. Asigurarea accesului direct la instanță, combinată cu măsuri speciale de simplificare și accelerare a procedurii judiciare, ar trebui să sporească eficacitatea controlului jurisdicțional în cauzele legate de accesul la informații.

În cele din urmă, noua lege conține o listă detaliată a încălcărilor dreptului la informații supuse răspunderii juridice, combinată cu un nou regim de răspundere juridică, conform căruia instanța va impune sancțiuni în timp ce examinează plângerile împotriva deciziilor și omisiunilor instituțiilor publice privind accesul la informații. În prezent, eficacitatea punerii în aplicare este afectată de lipsa unei liste detaliate a încălcărilor dreptului la informare care face obiectul sancțiunilor și al mecanismului ineficace de impunere a sancțiunilor, bazându-se pe dispozițiile Codului Contravențional și ale Codului penal. Conform Codului Contravențional, încălcarea deliberată a prevederilor legale privind accesul la informație se sancționează

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

cu amendă aplicată persoanei responsabile. Cu toate acestea, această dispoziție foarte generală este rareori utilizată în practică.

Potrivit articolului 180 din Codul penal, încălcarea intenționată de către funcționarul responsabil a dreptului la informare care a cauzat prejudicii considerabile drepturilor și intereselor protejate de lege ale persoanei care a solicitat informații, se sancționează cu amendă, cu sau fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe o perioadă de până la 3 ani. Cu toate acestea, această dispoziție din Codul penal rămâne „literă moartă”. Potrivit datelor obținute de Ministerul Justiției, nu au fost înregistrate niciun caz bazat pe articolul 180 din Codul penal.

Având în vedere aceste îmbunătățiri, evaluarea generală a noii legi privind accesul la informațiile de interes public este pozitivă. Este clar că acest lucru marchează un pas important înainte, în comparație cu cadrul legislativ actual.

Legea este în conformitate cu Convenția de la Trømso și cu alte standarde internaționale din acest domeniu.

Proiectul de Asociere Moldova-UE își va continua asistența prin acordarea de sprijin pentru implementarea noului cadru legislativ. Asistența va include pregătirea comentariilor practice la lege, precum și instruirea autorităților publice și a judecătorilor cu privire la aplicarea noii legi.

Proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialog structurat de politici și coordonare a implementării Acordului de Asociere, precum și consolidarea procesului de aproximare legislativă” are ca scop creșterea capacităților Guvernului Republicii Moldova și ale altor instituții naționale cheie în implementarea Acordului de Asociere UE-Moldova. După primirea de către Republica Moldova a statutului de țară-candidat la UE, proiectul este gata să ofere asistență avansată pentru consolidarea administrației moldovenești pentru a fi pregătită pentru următorii pași în procesul de integrare în UE.

Masă rotundă cu autoritățile din Republica Moldova privind următorii pași în procesul de aderare la Uniunea Europeană

La 12 iunie 2023, proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialog structurat de politici și coordonare a implementării Acordului de Asociere, precum și consolidarea procesului de aproximare legislativă” în strânsă cooperare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a organizat o masă rotundă la complexul guvernamental din Holercani, pentru șefii și secretarii grupurilor de lucru responsabile de criteriile politice, economice și 33 de viitoare capitole de negociere a aderării la UE. Aceste grupuri de lucru sunt înființate prin Hotărârea Guvernului nr. 868 privind aprobarea mecanismului de coordonare, organizare și pregătire a procesului de aderare la UE, adoptată la 14 decembrie 2022.

Subiectul principal al reuniunii a fost legat de pașii următori pentru Republica Moldova în procesul de aderare la UE, cu accent special pus pe rolurile și sarcinile grupurilor de lucru pe parcursul procesului. Evenimentul a fost susținut îndeaproape nu numai de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ci și de Cancelaria de Stat/Centrul de Armonizare a Legislației și Delegația UE în Moldova. Peste 90 de participanți din diferite instituții de stat au participat la acest eveniment împreună cu reprezentanți ai Delegației UE în Moldova și experți din cadrul proiectului.

Masa rotundă s-a axat în prima parte pe situația actuală a procesului de aderare la UE a Republicii Moldova, etapele următoare și documentele procesului de aderare la UE. În a doua parte, masa rotundă s-a axat pe rolul grupurilor de lucru, pe planificarea procesului de aderare la UE și pe raportarea către UE.

După discursurile de bun venit și descrierea situației actuale din Republicii Moldova de către reprezentanții Ministerului Afacerilor

Externe și Integrării Europene, secretarul de stat Stela Leuca și Șeful Direcției Afaceri UE, Eugen Caras, reprezentantul Delegației UE, dna Irina Cruceru și șeful echipei proiectului, dl Primož Vehar, au furnizat informații privind starea de lucru a procesului de aderare la UE a Republicii Moldova și perspectivele în viitorul apropiat de trecerea la următoarea etapă a procesului, respectiv deschiderea negocierilor de aderare. O discuție vivace a urmat prezentărilor legate de procesul de negociere a aderării la UE și următorii pași în calea aderării a Republicii Moldova la UE.

În cea de-a doua parte a mesei rotunde moderată de dl Eugen Caras, experții proiectului, dl Primož Vehar din Slovenia și dl Vladimir Međak, din Serbia, au prezentat etapele procesului de negociere a aderării la UE și procesul general de negociere a aderării la UE pe baza propriei experiențe. Dl Međak a făcut o descriere suplimentară a etapelor-cheie ale negocierilor de aderare la UE, a dinamicii negocierilor și a lecțiilor învățate majore din negocierile în curs de aderare la UE cu Muntenegru și Serbia, aplicabile Republicii Moldova. În plus, expertul a explicat diferitele documente care sunt utilizate în cadrul negocierilor (atât documentele UE, cât și cele ale Republicii Moldova) și impactul metodologiei UE recent adoptate (2020) pentru negocierile de aderare. Alte subiecte au inclus cadrul de negociere, poziția generală de negociere a unei țări de negociere, procesul de examinare, rapoartele de examinare, criteriile de referință pentru negociere (criterii de referință de deschidere, intermediare și de închidere). În cele din urmă, dl Međak a elaborat cu privire la pozițiile naționale de negociere ce înseamnă abordarea „Fundamentals First” pentru Moldova împreună cu cele șase clustere de negociere și modul în

care Moldova ar trebui să acorde prioritate reformelor și secvențierii următorilor pași.

DI Vehar a subliniat importanța apropierei legislative care începe cu o planificare adecvată, continuă cu solicitarea transpunerii actelor juridice ale UE în sistemul juridic moldovenesc și, în cele din urmă, este necesară implementarea și aplicarea corespunzătoare. „Sine qua non” pentru apropierea legislativă va fi pregătirea și adoptarea Programului național de adoptare a acquis-ului UE (NPAA) ca document-cheie de planificare strategică, definind cine face ce și când se referă la apropierea juridică și ce consecințe ar putea avea asupra finanțelor și asupra resurselor umane punerea în aplicare a noilor acte

juridice. DI Vehar și DI Međak au prezentat caracteristicile și caracterul multifuncțional al NPAA în timpul negocierilor de aderare, cu accent special pe experiențele Sloveniei și Serbiei cu acest document de planificare specific.

Ambii experți au explicat experiența și rolurile țărilor lor, precum și sarcinile pe care aceste grupuri de lucru le-au îndeplinit în țările lor în planificarea procesului de aderare la UE și în derularea procesului, dar și modul în care planificarea procesului de aderare la UE și raportarea către UE au funcționat în țările lor respective în timpul procesului.

Masa rotundă s-a finalizat cu o sesiune de întrebări și răspunsuri, care a continuat în ultima parte informală a mesei rotunde.

Proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialog structurat de politici și coordonare a implementării Acordului de Asociere, precum și consolidarea procesului de aproximare legislativă” are ca scop creșterea capacităților Guvernului Republicii Moldova și ale altor instituții naționale cheie

în implementarea Acordului de Asociere UE-Moldova. După primirea de către Republica Moldova a statutului de țară-candidată la UE, proiectul este pregătit să ofere asistență avansată în scopul consolidării administrației moldovenești pentru a fi pregătită pentru următorii pași în procesul de integrare în UE.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Noi tehnici de instruire învățate de formatorii Centrului de Instruire a Avocaților

În perioada 19-23 iunie 2023 la Centrul de Instruire a Avocaților a fost asigurată instruirea a 34 de formatori ai Centrului de către expertul internațional Mark Segal. Instruirile au fost organizate în cadrul Proiectului "Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc" (ETAAJS), implementat de Agenția Centrală pentru Managementul Proiectelor din Lituania și Expertise France, finanțat de Uniunea Europeană.

Instruirile s-au desfășurat în baza Ghidului pentru formarea avocaților: manualul de formare a formatorilor, elaborat în cadrul Proiectului ETAAJS de către expertul internațional Mark Segal.

În cadrul instruirii pe parcursul celor 5 zile, formatorii Centrului de Instruire a Avocaților au dobândit cunoștințe și abilități privitor la: cum să utilizeze rezultatele învățării într-un mod eficient pentru a îmbunătăți instruirea; să facă prezentări și să fie interactivi cu audiența; cum să utilizeze și să interpreteze limbajul corpului. Partea practică a cursului a reprezentat o provocare pentru formatori, aceștia fiind invitați să demonstreze nivelul de asimilare și de transpunere în ulterioara

lor practică a cunoștințelor și abilităților obținute în cadrul cursului de instruire. La finalul fiecărei probe practice, prestația participanților a fost evaluată de către formatorul Mark Segal, evaluare care conținea și sugestii individuale de îmbunătățire.

Potrivit formatorilor Centrului de Instruire a Avocaților, acest curs de instruire le-a oferit cunoștințe și abilități valoroase, care, aplicate, vor contribui la eficientizarea activităților de formare continuă a avocaților și, respectiv, la dezvoltarea profesiei de avocat în Republica Moldova.

Mecanismul de asistență juridică garantată, finanțat parțial de stat, va fi îmbunătățit cu sprijinul UE

La 22 iunie 2023 s-au desfășurat dezbateri pe marginea unui proiect de act normativ prin care se propune reglementarea mai comprehensivă și detaliată a mecanismului asistenței juridice garantate parțial finanțate de stat. Evenimentul a avut loc în cadrul Proiectului "Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc" (ETAAJS), implementat de Agenția Centrală pentru Managementul Proiectelor din Lituania și Expertise France, cu suportul financiar al Uniunii Europene. La eveniment au participat reprezentanții Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, ai Ministerului Justiției și ai Uniunii Avocaților din Moldova. Elaborarea proiectului de act normativ a fost precedată de o analiză profundă și cuprinzătoare a mecanismului de finanțare parțială de către stat a sistemului de

asistență juridică. Evaluarea a fost realizată de expertul internațional al ETAAJS, Agnie Limante, care a înaintat un set de recomandări bazate pe cele mai bune practici ale altor țări în înființarea și funcționarea unui mecanism similar de finanțare parțială. Proiectul actului normativ a fost elaborat de expertul național al ETAAJS, Natalia Roșca, care a urmărit implementarea recomandărilor și crearea unui mecanism eficient de finanțare parțială a asistenței juridice garantate de stat. Prevederile cheie ale proiectului de act normativ sunt următoarele: o nouă metodologie de calcul a veniturilor în scopul acordării asistenței juridice parțial finanțate de stat, reconsiderarea categoriilor de persoane/cazuri eligibile pentru asistență juridică parțial finanțată și stabilirea unor cazuri suplimentare de refuz al asistenței juridice.

Participanții la eveniment au salutat inițiativa, precizând că aceasta este bazată pe cele mai moderne practici internaționale și va aduce mai multă claritate și previzibilitate la prognozarea cheltuielilor pentru asistența juridică garantată de stat, va facilita procesul de oferire a asistenței juridice garantate de stat.

Proiectul de act normativ și dosarul de însoțire au fost transmise Ministerului Justiției și Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat urmând în vederea promovării ulterioare a acestuia.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Rețeaua Donatorilor Anticorupție – întâlnire regulată desfășurată cu sprijinul Misiunii Înalților Consilieri UE

Cea de-a șaptea întâlnire regulată a Rețelei Donatorilor Anticorupție a avut loc la 23 iunie, fiind organizată cu sprijinul Misiunii Înalților Consilieri UE. În cadrul întâlnirii, reprezentanții comunității donatorilor au prezentat activitățile și proiectele planificate și în curs de desfășurare în domeniul anticorupției și au făcut schimb de opinii cu privire la reformele cheie aflate în derulare.

În sensul angajamentului Moldovei de a îndeplini cele nouă recomandări ale Comisiei Europene în contextul cererii de aderare a Republicii Moldova la UE și a importanței inițiativelor care vizează consolidarea capacității instituționale a agențiilor

naționale anticorupție și îmbunătățirea în continuare a calității investigațiilor și a eficienței urmăririi penale conducând la condamnări, s-a convenit aprobarea unor puncte de discuție comune pentru a îndemna comunitatea donatorilor internaționali, precum și instituțiile beneficiare naționale cheie să se concentreze pe principalele domenii prioritare de acțiune, cum ar fi consensul privind viitorul cadru instituțional anticorupție, cooperarea internațională, integritatea în sectoarele public și privat, cooperarea interinstituțională, cooperarea cu societatea civilă și organizațiile de bază etc.

Rețeaua Donatorilor Anticorupție este o rețea informală de parteneri de dezvoltare, care implementează proiecte și activități în sectorul anticorupție. Aceasta a fost înființată la inițiativa Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova în septembrie 2022.

Rețeaua își propune să ofere o platformă de comunicare pentru toți donatorii activi în domeniul anticorupție pentru interacțiuni regulate, identificarea sinergiilor și coordonarea eforturilor în scopul evitării suprapunerii acțiunilor.

Conducerea Ministerului Finanțelor și a instituțiilor subordonate au învățat tehnici de comunicare strategică privind managementul finanțelor publice

În data de 23 iunie, de Ziua Funcționarului Public, aproximativ 60 de specialiști din cadrul Ministerului Finanțelor și a instituțiilor subordonate acestuia – Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Achiziții Publice, Inspekția Financiară – inclusiv conducerea de vârf și de nivel mediu, au învățat cum să comunice strategic pe subiecte legate de managementul finanțelor publice – activitate organizată în comun cu Misiunea Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene.

În vederea implementării cu succes a Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice (MFP) pentru anii 2023-2030, este nevoie de procese de comunicare eficiente, care să asigure un schimb constant de informații între autoritatea publică, cetățeni și mediul de afaceri. Strategia MFP cuprinde toate etapele ciclului bugetar de care este responsabil Guvernul, vizând îmbunătățirea cadrului fiscal, consolidarea procesului de planificare, execuție și raportare, creșterea colectării veniturilor, consolidarea sistemului de achiziții publice și îmbunătățirea controlului intern.

Înaltul Consilier UE în domeniul politicii vamale și fiscale, Rosario De Blasio, în deschiderea evenimentului a subliniat importanța comunicării strategice pentru

Ministerul Finanțelor, ca instrument esențial pentru a răspunde provocărilor complexe cu care se confruntă instituția în promovarea politicilor publice.

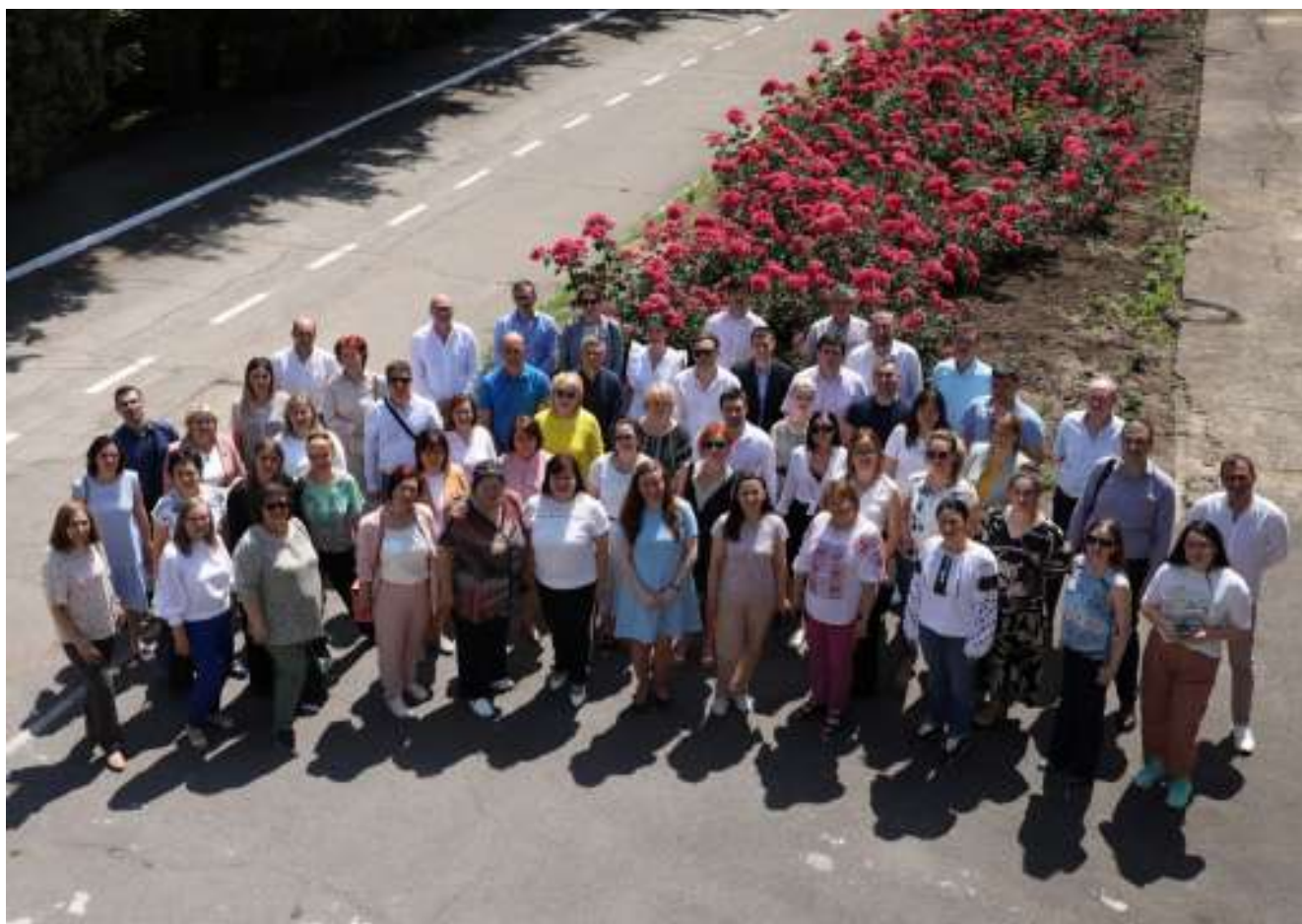

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Comunicarea adecvată și transparentă poate contribui în continuare la creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța strategiei MFP și la consolidarea participării din partea actorilor-cheie și a populației în general. Aceasta permite cetățenilor să monitorizeze activitățile statului, să intre în dialog cu instituțiile publice în domeniile relevante și să influențeze rezultatele politicilor”,

a declarat Înaltul Consilier UE.

Obiectivul general al Strategiei este sporirea eficienței, performanței și transparenței finanțelor publice – ca una dintre prioritățile principale ale Guvernului Republicii Moldova în procesul de aderare la UE.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Servicii publice mai bune pentru cetățeni – scopul Legii cu privire la amalgamarea voluntară, adoptată în lectură finală

Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în a doua și ultima lectură proiectul de lege cu privire la amalgamarea voluntară – un pas important spre creșterea eficienței administrației locale în furnizarea de servicii mai bune cetățenilor.

În timpul procesului de elaborare, au fost

luate în considerare cele mai bune exemple europene de amalgamare care s-au dovedit a fi eficiente în ultimele decenii. Amalgamarea joacă un rol vital în crearea unor centre de management al serviciilor publice locale mai eficiente care, la rândul lor, duc la un nivel de trai mai ridicat pentru locuitorii săi.

Amalgamarea contribuie la o planificare, economisire și execuție mai eficientă a bugetului; o mai bună organizare, planificare și implementare a achizițiilor publice centrate pe nevoile cetățenilor; integrarea serviciilor publice necesare – cum ar fi canalizarea apei, electricitatea, gazificarea și altele. Amalgamarea are câteva alte avantaje, printre care, accesul la două mari tipuri de granturi: pentru investiții în infrastructură și servicii publice și pentru susținerea

cheltuielilor generale ale bugetelor locale. În plus, unitățile administrației publice locale amalgamate vor beneficia de un regim preferențial în toate programele de investiții implementate de guvern sau de donatorii internaționali. Decizia privind amalgamarea este luată de toate consiliile locale implicate. Ca o condiție prealabilă, este necesar să existe un continuum geografic de comunități locale care doresc să fuzioneze, dintre care cel mai îndepărtat sat se află la 25-30 km

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

de centrul noii unități. Centrul noii unități al administrației publice locale amalgamate va fi unitatea cu populație mai mare și/sau capacitate fiscală mai mare și/sau care oferă servicii publice mai bune și extinse.

Adoptarea legii amalgamării voluntare, este primul pas semnificativ în implementarea noii Strategii de reformă a administrației publice 2023-2030, aprobată de Guvern în martie 2023. Atât Strategia RAP, cât și proiectul de lege privind amalgamarea voluntară

au fost elaborate de Cancelaria de Stat cu sprijinul tehnic al Misiunii Înaltilor Consilieri UE, USAID/IREX Comunitatea Mea, PNUD și SDC/SKAT Mă Implic, precedate de mai bine de un an de dezbateri, negocieri și consultări cu cetățenii, societatea civilă, și părțile interesate, inclusiv CALM. Cu același suport tehnic, lucrările de elaborare a metodologiei detaliate privind amalgamarea voluntară, vor începe în curând.

Atelier de lucru pentru 140 specialiști din domeniul finanțelor, organizat cu suportul UE

La 15 august, aproximativ 140 de specialiști din cadrul Ministerului Finanțelor și a instituțiilor subordonate – Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat, Inspekția Financiară, Agenția Achiziției Publice, Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării și Oficiul de Gestionare a Proiectelor de Asistență Externă, s-au adunat pentru a participa la atelierul de lucru „Finanțele publice – motor al integrării europene”, activitate organizată cu sprijinul Misiunii Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene.

Participanții, inclusiv conducerea de vârf și de nivel mediu a instituțiilor, au revizuit stadiul

actual al procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, cu un accent sporit pe cele opt capitole ale acquis-ului comunitar, în care Ministerul Finanțelor are un rol principal: Libera circulație a capitalului; Achiziții publice; Servicii financiare; Politica economică și monetară; Fiscalitate; Politica economică și monetară; Uniunea vamală; Control financiar; Prevederi financiare și bugetare. De asemenea, cei prezenți la eveniment au avut șansa de a-și testa cunoștințele despre procesul de integrare europeană a țării, participând la un concurs dinamic de întrebări și răspunsuri, ce a cuprins aspecte tehnice și diverse curiozități legate de fiecare capitol al acquis-ului UE.

În deschiderea evenimentului, Ministra Finanțelor, Veronica Sirețeanu, a declarat:

„Accesiunea la UE este asociată cu multe schimbări, unele mult așteptate, altele dureroase, altele curajoase, altele necesare. Ministerul Finanțelor are un rol foarte important în acest parcurs, asigurând, totodată, stabilitatea și integritatea sistemului financiar al țării în strânsă corelare cu obiectivele Strategiei de management al finanțelor publice.”

Înaltul Consilier UE în domeniul politicii vamale și fiscale, Rosario De Blasio, a precizat:

„În martie 2023, Moldova a fost supusă celei de-a doua evaluări, bazându-se pe cunoștințele și experiența dobândite în urma cooperării strânse de lungă durată cu Uniunea Europeană. Rezultatele acestei evaluări sunt cruciale pentru a urma în continuare calea integrării europene. Pentru aceasta, eforturi semnificative trebuie unite cu o motivație puternică, uneori, depășind propriile capacități.”

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Potrivit organizatorilor evenimentului, astfel de oportunități sunt vitale pentru menținerea proaspătă și actualizată a cunoștințelor tuturor celor direct implicați în deschiderea

drumului către aderarea la UE și pentru consolidarea continuă a competențelor, grăbind astfel implementarea reformelor.

Biroul Național de Statistică dă start recensământului de PROBĂ în 11 localități din țară, cu sprijinul Uniunii Europene și UNFPA

Începând cu 28 august 2023, în 11 localități din Republica Moldova se va desfășura Recensământul de PROBĂ al populației și locuințelor (RPL). În premieră, recensământul va fi realizat pe tablete, cu aplicarea metodelor moderne de colectare a datelor. Anunțul a fost făcut de către Biroul Național de Statistică (BNS) în cadrul unei conferințe de presă din 25 august 2023.

Recensământul de PROBĂ se va desfășura în perioada 28 august - 10 octombrie 2023 și reprezintă o etapă esențială în procesul de pregătire a recensământului național al populației și locuințelor, planificat pentru anul 2024, care se va desfășura cu susținerea

financiară și tehnică a Uniunii Europene și Fondului Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA).

Obiectul recenzării îl constituie: i) PERSOANELE cu reședință obișnuită în Republica Moldova, inclusiv cele aflate peste hotare pe un termen de până la 12 luni (la muncă, la studii și în alte scopuri); ii) CLĂDIRILE de locuit (ocupate sau neocupate) sau cele cu altă destinație dacă există cel puțin o locuință în acestea, și iii) LOCUINȚELE situate în orice clădire, indiferent dacă sunt locuite sau nu la data de referință a recensământului de probă (28 august 2023).

La recensământul de probă vor fi adresate întrebări din chestionarele de recensământ (consultate public) ce se referă la caracteristici demografice, sociale, economice ale populației, gospodăriile casnice și locuințele acestora. În total vor fi 3 chestionare: despre persoană, clădire și locuință, și spațiul colectiv de locuit.

Pentru realizarea Recensământului de probă, în special colectarea datelor în teren, BNS a angajat circa 160 de recenzori, supervizori și alt personal temporar de recensământ. Recenzorii vor purta chipiuri și tricouri cu însemnele recensământului, vor avea la ei legitimații, genți și tablete cu logo-

ul recensământului în care vor înregistra răspunsurile oferite de persoanele recenzate la chestionarele de recensământ.

La rândul său, secretarul general al Guvernului, Artur Mija, a menționat că recensământul va oferi date statistice importante pentru dezvoltarea politicilor publice eficiente, iar cetățenii vor avea un rol de bază în realizarea exercițiului propus.

Totodată, în cadrul evenimentului a fost lansat proiectul „Sprijin pentru Biroul Național de Statistică în desfășurarea Recensământului populației și locuințelor din 2024”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fondul

ONU pentru Populație (UNFPA). Proiectul a început activitatea în luna iunie 2023, având o durată de implementare de 30 luni. Obiectivul general al proiectului este de a îmbunătăți capacitatea instituțională a BNS în pregătirea și efectuarea recensământului din 2024.

Valoarea totală a proiectului este de 2,075 milioane EUR, dintre care 2 milioane EUR reprezintă contribuția Uniunii Europene, iar 75 de mii – contribuția UNFPA.

„Informațiile exacte despre populație și locuințe sunt esențiale pentru elaborarea politicilor în domenii precum sănătatea, educația, protecția socială, reforma administrației publice locale. De asemenea, acestea sunt importante pentru alocarea corectă a fondurilor bugetare. Uniunea Europeană sprijină desfășurarea recensământului oferind asistență tehnică și echipamente care vor contribui la digitalizarea procesului de colectare și procesare a datelor, în conformitate cu standardele europene și internaționale,”

a menționat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Potrivit Reprezentantei Rezidente UNFPA, Nigina Abaszada, consolidarea capacității Biroului Național de Statistică de a elabora date despre populație rămâne o prioritate pentru actualul Program de țară al UNFPA pentru 2023-2027.

Datele oferite la recensământ de către persoanele recenzate vor fi strict confidențiale și protejate conform Legii nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor și a Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială. Acestea se vor utiliza doar în scopuri statistice pentru elaborarea și diseminarea rezultatelor recensământului, fără a fi posibilă identificarea datelor personale.

Conform Legii nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor, art.7 (2) d) participarea la recensământ a persoanelor este obligatorie.

Ultimul recensământ al populației și locuințelor a avut loc în Republica Moldova în anul 2014.

Echipa proiectului UE „Project Preparation Facility” contribuie la optimizarea pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova

Dezvoltarea pieței valorilor mobiliare de stat a fost subiectul unei întrevederi care a avut loc recent la Banca Națională a Moldovei, desfășurată în iulie 2023 cu participarea reprezentanților Ministerului Finanțelor și Proiectului de asistență tehnică „Project Preparation Facility” (Proiectul PPF) finanțat de Uniunea Europeană.

În cadrul ședinței, expertul în asistență tehnică al UE, Constantinos Kyriakopoulos, a prezentat modalități prin care arhitectura pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova ar putea fi îmbunătățită pentru a facilita accesul investitorilor internaționali și interni. Au fost examinate diferite opțiuni și mecanisme de plasare a valorilor mobiliare de stat (VMS), inclusiv efectuarea emisiunilor denumite în monedă națională și cele denumite în valută străină. S-a remarcat, că în condițiile actuale, când piața internă

înregistrează un nivel înalt de lichiditate și ofertă de valută, emisiunile de VMS în valută străină ar putea pune o presiune suplimentară asupra stabilității financiare. Respectiv, a fost discutată și opțiunea emiterii obligațiilor în lei moldovenești pe piețele internaționale.

Un alt subiect al discuțiilor a ținut de posibilitatea instituirii conexiunilor între Depozitarul Central Unic și depozitarii centrali internaționali, precum Euroclear și Clearstream, dar și a conexiunilor bilaterale cu depozitari naționali din alte state. Atât Euroclear, cât și Clearstream permit accesul la cele mai dezvoltate piețe de capital din lume, în același timp, conexiunile cu aceste instituții depind în mare parte de volumul și atractivitatea instrumentelor financiare moldovenești.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

De asemenea, a fost analizată arhitectura pieței primare și secundare a VMS, inclusiv rolul dealerilor primari, platformelor de tranzacționare a VMS și Depozitarului Central Unic. S-a menționat, că începând cu 2023, VMS cu termen de circulație mai mare de un an pot fi admise spre tranzacționare la bursa de valori, respectiv, tranzacțiile cu VMS pot fi efectuate atât prin intermediul băncilor-dealeri primari, cât și a brokerilor nebankari. În context, experții Proiectului PPF au propus să fie examinată posibilitatea participării brokerilor nebankari la licitațiile pe plasare a VMS, alături de dealerii primari. Prezent la întrevvedere, guvernatorul BNM Octavian Armașu a salutat inițiativa Ministerului Finanțelor și a experților din cadrul proiectului PPF. Domnul Armașu

a menționat eforturile întreprinse de BNM în ultimii ani pentru asigurarea stabilității pieței financiare interne și implementarea infrastructurii tehnice care contribuie la atragerea investitorilor străini. Guvernatorul BNM a propus crearea unui Task Force Team, format din reprezentanții instituțiilor vizate, care va fi responsabil de coordonarea și realizarea acestui proiect ambițios.

Șeful proiectului PPF, Yiannis Hadziyiannakis, a mulțumit conducerii BNM pentru deschidere și a menționat că, odată cu accesul sporit al investitorilor străini la piața valorilor mobiliare de stat din Republica Moldova, vor apărea oportunități de a identifica noi investitori și de a ridica atractivitatea investițională a țării.

Consolidarea luptei împotriva corupției și spălării banilor în Republica Moldova: o inițiativă de instruire transformatoare

Pe lângă pașii importanți de consolidare a capacității instituțiilor anticorupție din Republica Moldova de a combate corupția și spălarea banilor, proiectul GIZ „Consolidarea statului de drept și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), în colaborare cu Institutul Național al Justiției (INJ), a inițiat un program cuprinzător de formare menit să echipeze oficialii și părțile interesate cu instrumente de ultimă oră, să transmită

cunoștințe și abilități, necesare pentru a aborda provocările multidimensionale ale corupției și spălării banilor. Acest training a avut loc în perioada 3 iulie - 7 iulie 2023. Participanții acestui eveniment educațional au fost procurori, judecători de instrucție, și reprezentanți ai principalelor instituții anticorupție, cum ar fi Centrul Național Anticorupție, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Autoritatea Națională de Integritate.

Obiectivul principal al cursului a fost de a spori capacitățile participanților de a aplica tehnici avansate de investigație. Aceștia au obținut abilități necesare pentru identificarea martorilor și obținerea dovezilor, care au o importanță crucială în cauzele de urmărirea

penală pe segmentul spălare a banilor și corupție, concentrându-se totodată pe strategiile de recuperare a activelor.

Corupția și spălarea banilor reprezintă amenințări semnificative la dezvoltarea, democrația și securitatea unei țări.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Cunoscând relația simbiotică dintre aceste două probleme, organizațiile internaționale precum Grupul de acțiune financiară (FATF) au accentuat care este rolul instituțiilor de aplicare a legii (LEA) în combaterea acestor infracțiuni. Mai ales, Recomandarea nr. 30 a FATF care dispune ca autoritățile competente de aplicare a legii să ia măsuri proactive de investigare a cauzelor de spălare a banilor care implică infracțiuni majore generatoare de venituri.

Centrul Internațional pentru Recuperarea Activelor (ICAR), ca parte a Institutului de Guvernare din Basel, a jucat un rol esențial la desfășurarea acestui program de instruire. Facilitat de consilierii superiori și specialiștii ICAR, și în colaborare cu Institutul Național al Justiției din Moldova, atelierul de cinci zile desfășurat la Chișinău a inclus prelegeri interactive, mini-ateliere și o anchetă simulată de corupție. Instruirea cuprinzătoare a acoperit teme variind de la elementele esențiale de spălare a banilor până la asistența juridică reciprocă și mecanismele de recuperare a activelor.

Investigația simulată a provocat participanții să efectueze o anchetă complexă financiară și de urmărire a activelor, reflectând scenariile din lumea reală. Fiecare grup a analizat în profunzime un caz fictiv, a identificat infracțiuni de corupție și de spălare a banilor, a comparat fapte cu elemente și a adunat probe pentru caz. Mai mult, și-au sporit abilitățile de urmărire a bunurilor infracționale, necesare pentru obținerea ordinului de sechestrare și confiscare.

Acest program de instruire a oferit o serie de prezentări, inclusiv o privire de ansamblu asupra spălării banilor, o defalcare a elementelor infracțiunii conform legislației Republicii Moldova, analiză financiară folosind Excel-ul și metode de cercetare financiară. În plus, participanții au cercetat amănunțit cererea de asistență juridică reciprocă și au examinat provocările întâlnite la investigarea și urmărirea penală a cauzelor de spălare a banilor în Republica Moldova, prezentate de dl. Octavian Iachimovschi, procuror-șef adjunct al Procuraturii Anticorupție.

Încurajând colaborarea, îmbunătățind cunoștințele și capacitând participanții cu abilități practice, cu ajutorul acestei inițiative Moldova a avansat semnificativ în lupta împotriva corupției și spălare a banilor. Cei

din prima linie și-au întărit capacitățile de a contracara aceste amenințări grave în adresa bunăstării naționale consolidând statul de drept și promovând integritatea țării.

Capacitarea organizațiilor societății civile locale: atelier privind transparența și responsabilizarea

La 5 iulie 2023, la Chișinău a fost organizat atelierul cu genericul „Monitorizarea transparenței și responsabilizarea proceselor decizionale în Republica Moldova”. La acest eveniment au participat reprezentanți ai 48

de Organizații ale Societății Civile (OSC) locale din regiunile Moldovei și delegați de nivel înalt din cadrul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Obiectivul principal al evenimentului a fost de a împuternici OSC-urile locale, consolidându-și rolul de supraveghere. Prin combinarea sesiunilor plenare și lucrul în grup, participanții au dobândit abilitățile necesare pentru îndeplinirea eficientă a acestui rol. Ei au acumulat competențe de gestionare a consultărilor cu mai multe părți interesate și implicare, echipându-i cu instrumentele necesare pentru a influența în mod activ procesele de luare a deciziilor și mecanismele de supraveghere din comunitățile sau regiunile în care activează. În plus, participanții au primit informații valoroase cu privire la responsabilizarea instituțiilor, asigurând transparența și protejarea intereselor societății civile în formularea și implementarea politicilor.

Agenda atelierului s-a bazat pe două rapoarte de evaluare:

- » Raportul de evaluare a nevoilor: Acest raport a identificat domeniile care necesită atenție, inclusiv implementarea transparență a bugetului, monitorizarea achizițiilor publice, transparența în luarea deciziilor, integritatea și buna guvernare.
- » Raportul celor mai bune practici: Participanții au învățat din cele mai bune practici internaționale și naționale cum să susțină inițiativele de supraveghere.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Corupția, recunoscută drept o amenințare universală, denaturează piețele, împiedică creșterea economică, descurajează investițiile străine și erodează încrederea în oficialii guvernamentali. Acest atelier a fost un pas important pe calea de combatere a acestei amenințări.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Proiectului "Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova (ACT)", care oferă sprijin la creșterea gradului de conștientizare cu privire la efectele dăunătoare ale corupției și promovează strategii de combatere a acesteia. Uniunea Europeană și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei au oferit sprijin esențial la dotarea organizațiilor societății civile cu instrumentele necesare care ar contribui la transparență și răspundere în procesele de luare a deciziilor.

Guvernul Republicii Moldova împărtășește acest angajament de combatere a corupției, aliniindu-se cu obiectivul general al Proiectului ACT. Această inițiativă are scopul de a spori implicarea cetățenilor în eforturile de combatere a corupției, în special la nivel local. De asemenea, consolidează măsurile împotriva corupției în sectoarele cu risc înalt, cum ar fi educația, sănătatea și sectorul agroalimentar.

În plus, acest efort se aliază cu recomandările Comisiei Europene definite în Avizul privind cererea de aderare a Republicii Moldova la UE. Lupta împotriva corupției și implicarea sporită a societății civile în procesele de luare a deciziilor sunt angajamente cheie care aduc Moldova mai aproape de comunitatea europeană.

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Echipa Europa oferă suport continuu sistemului de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale”, prin obiectivele și acțiunile sale, oferă sprijin Guvernului Republicii Moldova la buna implementare a Strategiei Naționale Educație 2030 în ceea ce privește obiectivul privind îmbunătățirea învățământului profesional tehnic. Astfel că, un prim livrabil este elaborarea și aprobarea a două standarde ocupaționale pentru cele mai solicitate calificări: plăcător cu plăci și lăcătuș redresare caroserie.

În acest context, sistemul ÎPT consolidat va asigura ca viitorii absolvenți vor fi bine pregătiți pentru a răspunde cerințelor angajatorilor, dar și capabili din punct

de vedere profesional să îndeplinească sarcinile și responsabilitățile asociate profesiei, sprijinind astfel sectorul economic, inclusiv contribuind pozitiv la creșterea productivității.

Acțiunile sus-menționate reprezintă un angajament al Echipei Europa de a contribui pozitiv la sistemul ÎPT din Moldova prin consolidarea și alinierea acestuia la cerințele naționale ale pieței muncii, precum și la standardele și obiectivele educaționale UE, Agenția Austriacă de Dezvoltare (ADA) fiind responsabilă de implementare în cadrul programului EU4Moldova: Comunități Locale.

De asemenea, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, alte trei standarde de calificare vor fi elaborate pe durata programului, fiind implicați în acest proces reprezentanți ai instituțiilor publice și sectorul privat.

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale” este finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei, fiind implementat de către Cooperarea Germană pentru Dezvoltare prin intermediul GIZ, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Fondul de Solidaritate PL în Moldova (SFPL).

Centru de Consultanță în Afaceri, deschis la Cărpineni, cu suportul financiar al Uniunii Europene

24 iulie 2023, Cărpineni, r-ul Hîncești. Centrul de Consultanță în Afaceri Cărpineni a fost lansat în cadrul proiectului „Parteneriat multi-dimensional pentru dezvoltare economică durabilă incluzivă în comuna Cărpineni”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul programului „Primarii pentru creștere economică” și este implementat de

primăria Cărpineni și AO Cutezătorul.

În cadrul Centrului de consultanță în afaceri din Cărpineni, vor fi prestate servicii de consultanță pentru mediul de afaceri local și regional în domenii de contabilitate, resurse umane, programe de finanțare, dreptul muncii, promovare și altele.

„Dezvoltarea economică durabilă a unei țări înseamnă investiții în toate regiunile acesteia, inclusiv în zonele rurale. Din acest considerent, am susținut crearea Centrului de consultanță în afaceri în comuna Cărpineni. Cu siguranță, Centrul va susține dezvoltarea economică a comunei prin oferirea de consultanță și instruire antreprenorilor locali,

ceea ce va contribui la crearea locurilor de muncă și multe alte oportunități pentru tinerii din localitate, care vor putea munci aici, acasă”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, prezent la evenimentul de inaugurare al Centrului.

„Centrul de consultanță Cărpineni are misiunea de a oferi tot suportul necesar mediului de afaceri rural. La sate accesul limitat la diverse informații de ordin juridic sau dreptul muncii se resimt direct asupra afacerilor. Noi ne-am dorit să concentrăm cât mai multe servicii de informare și suport pentru antreprenori într-un singur centru, unde oamenii vor beneficia și de consultare, dar și de oportunitatea de a aplica la diverse programe de finanțare”,

a subliniat Ion Cărpineanu, primarul comunei Cărpineni.

Centrul de consultanță în afaceri va oferi servicii extrem de necesare antreprenorilor locali, care lipsesc în mediul rural. Acestea vor contribui la dezvoltarea mediului de

afaceri din regiune prin consolidarea capacităților antreprenorilor existenți. De asemenea, serviciile Centrului vor stimula lansarea de noi afaceri prin susținerea și facilitarea accesului la resurse financiare, investitori, furnizori de servicii și parteneri.

Grație asistenței UE, prin intermediul acestui proiect, au fost înregistrate rezultate importante pentru dezvoltarea economică a comunității. Astfel, 35 de antreprenori au beneficiat de instruire pentru consolidarea capacităților antreprenoriale, peste 100 de angajați ai companiilor din regiune au fost instruiți privind sporirea culturii antreprenoriale, iar peste 30 de tinerii au urmat cursuri de instruire și activități care stimulează dezvoltarea spiritului antreprenorial. Totodată, fost creat brandul local și un cluster antreprenorial, cu scopul promovării produselor locale și atragerii investițiilor.

Obiectivul principal al proiectului UE „Parteneriat multi-dimensional pentru dezvoltare economică durabilă incluzivă în comuna Cărpineni” este crearea unui cadru

incluziv pentru dezvoltarea economică durabilă a comunei Cărpineni pe baza a trei piloni: resurse umane instruite, infrastructură și parteneriat.

Proiectul „Parteneriat multi-dimensional pentru dezvoltare economică durabilă incluzivă în comuna Cărpineni”, este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul programului „Primarii pentru creștere economică” și este implementat de primăria

Cărpineni și AO Cutezătorul. Valoarea totală a proiectului este de 277.778,00 euro, dintre care 239.036,00 euro reprezintă contribuția Uniunii Europene. Proiectul este implementat în perioada 2022 – 2023.

Un centru modern de informare turistică a fost inaugurat în municipiul Ungheni, cu suportul financiar al Uniunii Europene

Centrul de Informare Turistică Ungheni a fost inaugurat pe 28 august 2023, cu prilejul Zilelor municipiului Ungheni. Acesta este amplasat în centrul municipiului, în scuarul „Grigore Vieru”, fiind construit conform celor mai bune practici din domeniu, îmbinând o infrastructură modernă cu elemente inovative. În cadrul Centrului, vizitatorii pot face cunoștință cu locațiile turistice atractive din raionul Ungheni și traseele turistice din

regiune. De asemenea, Centrul are scopul de a promova potențialul turistic al raionului, inclusiv produsele fabricate în Ungheni. O altă inovație a Centrului este turismul transfrontalier, astfel încât turiștii vor putea face cunoștință și cu potențiale atracții turistice care se află peste linia de hotar, în imediata vecinătate a regiunii Ungheni. Toate acestea, ulterior, vor contribui la creșterea economică sustenabilă a regiunii Ungheni.

„Astăzi, la Ungheni, prin inaugurarea Centrului de Informare Turistică, am pus piatra de temelie a industriei turismului din regiune. Grație Centrului, turiștii din țară și de peste hotare vor avea ocazia să descopere cele mai interesante locuri din regiunea Ungheni, vor avea posibilitatea să descopere cele mai inedite trasee turistice și vor putea face cunoștință cu artizanatul și cultura locală –

toate acestea vor fi oferite în cadrul Centrului, la un nivel comparabil cu țările europene. Implicit, prin promovarea turismului, vor fi generate venituri și vor fi create locuri de muncă ușor accesibile, precum și piețe de desfacere pentru servicii și produse locale”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova

Centrul este dotat cu echipament modern, astfel încât turiștii care vizitează municipiul Ungheni, să beneficieze de servicii calitative. Din start, Centrul turistic a fost prevăzut și în calitate de centru expozițional, unde vor fi ulterior organizate expoziții și master class-uri ale producătorilor și meșterilor populari din regiune. O versiune digitală a Centrului de Informare Turistica Ungheni este în curs de dezvoltare și foarte curând va fi pusă la dispoziția turiștilor și vizitatorilor, facilitând astfel accesarea ofertelor turistice din regiune. La fel, cu suportul Uniunii Europene a fost achiziționat și un sistem integrat pentru organizarea evenimentelor, inclusiv o scenă profesionistă mobilă și ecran led, ce permite organizarea evenimentelor în aer liber, în conformitate cu standardele internaționale.

„Este o tradiție frumoasă, în ultimele zile din august, când orașul nostru îmbracă haine de sărbătoare, să organizăm astfel de evenimente, să celebrăm împreună tradițiile și meșteșugurile locale și să susținem producătorii autohtoni. Inaugurarea Centrului de Informare Turistică Ungheni cu prilejul zilelor municipiului nu este întâmplătoare, căci am vrut să profităm de participarea

partenerilor și prietenilor noștri din orașele înfrățite pentru a împărtăși cu ei acest eveniment atât de important, care are menirea de a contribui la crearea unui mediu propice pentru promovarea produselor tradiționale autohtone, atragerea de investitori și promovarea regiunii Ungheni ca destinație culturală, economică și turistică deosebită. Ei sunt astăzi primii vizitatori ai Centrului și cu siguranță promotorii turismului peste hotarele regiunii”,

a menționat Alexandru Ambros, primarul municipiului Ungheni.

Construcția Centrului de Informare Turistică a fost realizată în cadrul proiectului „Acțiuni durabile pentru creștere economică prin turism”, finanțat de Uniunea Europeană prin „Facilitatea Primari pentru Creștere Economică”, implementat de PNUD Moldova. Costul lucrărilor au fost de peste 2.988.624,000 lei.

În contextul Zilelor municipiului Ungheni, cu suportul Uniunii Europene, au fost organizate o serie de alte activități culturale

și cu destinație turistică. Printre acestea se regăsesc a doua ediție a „Târgului meșterilor populari și produselor tradiționale locale”, la care au participat peste 80 de producători locali și meșteri populari din regiunea Ungheni și diverse localități din 14 raioane ale Republicii Moldova, precum și meșteri populari din 5 orașe înfrățite cu mun. Ungheni. A avut loc vizita turistică a reprezentanților orașelor înfrățite cu Ungheni: Cluj-Napoca și Iași (România), Kustaisi (Georgia), Konin (Polonia). Iar panelul de discuții cu genericul „Potențialul turistic al orașelor înfrățite cu municipiul Ungheni. Ungheniul văzut prin ochii turiștilor din țară și străinătate” a oferit un cadru pentru schimb de bune practici și opinii privind promovarea obiectivelor turistice din aceste regiuni.

Proiectul „Acțiuni durabile pentru creștere economică prin turism” este finanțat de Uniunea Europeană prin intermediul „Facilitatea Primari pentru Creștere Economică” realizat de PNUD Moldova, și este implementat de Primăria municipiului Ungheni în parteneriat cu AO „Centrul

Regional de Dezvoltare Durabilă”. Proiectul contribuie la dezvoltarea economică durabilă și crearea unei imagini pozitive a raionului Ungheni ca destinație turistică prin stimularea potențialului turistic și promovarea brandului turistic local.

De asemenea, proiectul se concentrează pe dezvoltarea economică și socială durabilă prin: dezvoltarea infrastructurii turistice, facilitarea creării unui centru regional de informare turistică. Dezvoltarea turismului creează oportunități de creștere economică locală și implicit regională și contribuie la crearea de noi locuri de muncă. Valorificarea obiectivelor turistice din zonă va contribui la creșterea economică a acesteia prin promovarea apariției și dezvoltării companiilor locale, transformând zonele cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori, iar promovarea potențialului turistic va îmbunătăți imaginea orașului și a municipiului și va impulsiona atractivitatea acestuia pentru turism și afaceri.

Uniunea Europeană și Suedia sprijină eforturile organizațiilor societății civile de promovare a antreprenoriatului social în Republica Moldova

Chișinău, 28 iunie 2023. Astăzi, Fundația Est-Europeană, în parteneriat cu Centrul CONTACT și Keystone Moldova, a organizat evenimentul de semnare a contractelor de grant în cadrul concursului "Susținerea organizațiilor neguvernamentale în eforturile de promovare a conceptului de

antreprenoriat social". Programul de granturi, cu o durată de implementare de maxim 18 luni, este implementat cu suportul Uniunii Europene și al Suediei. Acesta are ca scop susținerea organizațiilor neguvernamentale în eforturile de promovare a conceptului de antreprenoriat social.

Cinci organizații neguvernamentale au fost selectate pentru a beneficia de granturi pentru promovarea conceptului de antreprenoriat social la nivel național și local, în regiunile Sud, Centru și Nord al Moldovei. Aceste organizații vor desfășura campanii de conștientizare la nivel regional, adresându-se inclusiv elevilor din școli și vor promova oportunitățile de finanțare pentru întreprinderile sociale.

Organizațiile au primit fiecare câte un grant în valoare de 24.000 de euro, suma totală a finanțării fiind de 120.000 de euro.

„Uniunea Europeană sprijină activ crearea și dezvoltarea întreprinderilor sociale, acestea fiind generatoare de locuri de muncă, în special pentru grupurile de persoane cărora le este dificil să obțină un loc de muncă din diverse motive. Pentru a contribui la crearea unui număr cât mai mare de întreprinderi sociale este necesar să asigurăm o comunicare eficientă despre oportunitățile și beneficiile oferite de acest sector, atât pentru antreprenorii sociali cât și pentru comunitate.”

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Prin urmare, sunt convinsă de faptul că campaniile de conștientizare desfășurate de către cele 5 ONG-uri vor avea un impact pozitiv și vor crește gradul de conștientizare a importanței antreprenoriatului social în Republica Moldova”,

a declarat Aurica Butnari, Manager de Program la Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

Organizațiile non-guvernamentale, beneficiare de granturi în cadrul programului sunt: AO „Inima Nordului”, AO „Cahul 2030”, „AO EcoVisio”, „AO Asociația pentru promovarea antreprenoriatului (APA)”, „Asociația LEX XXI”.

Organizațiile Keystone și Centrul CONTACT, partenerii Fundației Est Europene în cadrul acestui program, joacă un rol crucial în promovarea și sprijinirea întreprinderilor sociale, oferind mentorat, consultanță și acces la resurse și finanțare. Prin acțiunile realizate, ele au creat platforme de networking și au facilitat colaborări între întreprinzătorii sociali și mediul de afaceri, promovând schimbul de idei și inovația socială.

Această acțiune este realizată cu suportul financiar al Uniunii Europene și al Suediei. Conținutul reprezintă responsabilitatea exclusivă a proiectului „Valorificăm potențialul societății civile pentru promovarea și dezvoltarea antreprenoriatului social în R. Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Suedia, realizat de Fundația Est-Europeană în parteneriat cu Centrul CONTACT și Keystone Moldova.

Uniunea Europeană susține antreprenoriatul tinerilor din Moldova prin intermediul unei noi inițiative de granturi

Republica Moldova se pregătește să cunoască o creștere semnificativă în rândul tinerilor antreprenori, grație sprijinului oferit de Uniunea Europeană. Proiectul "Abilitarea tinerilor antreprenori din Republica Moldova", creat de un consorțiu format din asociațiile Help-Hilfe zur Selbsthilfe e.V., DEMOS, HOMECARE și Pro Cooperare Regionala, are două direcții principale.

În primul rând, proiectul vizează susținerea a cel puțin 10 Organizații ale Societății Civile (OSC-uri) din regiunile Nord, Centru, Sud și Transnistria. În al doilea rând,

inițiativa își propune să dezvolte capacitățile antreprenoriale ale aproximativ 200 de tineri moldoveni, oferindu-le resursele și oportunitățile necesare pentru a-și iniția și extinde propriile afaceri.

Cu o investiție generoasă din partea Uniunii Europene, ce depășește 2 milioane de euro, proiectul intenționează să consolideze mediul antreprenorial din Moldova și să fortifice rolul societății civile în dezvoltarea comunitară, accentuând furnizarea de servicii de calitate pentru cetățenii Republicii Moldova.

În iunie 2023, a fost lansat un apel pentru propuneri destinat OSC-urilor locale. Condițiile acestui apel au fost detaliat prezentate, având un buget alocat de 600.000 de euro. OSC-urile pot obține granturi de până la 60.000 de euro, în funcție de relevanța și calitatea propunerilor. Termenul limită de depunere a fost 16 august 2023.

Pentru a garanta transparența și pentru a oferi informații esențiale solicitanților, în regiunile vizate au fost organizate sesiuni informative în perioada 5-7 iulie. Acestea au clarificat modalitățile de depunere, criteriile de selecție și liniile directoare ale proiectului. Inițiativa are ca scop principal capacitatea OSC-urilor locale de a sprijini obiectivele

proiectului, punând accent pe asistența oferită tinerilor antreprenori și grupurilor vulnerabile în demersurile lor antreprenoriale.

Până la data limită, au fost înregistrate 41 de aplicații: 14 din regiunea Nord, 17 din Centru, 9 din Sud și o propunere care vizează toate cele trei regiuni. Evaluarea propunerilor este în curs, iar rezultatele evaluării sunt estimate pentru luna septembrie, care vor fi urmate de semnarea contractelor.

Această colaborare între Uniunea Europeană și Republica Moldova subliniază angajamentul comun pentru stimularea dinamismului economic și promovarea progresului societal, tinerii fiind plasați în centrul acestei transformări.

La Cahul a fost lansat Ghișeul Unic, creat cu sprijinul Uniunii Europene

Începând cu miercuri, 23 august, locuitorii municipiului Cahul vor putea beneficia de serviciile prestate de primărie la un singur punct de acces. Ghișeul Unic Cahul, localizat la parterul primăriei, va presta pentru început 17 servicii publice, cu posibilitate de extindere ulterioară și va îmbunătăți accesul la informații și la consolidarea transparenței și responsabilității autorităților publice

locale. Lucrările de amenajare, precum și asistența tehnică privind funcționarea Ghișeului Unic au fost asigurate de programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF, valoarea totală a proiectului fiind de peste 156.900 euro, inclusiv contribuția primăriei.

„Transparența, operativitatea, dar și claritatea cine prestează un serviciu, accesibilitatea la informație și consultanță pe domenii de interes public sunt esențiale pentru administrația publică. Lansarea Ghișeului este doar un element care impulsionează alte procese administrative în contextul

digitalizării. Mulțumim Programului „EU4Moldova:Regiuni-cheie” pentru suportul în implementarea acestui proiect important pentru cetățenii noștri”,

**a declarat primarul municipiului Cahul,
Nicolae Dandiș.**

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Printre serviciile prestate de Ghișeul Unic Cahul, se regăsesc: eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare, certificatelor de lipsa sau existența restanțelor față de bugetul local, autorizațiilor de construcții, luarea la evidență pentru înscrierea copiilor în instituțiile preșcolare, eliberarea extraselor din decizii și a copiilor deciziilor Consiliului Municipal etc.

„Vedem în Ghișeul Unic un pas important în îmbunătățirea serviciilor publice din Cahul, care totodată este și în conformitate cu procesul general de transformare digitală a societății și economiei Republicii Moldova. Apreciem eforturile de digitalizare ale Primăriei Cahul care demonstrează angajamentul său de a servi mai bine nevoile cetățenilor. Uniunea Europeană se angajează să sprijine astfel de inițiative în cadrul programului nostru umbrelă EU4Digital și al Planului Economic și de Investiții pentru Moldova”

**a declarat Boris Filipov, ofițer de programe,
Delegația Uniunii Europene în Republica
Moldova.**

Cu sprijinul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie” a fost reconstruit, renovat și modernizat spațiul dedicat Ghișeului Unic, au fost identificate soluții software

personalizate pentru îmbunătățirea procesului de gestionare a documentelor și facilitarea executării solicitărilor cetățenilor și a deciziilor documentelor procesate de către administrația publică locală. Au fost oferite instruirii, asistență tehnică și consultanță în instituționalizarea Ghișeului Unic și au fost achiziționate mobilier de birou și echipamente IT.

Prin instituirea Ghișeului Unic se îmbunătățește accesul cetățenilor la servicii și utilități publice de calitate prin aplicarea unor instrumente inovatoare pentru furnizarea serviciilor oferite într-un singur punct de acces, precum și este sporită transparența și participarea cetățenilor la procesele de guvernare locală.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Mai multe detalii despre activitățile Programului în regiunile Cahul și Ungheni găsiți pe www.eu4cahul.md și www.eu4ungheni.md.

De ziua municipiului, la Ungheni a fost inaugurat Ghișeul Unic, instituit cu sprijinul Uniunii Europene

Ghișeul Unic Ungheni a fost lansat luni, 28 august și va presta pentru început 17 servicii publice, cu posibilitate de extindere ulterioară. Situat la parterul primăriei municipiului, Ghișeul Unic vine să îmbunătățească accesul la informații și să sporească transparența.

Lucrările de amenajare, precum și asistența tehnică privind funcționarea Ghișeului Unic au fost asigurate în cadrul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF, valoarea totală a proiectului fiind de peste 179.000 euro, inclusiv contribuția primăriei.

„Primăria municipiului Ungheni, funcționarii publici, angajații s-au străduit mereu să fie cât mai aproape de cetățeni, să presteze servicii cât mai calitative. În acest demers se înscrie perfect și amenajarea Ghișeului Unic, care, cu siguranță, va contribui la eficientizarea activității instituției. Cetățenii vor avea un acces mai mare la informații, vor beneficia

de servicii mult mai calitative, oferite într-un timp mai restrâns. Suntem recunoscători Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie” pentru suportul financiar și asistența tehnică oferită”,

**a notat primarul municipiului Ungheni,
Alexandru Ambros.**

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Printre cele 17 servicii prestate de Ghișeul Unic Ungheni se numără: eliberarea extraselor din decizii și a copiilor deciziilor Consiliului Municipal, a certificatelor de urbanism pentru proiectare, certificatelor de lipsa sau existența restanțelor față de bugetul local, autorizațiilor de construcții, luarea la evidență pentru înscrierea copiilor în instituțiile preșcolare etc.

„Apreciem eforturile de digitalizare ale Primăriei municipiului Ungheni care demonstrează angajamentul său de a servi mai bine nevoile cetățenilor. Cu certitudine, Ghișeul Unic va contribui la sporirea eficienței și transparenței serviciilor administrative, întrucât va reduce contactul direct dintre cetățeni și furnizorii de servicii. De asemenea, acesta va permite cetățenilor să obțină servicii administrative într-un singur punct de acces și într-un spațiu modern. Credem că este esențial să sprijinim implementarea strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova și să facilităm integrarea țării pe Piața Digitală Unică a UE. Iar lansarea Ghișeului Unic este un exemplu concret în acest sens. Mă bucur că regiunea Ungheni s-a angajat să avanseze în procesul de digitalizare și cetățenii se pot bucura deja de aceste beneficii”

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

The establishment of the One Stop Shop Instituirea Ghișeului Unic Ungheni a presupus reconstruirea, renovarea și modernizarea spațiului dedicat acestuia, identificarea soluțiilor software personalizate pentru îmbunătățirea procesului de gestionare a documentelor procesate de administrația publică locală, instruire și asistență tehnică, precum și achiziționarea de mobilier de birou și echipamente IT.

Ghișeul Unic Ungheni are scopul de a facilita accesul cetățenilor la servicii și utilități publice de calitate, prin utilizarea unor metode inovatoare pentru prestarea serviciilor publice.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Mai multe detalii despre activitățile Programului în regiunile Cahul și Ungheni găsiți pe www.eu4cahul.md și www.eu4ungheni.md.

Drumul de acces către lacul Beleu reabilitat cu sprijinul Uniunii Europene a fost inaugurat

Drumul de acces cu o lungime de 650 de metri către lacul Beleu din Slobozia Mare, raionul Cahul a fost inaugurat. Evenimentul a avut loc în cadrul festivalului BELEU BIO FEST, desfășurat pe 13 august 2023.

Reabilitarea drumului a fost posibilă grație sprijinului financiar al Uniunii Europene, oferit prin intermediul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, implementat de PNUD și UNICEF. Proiectul de infrastructură în valoare

de 283 000 euro a presupus reabilitarea drumului cu îmbrăcăminte din beton, acoperit cu piatră spartă din granit și construcția a 487 metri pătrați de trotuar pentru pietoni. Adicional, primăria Slobozia Mare a asigurat din bugetul public amenajarea unei parcări auto de 1300 de metri pătrați, instalarea unui WC public, a patru stâlpi de iluminat nocturn și instalarea semnelor de ghidare.

Porțiunea de drum renovată contribuie la sporirea dezvoltării economice și atractivității turistice a regiunii, lacul Beleu fiind parte a Rezervației Biosferei „Prutul de Jos”, inclusă în rețeaua mondială a UNESCO în anul 2018.

„Mulțumim Uniunii Europene și PNUD Moldova pentru oportunitatea de a accesa proiecte care contribuie la dezvoltarea infrastructurii locale. Renovarea drumului

de acces către lacul Beleu s-a regăsit în Strategia de dezvoltare a localității încă din 2016, iar grație Programului ‘EU4Moldova: Regiuni-cheie’ acest proiect important pentru localitatea noastră s-a realizat și odată cu aceasta întreaga Luncă a Prutului de Jos a căpătat o valoare adăugată, devenind un punct de atracție turistică”,

a notat Valentina Carastan, Primara satului Slobozia Mare, raionul Cahul.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Reabilitarea drumurilor susține eforturile de creare a oportunităților economice pentru micii producători locali, pentru prestatorii de servicii turistice, dar și pentru întreaga populație. Astfel, se vor crea condiții mai bune de trai pentru localnici și vor fi generate venituri mai mari, vor fi create locuri noi de muncă.

„Acest drum este una dintre numeroasele investiții în infrastructură sprijinite de Uniunea Europeană. Ca urmare, sper că mai mulți cetățeni locali și turiști internaționali vor fi încurajați să se bucure de minunile naturale ale acestui loc. În cadrul

Programului ‘EU4Moldova: Regiuni-cheie’, Uniunea Europeană oferă aproape 23 de milioane de euro finanțare nerambursabilă pentru un viitor mai prosper pentru cetățenii din Republica Moldova. Acest lucru este realizat prin investiții în servicii publice locale de calitate, îmbunătățirea infrastructurii, sprijinirea oportunităților de ocupare a forței de muncă și de dezvoltare a afacerilor, precum și prin stabilirea bazelor pentru o dezvoltare regională participativă și durabilă”,

a declarat Adam Grodzicki, Șeful adjunct al Secției Cooperare a Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Lucrările de construcție s-au desfășurat în perioada iunie 2022 - august 2023.

Programul „EU4Moldova: regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a

vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Echipa Europa în acțiune: Vizita de studiu a reprezentanților autorităților publice locale din Republica Moldova în Albania și Macedonia de Nord

În efortul de a promova creșterea economică locală, de a încuraja dezvoltarea afacerilor și de a eficientiza procesele administrative, reprezentanții autorităților publice locale (APL) din Edineț, Strășeni și Leova au participat într-o vizită de studiu în Albania și

Macedonia de Nord. Această oportunitate, facilitată de programul „EU4Moldova: Comunități Locale” – o inițiativă a Echipei Europa, a permis participanților să se aprofundeze în strategiile inovatoare folosite de omologii lor din aceste țări.

În efortul de a promova creșterea economică locală, de a încuraja dezvoltarea afacerilor și de a eficientiza procesele administrative, reprezentanții autorităților publice locale (APL) din Edineț, Strășeni și Leova au participat într-o vizită de studiu în Albania și Macedonia de Nord. Această oportunitate, facilitată de programul „EU4Moldova: Comunități Locale” – o inițiativă a Echipei Europa, a permis participanților să se aprofundeze în strategiile inovatoare folosite de omologii lor din aceste țări.

Scopul vizitei a fost asigurarea schimbului de experiențe, care să le permită participanților să culeagă noi idei pentru a promova medii favorabile afacerilor, a consolida politicile locale, a atrage investiții și a simplifica procedurile administrative pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri). Pe parcursul vizitei, participanții au examinat metodele folosite de primăriile din centre urbane proeminente precum Tirana, Vlore, Elbasan și alte 8 orașe. Aceste orașe au făcut progrese substanțiale în furnizarea de servicii publice către cetățenii lor și în orientarea eficientă a investițiilor.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Vizita în Albania și Macedonia de Nord a servit drept platformă pentru schimbul de cunoștințe și bune practici. În plus, dialogul a demonstrat că, indiferent de distanțe geografice, reprezentanții locali din diferite țări se confruntă cu provocări similare și se pot inspira reciproc din realizările lor.

O practică demnă de remarcat, ce a stârnit interesul participanților a fost adoptarea certificării Business Friendly (BFC – în traducere: prietenos cu afacerile) în mai multe comunități vizitate. Această inițiativă de

certificare oferă orașelor și municipalităților un ghid clar pentru a crea un mediu de afaceri primitor și pentru a adopta standarde internaționale pentru o administrație locală eficientă și transparentă. APL-urile ce sunt certificate pot atrage afacerile în zona lor, oferind astfel oportunități de angajare și perspective economice pentru rezidenții lor.

În urma vizitei, participanții s-au întors nu doar cu amintiri, ci și cu perspective aplicabile care au potențialul de a remodela comunitățile lor.

Odată cu facilitarea unor inițiative precum programul „EU4Moldova: Comunități Locale”, efortul pentru asigurarea prosperității transcende granițe și devine unul comun.

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale” este finanțat de UE, Guvernele Germaniei, Austriei și Poloniei și implementat de către GIZ, ADA și SFPL în Moldova.

Abilitarea comunităților locale din Moldova: o viziune pentru dezvoltare durabilă

Îmbrățișând înțelepciunea zicalei „unde-s mulți, puterea crește”, Grupurile Participative de Lucru din Edineț, Strășeni și Leova s-au reîntrunit pentru a învăța și a face schimb de experiențe în domeniul dezvoltării locale.

Pe parcursul sesiunii de formare, participanții au abordat strategii pentru revigorarea economiei locale. Inspirându-se atât din experiențele locale, cât și din cele internaționale, ei au explorat mijloacele de

stimulare a afacerilor locale și de amplificare a dezvoltării economice în comunitățile lor. De asemenea, participanții s-au aventurat în abordări inovatoare pentru atragerea investițiilor. Iar în cele din urmă, grupurile au discutat despre modalități de îmbunătățire a calității vieții în zonele rurale, reducerea disparităților regionale și promovarea legăturilor dintre mediul urban și cel rural.

Grupurile de participative de lucru au fost înființate în noiembrie 2022 cu implicarea activă a reprezentanților autorităților publice locale, comunității de afaceri și societății civile. Ghidați de echipa programului, scopul lor este de a stimula creșterea economică și de a crea un mediu durabil pentru afaceri. În ultimele luni, grupurile au analizat prioritățile economice ale orașelor lor și au propus măsuri pentru dezvoltare. Ideile cu cel

mai mare impact au fost selectate pentru implementarea lor în curând. Acestea includ dezvoltarea de platforme digitale pentru promovarea destinațiilor turistice, extinderea serviciilor de dezvoltare a afacerilor disponibile în zonă și organizarea diverselor evenimente de afaceri precum forumuri și expoziții.

Grupurile participative vor continua dialogurile în lunile următoare, cu accent

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

special pe consolidarea peisajului antreprenorial în raioanele de program. Echipa „EU4Moldova: Comunități Locale” este încrezătoare că aceste eforturi vor trasa un curs spre un viitor mai luminos pentru Edineț, Strășeni și Leova, dar și alte comunități din Republica Moldova.

Aceste activități au avut loc cu sprijinul programului „EU4Moldova: Comunități

Locale”, finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone – Asistența Poloniei; și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

De la finanțe la sport a fost un singur pas. Iulia Zgherea a reușit să creeze o platformă de fitness pentru proaspetele mămici, grație cursurilor EU4Moldova: Startup City Cahul

Iulia Zgherea are 34 de ani și a activat de mai bine de 10 ani în sectorul bancar. Fiind în concediul de îngrijire a copiilor, tânăra a decis să folosească acest timp pentru dezvoltarea

personală și s-a înscris la cursurile din domeniul IT și digital desfășurate de EU4Moldova: Startup City Cahul.

„Suntem într-o eră a tehnologiei, în care totul se dezvoltă rapid, iar noi trebuie să mergem pas în pas cu ea. Digitalizarea se aplică acum în toate domeniile. Orice afacere are nevoie de ieșire către public prin publicitate online, un site, rețele sociale. În plus, încerc să înțeleg ce îmi place, ce mă pasionează și ce pot să fac eu mai bine”,

afirmă Iulia Zgherea.

Inițial, Iulia a participat la cursul de Web Design din cadrul ICT4Women, iar ulterior s-a înscris și la cursurile „Creare pagină web” și „Dezvoltarea competențelor digitale”. Datorită cunoștințelor dobândite în cadrul acestora, tânăra a reușit să creeze platforma FitMama, destinată femeilor care vor să se mențină în formă.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Sportul este una dintre pasiunile mele, iar cu ajutorul mentorului Gheorghe Pădure și cunoștințelor acumulate, am reușit să dăm viață acestui proiect. Platforma urmează să o lansez în scurt timp și va ajuta foarte multe femei să scape de kilogramele în plus acumulate până la naștere, de ținuta incorectă sau stresul acumulat la serviciu. Vreau să ajut cât mai multe femei să înțeleagă că sunt frumoase, să se iubească și să reușească să îmbine modul sănătos de viață cu serviciul, îngrijirea copiilor sau treburile casnice”,

a declarat Iulia Zgherea.

Tânăra îi încurajează pe toți cei care vor să-și dezvolte abilitățile digitale să urmărească constant activitățile EU4Moldova: Startup City Cahul și să nu rateze cursurile desfășurate în cadrul proiectului.

Cursurile au fost organizate de EU4Moldova: Startup City Cahul, proiect implementat de ATIC și finanțat de Uniunea Europeană, în parteneriat cu Ambasada Suediei.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Tinerii antreprenori de pe ambele maluri ale Nistrului sunt susținuți de UE

Pe 22 mai 2023, la Tiraspol a avut loc conferința finală dedicată proiectului „Start pentru tineri”, care a reunit peste 60 de tineri antreprenori. Din 2020, Uniunea Europeană,

prin intermediul programului UE „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, a susținut 39 de idei de afaceri cu peste 440.000 de euro.

„Uniunea Europeană recunoaște importanța soluționării provocărilor cu care se confruntă oamenii și a promovării practicilor durabile. Prin urmare, am încurajat tinerii antreprenori să dezvolte afaceri care au un impact pozitiv asupra mediului, societății și comunităților. Această abordare nu numai că sprijină creșterea economică, ci și promovează o cultură a antreprenoriatului responsabil”,

a menționat Magdalena Mueller-Uri, Șefa Secției Cooperare din cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Afacerile noi lansate sau menținute grație susținerii UE-PNUD acoperă un spectru larg de servicii și produse, cum ar fi servicii de croitorie, studiouri culinare, cabinet veterinar, livrări sau producție alimentară (biscuiți, brânzeturi, vin, oțet, carne afumată) și industrială (mobilă, articole printate 3D, genți sau jucării eco).

În cadrul conferinței, tinerii antreprenori beneficiari de granturi și-au împărtășit experiența și parcursul lor în lumea afacerilor.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

În contextul noilor realități de muncă impuse de multiplele crize, UE și PNUD au susținut procesele de menținere/creare de locuri de muncă în sectoare economice durabile și pregătite pentru viitor, dar și au încurajat tinerii care au ales să rămână acasă, decât să plece în străinătate.

Unul din acești tineri este Oleg Gorșenev. În 2020, el și-a lansat propria afacere și a început să producă biciclete și piese pentru acestea din fibră de carbon.

„Din cauza condițiilor economice dificile, concetățenii noștri se află adesea în fața alegerii de a rămâne în țară sau de a pleca. Îmi place să trăiesc în orașul meu. Sunt parte a acestui oraș, a acestei țări. Voi lucra pentru a îmbunătăți viața oamenilor din regiune.”

Prin obținerea grantului, am reușit să ofer câteva locuri de muncă, astfel trei persoane și familiile lor au rămas acasă. Cred că, fără sprijinul afacerii mele, chiar și eu aș fi plecat”,

relatează tânărul antreprenor.

Concursul de granturi „Start pentru tineri” a avut două ediții. În 2020, au obținut finanțare 26 de tineri antreprenori, iar în 2022 – alți 13.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

Cea de-a doua ediție a Barometrului de afaceri manifestă un trend de creștere

Pe 14 iunie 2023 a fost lansată cea de-a doua ediție a Barometrului de afaceri, produs analitic relevant pentru comunitățile de afaceri de pe ambele maluri ale râului Nistru. Deși războiul din Ucraina afectează în continuare majoritatea sectoarelor economice din țară, toți indicatorii barometrului manifestă un trend de creștere, comparativ cu datele din decembrie 2022.

Barometrul online a fost elaborat la inițiativa Camerei de Comerț și Industrie Franța-Moldova și Asociației Investitorilor din România în Republica Moldova, în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie din Tiraspol. Totodată, Uniunea Europeană a co-finanțat această inițiativă, prin intermediul programului „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD Moldova.

Barometrul de afaceri are la bază șapte criterii: cifra de afaceri, investiții, profit, creșterea sau diminuarea numărului de angajați, aprecierea dialogului cu autoritățile, percepția generală despre situația economică din țară. Astfel, analizând datele celui de-al doilea trimestru, indicele general al barometrului este de -19, în creștere de la -33, cât a fost în decembrie 2022. Mai multe companii au înregistrat volume de majorări a investițiilor. Totuși, în continuare, sunt o serie de companii care declară scăderi ale volumului de investiții decât majorări.

Ca și în decembrie 2022, mai multe companii de pe malul drept al Nistrului raportează că au obținut profit față de cele care susțin că

au înregistrat pierderi. În stânga Nistrului mai multe companii declară că au înregistrat scăderi ale profitului decât creșteri, lanțurile valorice fiind în continuare afectate de războiul din Ucraina.

Barometrul de afaceri din Republica Moldova <http://www.barometru.md/> este o platformă care sistematizează răspunsurile a 461 de agenți economici chestionați pe ambele maluri ale râului Nistru. Utilizarea unui barometru de afaceri poate fi utilă pentru anticiparea tendințelor economice, identificarea oportunităților și riscurilor, luarea deciziilor strategice și planificarea afacerilor.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Organizații turistice de pe ambele maluri ale Nistrului reunite într-o platformă de cooperare, sprijinită financiar de Uniunea Europeană

Timp de un an de la fondare, Platforma Turism, susținută de Uniunea Europeană (UE) și PNUD, are 45 de membri activi de pe ambele maluri ale Nistrului și peste 200 de beneficiari - reprezentanți ai operatorilor turistici și responsabili de turism din consiliile raionale. 1800 de destinații turistice au

fost inventariate, 10 ghizi au fost certificați în cadrul Școlii superioare de Turism și Servicii Hoteliere a Academiei de Studii Economice din Moldova. Au fost organizate vizite de studii, iar serviciile turistice au fost promovate la expoziții tematice.

Acestea sunt câteva din rezultatele platformei, prezentate pe 21 iulie la conferința „Oportunități de instituționalizare a Organizațiilor de Management al Destinațiilor (OMD) pe ambele maluri ale râului Nistru”.

La eveniment au fost prezentate modele de funcționare a Organizațiilor de Management a Destinațiilor (OMD) din Ucraina, Austria, România și Georgia. Acestea vor servi la conceptualizarea OMD-urilor în Republica Moldova, ceea ce înseamnă asocierea actorilor interesați de turism la nivel local.

„Platforma Turism a facilitat comunicarea cu actorii interesați de pe malul stâng și formularea unui model integrat de cooperare și dezvoltare a sectorului turistic”,

**afirmă Viorel Miron,
membru al Platformei.**

Platforma turism este una din cele șase platforme sectoriale (sănătate, mediu, sport, educație și cultură) create în cadrul Programului Uniunii Europene „Măsuri de

Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Prin activitatea sa, programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare. Programul a fost lansat în 2009, iar în 2017 au fost create și platformele sectoriale, ca și rezultat al bunei cooperări dintre ONG-urile de pe ambele maluri.

Investiții europene în viitorul aprovizionării cu apă și canalizare din Cahul: două autoturisme noi pentru S.A. „Apă-Canal” Cahul

Proiectul Aprovizionare cu Apă și Canalizare în raionul Cahul are ca obiectiv principal îmbunătățirea siguranței și accesului populației din raionul Cahul la servicii calitative de aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare. Pentru atingerea acestui obiectiv, proiectul se concentrează pe realizarea măsurilor de reabilitare și extindere a infrastructurii de alimentare cu apă și de evacuare a apelor uzate în raionul Cahul.

Aceste măsuri includ modernizarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare, construcția de stații de epurare a apei, instalarea de echipamente și tehnologii moderne, precum și îmbunătățirea capacităților operaționale și de gestionare ale prestatorului de servicii S.A. „Apă-Canal”

Cahul.

În scopul realizării obiectivelor proiectului Aprovizionare cu Apă și Canalizare în raionul Cahul, echipa de la S.A. „Apă-Canal” Cahul a primit în data de 8 iunie 2023 două autoturisme: Renault Express Van Zen Daily și Iveco Daily 35C16H, procurate cu suportul financiar al Uniunii Europene.

Aducerea celor două autoturisme este parte integrantă a proiectului și are scopul de a sprijini echipa S.A. „Apă-Canal” Cahul în menținerea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare. Aceste mașini vor fi utilizate în diverse activități legate de întreținerea și reparația rețelelor de apă și canalizare, deplasarea și transportul echipamentelor și materialelor necesare în cadrul activității zilnice a operatorului de servicii.

Proiectul de Aprovizionare cu Apă și Canalizare în raionul Cahul este susținut financiar de către Ministerul Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) al Republicii Federale Germania și implementat prin intermediul Băncii

Germane de Dezvoltare KfW, în conformitate cu Memorandumul de Înțelegere semnat. De asemenea, un sprijin financiar semnificativ pentru Proiect este oferit de Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

EU4Accountability - responsabilitatea socială în Republica Moldova și primele proiecte finalizate

Promovarea participării active a cetățenilor în procesul decizional și implicarea societății civile în dezvoltarea comunităților locale, reprezintă obiectivul general al EU4Accountability. Din anul 2021, acțiunile din cadrul EU4Accountability sprijină societatea civilă să-și implementeze proiectele pentru a spori responsabilitatea socială prin creșterea angajamentului și a transparenței la nivel local.

Din totalul de 50 de proiecte din cadrul EU4Accountability, 5 din ele s-au finalizat cu succes în perioada iulie-august 2023. Organizația ProEntranse, responsabilă de implementarea proiectului în localitățile Vorniceni și Micleușeni, din raionul Strășeni, împreună cu cetățenii activi și primăriile din fiecare localitate, au reușit să crească transparența în administrația publică locală printr-o serie de instruirii de optimizare a procesului informațional al APL, asigurarea cu tehnica necesară a consiliilor locale, cât și implicarea populația în procesul de luare a deciziilor.

Astfel, urmare a acestor activități, încrederea cetățenilor în autoritățile locale, a crescut considerabil. Performanța proiectului însă a fost implicarea tinerilor în procesele decizionale locale și drept rezultat s-au format Consiliile Alternative a Tinerilor în Vorniceni și Micleușeni. Tinerii au semnat un regulament de funcționare ale acestor Consilii și urmează să înainteze un plan de acțiuni pe termen mediu, către APL.

În același raion, Asociația Băștinașilor "Zubrea" și Primăria Zubrești, au depus mult efort și entuziasm, pentru crearea unui Centru de informare pentru cetățeni, care să faciliteze prestarea serviciilor publice, obținerea actelor permise și a

altor documente, eliberate de APL Zubrești. La etapa de testare a Centrului deja erau perfectate 500 de acte, datorită dotării cu tehnică modernă și softuri în cadrul EU4Accountability. Proiectul a luat sfârșit în Zubrești, dar cu siguranța este un exemplu, în care implicarea activă a societății civile și deschiderea APL-ului, contribuie la acțiuni mărețe și durabile în timp și rezolvă necesitățile stringente ale comunității.

Și în localitatea Gura Galbenii, din Cimișlia, societatea civilă a dat dovadă de responsabilitate socială. AO ADER, alături de primăria din localitate și locuitorii satului, au contribuit la realizarea acțiunilor prioritare pentru localitate.

Prin proiectul EU4Accountability peste 40 de cetățeni au aflat informații despre bugetul participativ și monitorizarea achizițiilor publice la nivel local și s-au asigurat necesitățile tehnice pentru a transmite live ședințele Consiliului Local Gura Galbenei. De asemenea, la inițiativa cetățenilor s-a amenajat curtea grădiniței „Guguță”, s-au

plantat arbori și arbuști, sistem de irigare, s-au instalat bănci și s-au făcut și alte amenajări, cu implicarea voluntară a cetățenilor.

În localitatea Volintiri, din raionul Ștefan-Vodă de la începutul proiectului, acțiunile și activitățile păreau irealizabile, dar cu multă ambiție și încredere al grupului de inițiativă format, al Asociației Obștești Speranța Volintiri și al Primăriei din sat, s-au consolidat capacitățile în domeniul responsabilității sociale pentru 40 de persoane și s-a îmbunătățit considerabil infrastructura pentru întâlniri și audieri publice. Locuitorii și-au manifestat disponibilitatea pentru implicarea în procesele decizionale ale APL-ului în continuare și deja știu, care sunt următoarele proiecte cu implicarea societății civile pentru beneficiul localității. Și tinerii din Dezginja, Comrat, au fost foarte activi în cadrul EU4Accountability. Realizarea lor este crearea unui Centru de tineret în satul. Acest proiect marchează un pas semnificativ în direcția consolidării colaborării între Asociația Obștească Молодежь Гагаузии și Primăria din localitate.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Centrul de tineret își propune să ofere un mediu propice pentru dezvoltarea holistică a tinerilor, oferind acces la o serie de oportunități educaționale, recreative și culturale. Acesta va servi drept spațiu pentru discuții și crearea de propuneri pentru implicare socială, ateliere interactive, formare profesională, evenimente sportive și inițiative comunitare care să răspundă nevoilor și aspirațiilor tinerilor din zonă.

Proiectul "EU4Accountability", care se derulează în perioada 2022-2024, este finanțat de Uniunea Europeană, fiind implementat de un consorțiu format din trei organizații: ALDA - Asociația Europeană pentru Democrație Locală, Parteneriatul European pentru Democrație și People in Need Moldova, se extinde în 10 raioane (Cahul, Comrat, Cimișlia, Fălești, Florești, Glodeni, Râșcani, Strășeni, Ștefan Vodă, Telenești) și prevede un buget total de 1,6 milioane de euro.

Moldova LEADER IT Software, dezvoltat cu suportul UE, se află în faza de testare cu părțile interesate

Prototipul pentru Moldova LEADER IT Software (MLIS) a fost dezvoltat cu succes și este în prezent testat cu principalele părți interesate. Faza de testare permite tuturor

actorilor LEADER să se angajeze într-un exercițiu de evaluare practică care le permite să analizeze direct eficiența, transparența și eficacitatea întregului sistem.

MLIS a fost dezvoltat ca o soluție IT pentru a facilita sinergia operațională între toți actorii implicați în Programul LEADER, lansat în 2022 și gestionat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) împreună cu Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură (AIPA). Dată fiind amploarea Programului, soft-ul IT a fost dezvoltat pentru a simplifica gestionarea abordării LEADER și pentru a ajuta actorii LEADER în procesul de aplicare, evaluare, monitorizare și finanțare a Grupurilor de Acțiune Locală (GAL-uri). Pentru a asigura o tranziție ușoară la platforma digitală, vor fi elaborate o serie de aproape 35 de tutoriale video, care vor prezenta beneficiile MLIS pentru diferite profiluri de utilizatori - inclusiv MAIA, AIPA, GAL-uri, implementatori ai proiectelor locale lansate de GAL-uri - și care îi vor ghida prin funcționalitățile platformei. Adicional, va fi elaborat un video informativ pentru a informa publicul larg cu privire la digitalizarea LEADER.

Abordarea LEADER este o inițiativă a Uniunii Europene de revitalizare a zonelor rurale și de sprijinire a proiectelor de dezvoltare rurală, inițiate la nivel local. Implementarea abordării LEADER în Republica Moldova a început în 2016, odată cu crearea a 8 Grupuri de Acțiune Locală (GAL). Începând cu iunie 2022, abordarea LEADER a fost extinsă la un Program național LEADER, gestionat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) împreună cu Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură (AIPA). În perioada 2022-2023, 37 de GAL-uri primesc subvenții de până la 5% din Fondul Național pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, gestionat de AIPA.

Pe parcursul lunilor iulie - septembrie 2023, reprezentanții MAIA, AIPA, GAL-urilor și ai beneficiarilor săi participă la sesiuni demonstrative interactive pentru a explora diverse funcționalități ale sistemului și pentru a testa eficiența acestora în conformitate cu nevoile specifice ale fiecăruia dintre părțile interesate. Feedback-ul oferit de actorii LEADER va fi utilizat de dezvoltatorii de software pentru a îmbunătăți versiunea finală a MLIS și pentru a asigura funcționarea corectă a sistemului în diferite etape de implementare a Programului LEADER.

Lansarea programului MLIS este planificată pentru noiembrie 2023. Odată dezvoltat,

softul va intra în proprietatea MAIA și va fi administrat de AIPA. În timpul fazei de întreținere, care va dura 15 luni din momentul lansării MLIS, dezvoltatorii de software vor continua să ajusteze sistemul cu funcționalități suplimentare pe baza feedback-ului actorilor LEADER. În prezent, conceptul MLIS se află în curs de evaluare de către principalele instituții responsabile de aprobarea produselor software deținute de guvern. Aprobarea conceptului va servi drept un pas esențial pentru integrarea MLIS în infrastructura cloud a Guvernului Republicii Moldova.

Dezvoltarea software-ului este finanțată în cadrul programului "EU4Moldova: Comunități Locale", în timp ce întreținerea acestuia va fi asigurată cu bani din bugetul de stat alocăți în cadrul Cadrului de cheltuieli pe termen mediu 2023-2024 și din alte surse permise de legislația națională.

Platforma MLIS este susținută în cadrul proiectului "EU4Moldova: Comunități Locale", finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone - Ajutorul Polonez și cofinanțat în cadrul proiectului "Soluții inovative și digitale pentru susținerea dezvoltării rurale din Moldova",

implementat de Asociația de Dezvoltare a Județului Tartu, finanțat de ESTDEV.

Rețeaua Națională LEADER stimulează networking-ul și oportunități de parteneriat pentru Grupurile de Acțiune Locală din Moldova pentru a spori inovația și creșterea economică în zonele rurale

În perioada 27-31 iulie 2023, Grupul de Acțiune Locală (GAL) "Trei Coline" a participat la o vizită de studiu la GAL-ul "Bura" din Croația, în cadrul celei de-a treia ediții a Fondului pentru Parteneriate LEADER, lansat de Rețeaua Națională LEADER (RNL). În timpul vizitei, reprezentanții GAL-ului din Moldova au explorat proiectele locale axate pe durabilitatea ecologică și au obținut mai multe informații despre impactul social al sortării și reciclării deșeurilor. În același timp, reprezentanții GAL-ului au aflat despre un proiect local susținut de GAL-ul din Croația, care se concentrează pe fabricarea săpunurilor ecologice și a uleiurilor esențiale produse

din plante medicinale tradiționale cultivate în regiunea Dalmația. Prin intermediul celei de-a 3-a ediții a Fondului pentru Parteneriate LEADER, RNL își propune să consolideze colaborarea dintre GAL-urile din Moldova și cele internaționale și să încurajeze un schimb de idei și experiență care să permită GAL-urilor să-și lărgescă cunoștințele și să-și creeze competențele necesare pentru a stimula inovarea și creșterea economică în zonele rurale din Moldova. În cadrul celei de-a treia ediții a Fondului de Parteneriate LEADER, GAL-urile din Moldova vor efectua în total 11 vizite de studiu, inclusiv la GAL-uri din Polonia, România și Bulgaria.

Networking-ul joacă un rol important în stimularea și sprijinirea parteneriatelor și a cooperării prin crearea unei platforme pentru toți actorii implicați în vederea diseminării și a schimbului de cunoștințe, idei și inovații, contribuind în același timp la dezvoltarea suportului de tip peer-to-peer și consolidarea capacităților. Astfel, RLN acționează ca un garant al implementării abordării LEADER în Moldova, creând conexiuni pentru GAL-urile din Moldova cu diverși actori locali, naționali și internaționali din lanțul de dezvoltare.

Fondul pentru Parteneriate LEADER este sprijinit în cadrul programului "EU4Moldova: Comunități Locale", finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone - ajutor polonez; și implementat în comun de Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

Săptămâna Europeană a Energiei Durabile a fost marcată pe întreg teritoriul Republicii Moldova

Săptămâna Europeană a Energiei Durabile, cel mai mare eveniment anual dedicată energiei regenerabile și utilizării eficiente a energiei în Europa, s-a desfășurat și în localitățile semnatare ale Convenției Primarilor în Moldova. Ajuns la a 17-a ediție în Europa, EUSEW a cuprins circa 7000 de cetățeni de toate vârstele din 17 localități ale R. Moldova. Budești, Bălți, Anenii Noi, Copceac, Cucoara, Floreni, Lozova, Putinței, Sireți, Strășeni, Suhuluceni, Talmaza, Văleni, Vorniceni, Albinetul Vechi, Țarigrad, Nișcani - sunt cele mai active comunități care au marcat EUSEW și Zilele Energiei, au promovat importanța energiei durabile, au încurajat cetățenii și afacerile locale să adopte obiceiuri de economisire a energiei.

Peste 45 de evenimente au cuprins o gamă largă de activități, inclusiv discuții tematice despre energie regenerabilă și eficiența energetică, expoziții cu desene ale copiilor pe subiecte de energie, proiecții de filme despre protecția mediului și probleme climatice, precum și activități sportive, cum ar fi meciuri de fotbal și maratoane cu biciclete. Au fost organizate și excursii tematice și flash mob-uri pentru a implica comunitatea.

Mai mult, echipa proiectului CoM-East în Moldova a organizat și două concursuri pentru semnatori. Primul concurs s-a concentrat pe identificarea celor mai bune practici locale care au avut un impact semnificativ asupra vieții cetățenilor. Primăriile au fost încurajate să reflecte asupra impactului proiectelor lor din ultimii cinci ani și să trimită o descriere a realizărilor lor. Nouă primării au participat, iar cinci au fost selectate pentru a primi recunoaștere prin scurte spoturi video ce prezintă localitățile lor și rezultatele obținute.

Cel de-al doilea concurs a fost dedicat celor mai active comunități pe durata EUSEW și Zilele Energiei, în perioada 15 iunie - 15 iulie. O ceremonie de apreciere a rezultatelor va avea loc în septembrie, în contextul Săptămânii Diplomației Climatice.

Cu ocazia #EUSEW2023, tinerii din Talmaza s-au adunat la Centrul Unificat de Servicii pentru Tineret din localitate pentru a discuta despre energia solară.

La Strășeni, Muzeul de Istorie și Etnografie al municipiului a organizat o expoziție intitulată "Arhaic și Modern", prezentând lumânări vechi, lămpi de interior și exterior, candelabre și altele. La finalul expoziției, vizitatorii au fost informați despre metodele moderne de utilizare eficientă a energiei și de protecție a climei.

Și la Sireți s-au desfășurat activități pentru mobilizarea tinerilor și a adulților în promovarea energiei durabile și a practicilor de mediu responsabil. La Lozova primăria a organizat a patra ediție a Velomaronului "EcoEnergy", iar la Floreni și Suhuluceni au avut loc meciuri de fotbal sub egida EUSEW.

În orașul Bălți, centrele de vară, grădinițele și școlile au desfășurat zeci de activități practice, discuții tematice, expoziții de desene.

Cu siguranță, evenimentele EUSEW 2023 în Moldova au contribuit semnificativ la promovarea energiei durabile și a unui viitor energetic sigur și curat.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Planuri locale de acțiune pentru energie durabilă și climă: instruire și transfer de cunoștințe în Ungheni

Reprezenți din opt primării semnatare ale Convenției Primarilor, care se află la nivel avansat de implementare a Planurilor locale de acțiuni pentru energia durabilă și climă, cunosc mai multe despre managementul proiectelor și crearea unităților de

implementare a proiectelor, după o sesiune de instruire de două zile. Organizată de oficiul proiectului Convenția Primarilor-Est, prima zi a instruirii a fost găzduită de orașul Ungheni.

Alegerea acestei locații nu a fost întâmplătoare. Ungheni este un oraș activ și angajat în promovarea dezvoltării durabile, fiind semnatar activ al Convenției Primarilor încă din 2012, când și-a stabilit obiectivul de reducere a emisiilor de CO₂ cu 20% până în 2020. În martie 2023 Ungheni și-a reînnoit angajamentul, urmărind acum o reducere de 35% a emisiilor până în 2030. De asemenea,

Ungheniul a elaborat și implementat cu succes un Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă (SECAP), cu un accent deosebit pe utilizarea surselor regenerabile de energie și adaptarea la schimbările climatice. Participanții au vizitat și mai multe obiective din orașul Ungheni, beneficiare a diferitor proiecte investiționale.

Experiența în energie durabilă și climă din Moldova, obținută cu sprijinul UE, inspiră primari din Armenia

Reprezentanții a cinci municipalități din Armenia au vizitat localități semnate din Republica Moldova ale inițiativei europene Convenția Primarilor pentru Energie și Climă în cadrul unui program numit „De la oraș la oraș” („City to City”).

În cadrul vizitei organizate de proiectul Convenției Primarilor – Est, delegația a

vizitat municipiul Chișinău, orașele Cantemir și Călărași, comuna Sîpoteni ș.a.

La Chișinău, edililor din Armenia le-au fost prezentate proiectele municipale privind eficiența energetică, transport, mobilitate urbană, ecologizare, gestionarea deșeurilor, tehnologii noi în contabilizarea și gestionarea apei.

La Călărași, delegația armeană s-a familiarizat cu experiența în elaborarea Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED), un document strategic în cadrul Convenției Primarilor. O atenție sporită a fost acordat procesului de identificare a sectoarelor cheie, colectarea și analiza informațiilor inițiale privind consumul de energie, precum și implementarea măsurilor

de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în sectoarele municipale, rezidențiale, de transport și de iluminat stradal. După monitorizarea implementării PAED, datele acumulate au servit ca bază pentru elaborarea unui nou plan de acțiune până în 2030, care include și evaluarea riscurilor climatice și măsuri de adaptare.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

După vizita la Călărași, delegația s-a deplasat la un alt semnatar al Convenției Primarilor în Moldova - Sipoteni, pentru a se familiariza cu rezultatele unui proiect de adaptare la schimbările climatice.

Cantemir este un alt oraș vizitat, care se numără printre cei mai activi semnatori ai Convenției Primarilor, începând cu aderarea la inițiativa europeană în 2013. Este un oraș model în ceea ce privește soluțiile inovatoare în domeniul eficienței energetice

și utilizarea surselor regenerabile de energie, cunoscut pentru proiectul său demonstrativ „CanTREB”, realizat cu susținerea Uniunii Europene, prin programul „Convenția Primarilor - Proiecte Demonstraționale”.

Programul City2City reprezintă o platformă valoroasă de colaborare și învățare reciprocă între orașele și comunitățile semnatare ale inițiativei europene Convenția Primarilor privind Energia și Clima.

Zece spitale republicane vor beneficia de măsuri de eficiență energetică cu suportul UE

Peste un milion de cetățeni ai Republicii Moldova vor beneficia de instituții medicale moderne, grație asistenței Uniunii Europene și băncilor sale, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Zece spitale republicane vor fi îmbunătățite din perspectiva eficienței energetice și, prin urmare, reabilite, astfel încât pacienții și angajații acestora să beneficieze de spitale de calitate europeană și servicii mai bune.

Asistența oferită de BEI, BERD și UE în valoare de 75 de milioane de euro va spori eficiența energetică a clădirilor publice din Republica Moldova, va reduce consumul de energie și va diminua costurile. Drept rezultat, vor fi utilizate cu aproximativ 40% mai puține resurse, ceea ce va permite economisirea a cca 2,8 milioane de euro pe an. Pe lângă beneficiile menționate, sprijinul oferit în cadrul proiectului de Eficiență Energetică din Moldova va contribui la sporirea rezilienței și securității energetice a țării.

Dintre spitalele care urmează a fi renovate, nouă sunt amplasate la Chișinău, iar unul - la Bălți. După o evaluare amănunțită a celor 16 clădiri spitalicești, auditurile energetice au

dezvăluit nevoile și oportunitățile de a reduce consumul de energie și de a diminua costurile înregistrate pentru utilizarea clădirilor. În perioada următoare, vor fi selectate companii responsabile de proiectarea tehnică a șapte clădiri spitalicești din primele patru proiecte (Institutul de Cardiologie, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, Centrul Republican de Diagnosticare Medicală/ Institutul de Ftiziopneumologie și Spitalul Clinic de Psihiatrie). Procesul de licitație va fi anunțat până la sfârșitul lunii septembrie 2023, pentru a asigura încheierea lucrărilor de renovare până la sfârșitul anului 2026. Instituțiile medicale selectate vor fi dotate cu tehnologii de ultimă oră de eficiență energetică și vor fi supuse unor lucrări de modernizare a spațiilor.

Proiectul este implementat de Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE) în cooperare cu Agenția de Eficiență Energetică, sub patronajul Ministerului Energiei al Republicii Moldova. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

112 elevi au învățat la tabăra de vară ENERCEL cum să fie prietenoși mediului și să economisească energia

Timp de 10 zile, în inima Codrilor, 112 elevi, cu vârste între 15 și 17 ani, au învățat despre beneficiile energiei regenerabile și a utilizării raționale a resurselor. ([Video](#))

Ei au participat la tabăra de vară ENERCEL, desfășurată de Gutta-Club, cu sprijinul programului „Abordarea impactului crizei energetice în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD Moldova. Tabăra a avut loc în două ture: 29 iulie – 8 august și 11 – 21 august.

Elevii sunt acum convingeți să adopte un stil de viață prietenos naturii, economisind energie, reciclând deșeurile și îndemnându-și familia și prietenii să facă același lucru.

Programul taberei a inclus o vizită la cel mai mare parc fotovoltaic din Republica Moldova, o investiție de patru milioane de dolari în raionul Criuleni, precum și o activitate de salubritate a localității Răculești.

Copiii au calculat propria amprentă climatică și au montat un spectacol cu tematică legată de climă. Ei au mai participat la ateliere practice de reutilizare a obiectelor.

Pe 17 august, tinerii participanți la cea de-a doua tură a taberei au desfășurat Ziua Ușilor Deschise, unde au prezentat oaspeților prototipuri de dispozitive ecologice, folosind materiale precum sticle decorate cu pânză și frânghii, hârtie etc.

Un tânăr inventator din satul Boldurești, raionul Nisporeni, a prezentat în cadrul taberei un prototip care demonstrează transmisia energiei printr-un singur fir, încercând să repete experimentele celebrului Nikola Tesla de la finele secolului al XIX-lea. Acest mod de transmitere a energiei ar reduce esențial costurile de transport.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„Sunt foarte importante programele care ne consolidează cunoștințele și ne fac să devenim eco responsabili, mai ales că instruirile au fost interactive și interesante. Acum vom putea promova aceste cunoștințe în comunitățile noastre și în viața de zi cu zi. Fiecare pas al nostru contează și planeta depinde de eforturile noastre”,

a declarat Vitalina Rusu din satul Sculeni, raionul Ungheni.

Mihai Grecu a prezentat colegilor din tabăra ENERGEL un proiect de sistem fotovoltaic mobil, care își modifică poziția după mișcarea

soarelui, astfel crescând randamentul instalației. Panourile fotovoltaice sunt utilizate în scopul de reîncărcare a bateriilor, dispozitivelor electrice etc.

„Panourile fotovoltaice sunt tot mai populare în Republica Moldova, însă majoritatea lor sunt fixate pe acoperișuri sau pe teren. Dacă le-am dota cu astfel de elemente foto, releu și motor electric, ele și-ar schimba automat poziția față de soare și ar funcționa pe parcursul întregii zile la randament ridicat”,

explică Mihai Grecu.

„Generația mea a făcut prea puțin pentru a preveni schimbările climatice, iar acum voi aveți sarcina să recuperați. Dar, în această tabără am văzut mult entuziasm și cunoștințe. Sunt încrezut că voi, tinerii, viitori cetățeni ai Uniunii Europene, veți reuși să salvați planeta

noastră de la încălzirea globală, iar Uniunea Europeană, lider în combaterea schimbărilor climatice, vă va fi alături în continuare”,

a spus Solomon Ioannou, Manager de Program la Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

„În ultimii ani, energia ni se asociază cu tarifele mari și crizele. Însă, energia viitorului este una verde și sustenabilă, iar tehnologiile evoluează atât de repede, încât devin accesibile ca preț în scurt timp. Ministerul Energiei și-a propus un obiectiv ambițios: să devenim înainte de anul 2050 prima țară în curs de dezvoltare care e neutră din punct

de vedere a carbonului. Suntem o țară mică și cu entuziasmul și cunoștințele voastre, acest lucru este posibil”,

a spus Constantin Borosan, Secretar de stat la Ministerul Energiei.

Tabăra de vară ENERGEL se află la a noua ediție și a fost inițiată în anul 2011, cu sprijinul UE și PNUD.

MEDIU

ȘI CLIMĂ

Programul EU4Environment Resurse de Apă și Date de Mediu asistă instituțiile naționale din Moldova pentru a îmbunătăți monitorizarea apelor de suprafață

În cadrul Programului EU4Environment Resurse de Apă și Date de Mediu, în perioada 17-21 iulie 2023, în Republica Moldova a fost desfășurat un training de teren privind monitorizarea biologică a apei de suprafață a râurilor mici din Bazinul Prutului.

Studiul de teren a fost organizat în comun de Agenția Austriacă de Dezvoltare și Agenția Austriacă de Mediu, care lucrează împreună cu instituțiile naționale din Republica Moldova pentru a le sprijini în vederea respectării în continuare a prevederilor Directivei Cadru privind Apa a UE.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Studiul de teren a fost realizat de reprezentanții Agenției de Mediu din Moldova și s-a axat pe prelevarea de probe biologice, împreună cu analize abiotice și chimice.

Este foarte important să cunoaștem calitatea apei din râuri, deoarece apa joacă un rol vital în viața umană. Cu toții folosim apă zilnic, iar aceste râuri sunt folosite pentru irigații, adăparea animalelor și diverse alte scopuri.

Monitorizarea ecologică este atât de importantă pentru că nu privește doar parametri abiotici, ci și ecosistemul în totalitate. Dacă se analizează doar parametri abiotici, cum ar fi, de exemplu, starea chimică a apei, va arăta doar calitatea în momentul prelevării probei. Însă toate animalele și plantele care trăiesc în apă sunt acolo în fiecare zi, în fiecare lună, pe tot parcursul anului. Deci, dacă există o presiune în ecosistem, ei vor fi supuși acestei presiuni și vor reacționa. Astfel, fiecare presiune va schimba compoziția speciilor și abundența acestor animale și plante.

Programul EU4Environment Resurse de apă și Date de mediu acordă suport instituțiilor naționale să înțeleagă și să aplice monitorizarea corectă a apelor de suprafață. Acest studiu de teren s-a concentrat asupra râurilor care nu au fost studiate anterior.

Rezultatele sondajului vor conduce la date mai exacte pentru Planurile de management a bazinelor hidrografice, în special pentru bazinul hidrografic Prut, astfel încât să se poată lua măsuri pentru îmbunătățirea calității apei în râu.

Noile cunoștințe acumulate vor ajuta autoritățile naționale să dezvolte o nouă Metodologie privind monitorizarea biologică.

Programul EU4Environment Resurse de apă și Date de mediu își propune să îmbunătățească bunăstarea oamenilor din țările Parteneriatului Estic ale UE (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina) și să permită transformarea lor ecologică în conformitate cu Pactul Verde European și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă. Activitățile Programului vor fi grupate în jurul a două obiective specifice:

- » Susținerea utilizării durabile a resurselor de apă dulce prin îmbunătățirea politicilor și practicilor privind apa și contribuie la reducerea impactului negativ al activităților umane asupra calității apei și ecosistemelor;
- » Extinderea și îmbunătățirea utilizării datelor statistice de mediu de către țările partenere și asigurarea unei disponibilități mai mari de date relevante pentru luarea deciziilor în domeniul politicilor de către autorități.

Conservarea siturilor Emerald din Republica Moldova, cu suportul Uniunii Europene

Un eveniment de sensibilizare privind Planurile de management și măsurile de conservare organizat cu sprijinul EU4Environment de către Banca Mondială, Ministerul Mediului

și AO EcoContact a avut loc la 21 iulie 2023 la Rezervația Natural-Științifică „Codrii” din satul Lozova, Republica Moldova.

Evenimentul de conștientizare a fost organizat ca parte a subcomponenta 4.1 a Programului EU4Environment, care este implementată de Banca Mondială și are ca scop sprijinirea protecției biodiversității și a ecosistemelor naturale, în special promovarea înființării și gestionării Rețelei Emerald în țările Parteneriatului estic.

În Moldova, activitățile acestei subcomponente urmăresc îmbunătățirea capacităților naționale de a asigura

supraviețuirea pe termen lung a speciilor și habitatelor enumerate în Rezoluțiile Convenției de la Berna prin îmbunătățirea cadrului juridic național și promovarea unei comunicări eficiente în conformitate cu standardele europene și cele mai bune practici internaționale. Aceasta implică furnizarea de sesiuni de instruire și creșterea gradului de conștientizare a părților interesate responsabile cu gestionarea siturilor Emerald din Republica Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Republica Moldova dispune de propriul sistem de etichetare ecologică în conformitate cu cerințele UE

Simbolul etichetei ecologice, elaborat cu suportul EU4Environment, a fost înregistrat la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală. Astfel, produsele și serviciile conforme criteriilor primare de mediu vor fi mai ușor de identificat, facilitând implementarea celor mai bune practici pentru protecția mediului și a sănătății publice, precum și reciclarea produselor.

Eticheta ecologică este un simbol grafic aplicat pe produs, ambalaj, într-o broșură sau în alt document informativ, care însoțește produsul/serviciul și care oferă informațiile necesare ce vizează criteriile de acordare a etichetei ecologice produselor și serviciilor pe piață.

Sistemul de etichetă ecologică este voluntar, și va fi acordată unor grupuri de produse, de la domenii majore de producție, până la servicii de cazare turistică și are drept scop: promovarea protecției mediului și reducerea impactului produselor sau serviciilor asupra mediului; informarea și încurajarea producerii de produse și servicii etichetate ecologic;

încurajarea și aplicarea principiilor de mediu în proiectarea și dezvoltarea produselor și serviciilor; îmbunătățirea vânzărilor și/sau a imaginii unui produs ca strategie de „eco-marketing” și o strategie de a le distinge față de produsele nedistinctive.

Elaborarea cadrului normativ privind ecoetichetarea s-a realizat cu suportul A.O. „EcoContact” în cadrul proiectului „Uniunea Europeană pentru Mediu” (EU4Environment Green Economy), finanțat de Uniunea Europeană. Executivul a aprobat Regulamentul privind etichetarea ecologică la data de 12 aprilie 2023 (Hotărârea Guvernului nr. 204/2023), la inițiativa Ministerului Mediului, document care va intra în vigoare în aprilie 2024. Pentru aplicarea etichetei ecologice, Ministerul Mediului urmează să elaboreze cadrul normativ privind însemnele etichetei ecologice și cerințele privind utilizarea etichetei ecologice.

Îmbunătățirea competențelor pentru o tranziție verde în țările Parteneriatului Estic

În acest an, Săptămâna Verde a UE s-a concentrat pe competențe pentru comunități durabile, rezistente și echitabile din punct de vedere social. Ca parte a acestei campanii, EU4Environment a organizat un eveniment regional online „Îmbunătățirea competențelor pentru o tranziție verde în țările Parteneriatului Estic”, pe data de 8 iunie 2023.

Săptămâna verde a UE din 2023, în cadrul Anului european al competențelor, și-a propus să creeze un nou impuls pentru a atinge obiectivele sociale ale UE 2030 de cel puțin 60% dintre adulți în curs de formare în fiecare an și cel puțin 78% în angajare. Pentru a contribui la aceste obiective ambițioase, partenerii de implementare EU4Environment au fost chemați să se concentreze în acest an pe competențe pentru comunități durabile, rezistente și echitabile din punct de vedere social.

Scopul acestei campanii a fost de a sensibiliza și educa oamenii din regiune cu privire la importanța protejării mediului și a promovării practicilor de viață durabile, subliniind importanța abilităților „verzi” – abilități care vor da putere oamenilor să se alăture și să contribuie la o tranziție verde.

Astfel, în cadrul Săptămânii Verzi a UE 2023, evenimentul EU4Environment a vizat atât autoritățile publice, cât și sectorul de afaceri. Un grup distins de vorbitori din instituțiile internaționale și din regiune a prezentat oficialilor guvernamentali:

- » cursul de e-learning despre economie verde pentru funcționarii publici;
- » o prezentare generală a evenimentelor de consolidare a capacității privind sistemele de asigurare a conformității în domeniul mediului;

» traininguri privind Evaluarea Strategică de Mediu (SEA) cu o sesiune specială privind Ucraina în sprijinul ecologizării reconstrucției postbelice a orașelor.

Reprezentanții sectorului de afaceri au aflat mai multe despre:

- » etichetarea ecologică și introducerea unui nou curs de instruire;
- » principiile și practicile economiei circulare.

Din 2019, EU4Environment sprijină funcționarii publici, experții, întreprinderile din țările Parteneriatului Estic pentru a-și spori gradul de conștientizare, cunoștințele și dezvoltarea abilităților privind economia verde printr-o varietate de cursuri de formare specifice și schimb de cunoștințe regionale.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Săptămâna Verde a UE 2023 marcată în Republica Moldova sub genericul „Livrăm o lume net-zero”

Săptămâna Verde a UE a fost marcată în Republica Moldova în perioada 3-11 iunie 2023, printr-o amplă campanie de informare și conștientizare, concursuri creative pentru copiii și evenimente în aer liber care promovează stilul de viață ecologic.

Cu tema generală „Livrăm o lume net-zero”, ediția din 2023 a Săptămânii Verzi a UE a oferit ocazia de a afla cele mai recente informații despre politicile de mediu ale UE în domeniul biodiversității, economiei circulare, poluării zero etc. În 2023, Săptămâna verde a UE a fost dedicată competențelor pentru comunități durabile, rezistente și favorabile incluziunii.

Principalele obiective ale Săptămânii verzi a UE 2023 au fost:

- » Evidențierea asistenței UE pentru Republica Moldova în domeniul energiei durabile, inclusiv energiei regenerabile și eficienței energetice, climei, mediului etc.
- » Conștientizarea rezultatelor obținute până în prezent prin intermediul asistenței UE acordate Republicii Moldova în domeniul energiei durabile, climei, mediului;
- » Sensibilizarea cu privire la planul RPowerEU - un plan de reducere rapidă a dependenței de combustibili fosili din Rusia și de accelerare a tranziției ecologice și impactul acestuia asupra măsurilor de securitate energetică a Republicii Moldova.

În general, Săptămâna verde a UE este o ocazie anuală de a dezbate, de a se familiariza și de a sărbători politica de mediu a UE. Este, de asemenea, o ocazie de a sărbători progresele înregistrate și de a încuraja persoanele, comunitățile și

organizațiile să ia măsuri mai ferme în viitor - pentru a proteja, conserva și reface mediul, atât pentru generațiile actuale, cât și pentru cele viitoare, promovând în același timp în mod constant dezvoltarea durabilă.

În domeniul mediului și schimbărilor climatice, Uniunea Europeană sprijină Republica Moldova printr-o serie de inițiative, printre care:

» **EU4Environment - Resursele de apă și datele de mediu din Republica Moldova** continuă să sprijine Republica Moldova în conservarea resurselor sale naturale în conformitate cu „Green Deal” european și cu o redresare a mediului post-COVID-19. Pentru mai multe detalii: <https://eu4waterdata.eu/en/>

» **EU4Environment - Green Economy** colaborează cu țările partenere din Est pentru a realiza schimbări politice și legislative, pentru a ecologiza planificarea și investițiile, pentru a stimula adoptarea de tehnologii inovatoare, pentru a adopta noi modele de afaceri și pentru a crea locuri de muncă ecologice. Pentru mai multe detalii: <https://www.eu4environment.org/>

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

» **EU4Climate** sprijină elaborarea și punerea în aplicare a politicilor climatice de către țările Parteneriatului estic, contribuind la o dezvoltare cu emisii reduse și rezistență la schimbările climatice, precum și la respectarea angajamentelor asumate de acestea în cadrul Acordului de la Paris din 2015 privind schimbările climatice. Pentru mai multe detalii: <https://eu4climate.eu/>

» **Programul LIFE** este singurul program de finanțare al UE orientat exclusiv spre susținerea proiectelor de mediu care au ca scop să contribuie la tranziția către o economie durabilă și eficientă bazată pe surse de energie regenerabilă și pe principiile economiei circulare, precum și la protejarea naturii, îmbunătățirea calității aerului și a apei, creșterea gradului de tratare a apelor reziduale. Pentru mai multe detalii: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life_en

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Securitatea digitală, mai accesibilă pentru apărătorii drepturilor omului și reprezentanții societății civile, cu suportul Uniunii Europene

Cum să-ți securizezi poșta electronică și conturile de pe rețelele de socializare, ce sisteme și aplicații de comunicare să folosești pentru o mai mare siguranță a informațiilor transmise, cum să evaluezi

nivelul de risc pentru securitatea digitală a organizației sau cea personală – sunt doar câteva din subiectele și informațiile ce trebuie actualizate permanent în această eră digitală.

La mijlocul lunii august, Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) a organizat o sesiune de instruire online pentru circa 30 de reprezentanți ai societății civile și apărători ai drepturilor omului. Cu ajutorul unui expert internațional, participanții la instruire au obținut instrumente și sfaturi esențiale privind securitatea digitală și păstrarea în siguranță a datelor cu caracter personal. Împreună, ei au analizat matricea riscurilor pentru a înțelege care e probabilitatea ca organizația sau cineva din echipă să se confrunte cu atacuri de hacking asupra site-ului sau paginilor de pe rețele de socializare, dar și care ar fi efectele unor asemenea situații.

Sesiunea de instruire face parte din programul de capacitate destinat apărătorilor drepturilor omului și reprezentanților mediului asociativ, în cadrul proiectului „Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova”, implementat de CRJM în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor – Instituții Europene, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Pentru a face trainingul mai interactiv, expertul internațional le-a propus participanților câteva sondaje scurte online, prin care ei și-au exprimat părerile despre necesitatea de a efectua un audit al securității digitale în ONG și categoriile obiectelor ce trebuie protejate, de exemplu, servere, corespondența de serviciu, documentele electronice ș.a. Lecția principală cu care au plecat participanții de la training se referă la faptul că este important de a limita numărul locurilor unde este stocată informația ce necesită protecție digitală, pentru ca și resursele organizației să poată fi folosite eficient în cazul unui atac cibernetic.

În următoarele luni, reprezentanții societății civile și apărătorii drepturilor omului vor putea beneficia de asistență individuală privind securitatea digitală, în cadrul aceluiași proiect. CRJM va facilita mai multe sesiuni în formatul 1-la-1 dintre expertul internațional și organizația sau persoana care solicită suport și ghidare pentru a evita probleme de genul atacurilor cibernetică sau pierderilor de date. Prin acest program se urmărește ca societatea civilă să fie mai bine pregătită în fața amenințărilor la securitatea digitală și a provocărilor ce pot influența negativ activitatea, comunicarea și colaborarea dintre ONG-uri.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Ucraina, Moldova și Azerbaidjan selectate pentru elaborarea foii de parcurs cu privire la schimbul de informații electronice privind transportul de marfă (eFTI)

Programul EU4Digital a selectat Ucraina, Moldova și Azerbaidjan drept țări partenere din est care vor beneficia de foi de parcurs personalizate pentru implementarea schimbului de informații electronice privind transportul de marfă (eFTI). Foile de parcurs vor fi create în conformitate cu Regulamentul eFTI al Uniunii Europene, care va intra în vigoare în decembrie 2025. Acesta va

simplifica și digitiza schimbul de informații între expeditori, transportatori, autorități și alte părți interesate implicate în transportul de mărfuri. Implementarea unei abordări asemănătoare eFTI în țările partenere din est va ajuta la integrarea acestora în ecosistemul eFTI al UE și va aduce beneficii autorităților și operatorilor lor de afaceri.

La selectarea țărilor prioritare, EU4Digital a evaluat mediul actual în materie de schimb de informații privind transportul de marfă pentru transportul rutier, feroviar și pe căile navigabile interioare. Aceasta a acoperit diferite categorii, cum ar fi progresul actual în materie de logistică electronică, aplicarea standardelor internaționale, temeiul juridic existent pentru schimbul de informații electronice privind transportul de marfă și inițiativele relevante în curs de derulare. S-a luat în considerare și dimensiunea fluxurilor comerciale cu UE. **Ucraina, Moldova și Azerbaidjan** au fost selectați drept cei mai

dispuși și pregătiți candidați pentru exercițiul de desfășurare a eFTI.

Ruta Salvyte-Tamosiuniene, lider adjunct al echipei EU4Digital, a avut plăcerea să anunțe rezultatele procedurii de selectare.

„Aceste țări au demonstrat un angajament puternic, precum și progrese până în prezent în materie de schimb electronic de date privind transportul de marfă la nivel național”,

a spus ea.

Exemple ale acestor angajamente sunt:

» Ucraina implementează în prezent un sistem național de gestionare a scrisorilor de trăsură electronice pentru transportul rutier (eTTN).

» Moldova a lansat Autorizația de e-Transport în 2022, pentru emiterea cererilor de autorizare a transportului rutier atât pentru transportul de marfă local, cât și internațional.

» Azerbaidjan câștigă importanță ca centru logistic multimodal între Asia și Europa și dezvoltă în mod activ foi de parcurs pentru implementarea standardelor internaționale în materie de digitalizare a datelor și schimbul de documente, inclusiv recomandările eFTI și UN/CEFACT.

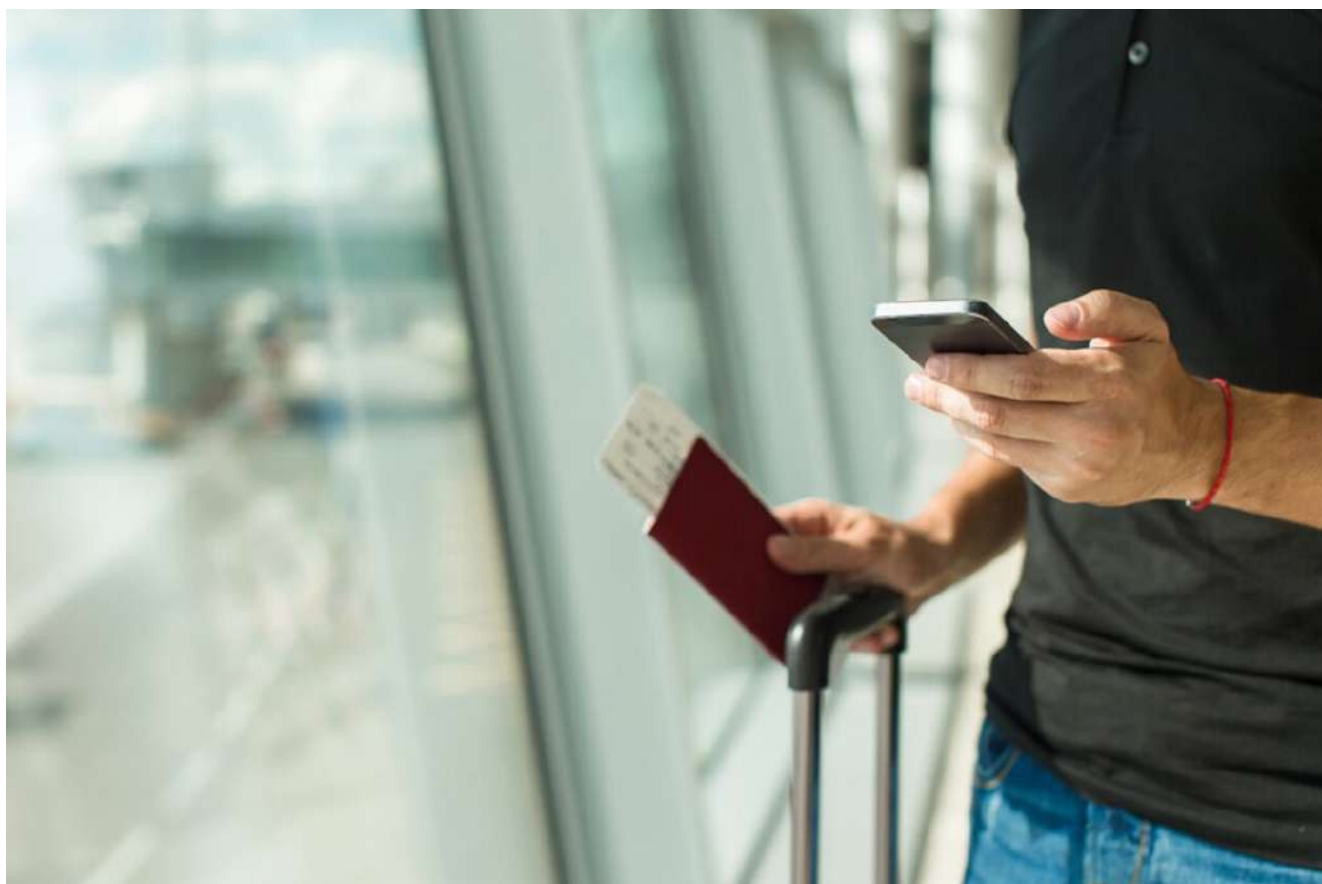
Regulamentul eFTI al UE impune utilizarea unui format standard pentru informațiile electronice privind transportul de marfă și stabilește un cadru legal pentru schimbul acestora. [Domeniul tematic e-Comert al Programului EU4Digital](#) va colabora îndeaproape cu țările partenere din est selectate pentru a realiza o evaluare a situației actuale. Pe baza acestei evaluări, vor fi conturate recomandări în domeniul reglementării, tehnic și organizațional. Apoi va fi creată o foaie de parcurs, care va sublinia modul de implementare a unei abordări asemănătoare eFTI pentru a stabili un schimb multimodal de informații electronice privind transportul de marfă, adaptat mediului actual de schimb de informații privind transportul de marfă din fiecare țară.

Mai multe informații: <https://eufordigital.eu/ro/ucraina-moldova-si-azerbaidjan-selectate-pentru-elaborarea-foii-de-parcurs-cu-privire-la-schimbul-de-informatii-electronice-privind-transportul-de-marfa-efti/>

Operatorii de telecomunicații din UE și Moldova vor reduce tarifele de roaming începând cu 2024

Operatorii de telecomunicații din Uniunea Europeană și Republica Moldova au semnat o declarație comună, de reducere a tarifelor de roaming pentru întreprinderi și cetățenii care călătoresc între cele două zone. Comisia Europeană și autoritățile moldovenești au facilitat declarația voluntară, publicată la 31

mai 2023, care reflectă obiectivul comun de a asigura un acord de roaming pe termen lung și de a apropia Moldova de [Piața Unică a UE](#). UE sprijină acest proces și integrarea Moldovei în regimul de [roaming al UE](#) prin Inițiativa EU4Digital.

Declarația comună va asigura pe termen scurt tarife de roaming mai mici între UE, [Spațiul Economic European](#) (SEE) și Republica Moldova. Drept urmare, cetățenii și întreprinderile din statele membre UE, SEE și Republica Moldova vor putea călători peste granițe, rămânând conectați la prețuri accesibile. Aceasta înseamnă că se vor bucura în curând de taxe mai mici pentru apelurile, datele și mesajele lor. Ei vor putea menține mai ușor legătura cu prietenii și familia, iar afacerile vor beneficia și de costuri reduse.

[Inițiativa UE4Digital](#) a Uniunii Europene a sprijinit eforturile de realizare a unei infrastructuri digitale și de [telecomunicații](#) sigure și durabile în toate țările din Parteneriatul Estic din 2019, a menționat Andrejs Dombrovskis, liderul domeniului tematic al EU4Digital Normele Telecom. El a fost încântat de vestea declarației comune

Comisia Europeană a salutat declarația. Președinta Ursula von der Leyen a declarat:

„Acesta este un pas semnificativ, de care vor beneficia atât oamenii, cât și companiile din UE și din Republica Moldova, apropiindu-le pe măsură ce Republica Moldova își continuă parcursul de stat candidat”.

Declarația se va aplica până la 31 decembrie 2025 și ar putea fi reînnoită după această dată. Declarația este voluntară și rămâne deschisă pentru operatorii UE/SEE și moldoveni care doresc să o semneze în

orice moment. Printre primii semnatori din partea UE se numără grupul Orange, grupul DT și grupul Telefonica, care acoperă mai multe state membre din UE. Pe partea moldovenească, semnăturile includ Orange Moldova, Moldtelecom și Moldcell.

Informații suplimentare:

Informații suplimentare:

» [Rezumatul și descărcarea Declarației comune](#) a operatorilor de telecomunicații din UE și din Republica Moldova.

» [Știri de la Comisia Europeană](#), inclusiv informații suplimentare și citate.

Acceleratorul DESI al EU4Digital a fost lansat pe 30 mai

Programul EU4Digital și-a lansat activitățile de accelerare a Indicelui economiei și societății digitale (DESI) la 30 mai 2023. Evenimentul de lansare de o zi a Acceleratorului DESI a sporit gradul de conștientizare cu privire la activitatea, beneficiile acestuia precum și planurile privind implementarea DESI în Parteneriatul Estic (PaE).

DESI este un instrument de evaluare a gradului de digitalizare a economiilor și societăților din Uniunea Europeană. Este utilizat pentru a urmări evoluția a cinci domenii majore: conectivitate, capital uman, utilizarea internetului, integrarea tehnologiei digitale și a serviciilor publice digitale. Subiectul este extrem de relevant și important în contextul implementării procesului de transformare digitală.

În cadrul evenimentului de lansare a Acceleratorului DESI al EU4Digital, Atis Migals, liderul domeniului thematic [Competențe Digitale](#) al Programului EU4Digital, a prezentat planul de acțiune și beneficiile aferente. El a prezentat și

a oferit îndrumări cu privire la materiale pentru a sprijini reprezentanții PaE în continuarea activității Acceleratorului DESI. Acestea includ un sondaj pentru colectarea de informații despre măsurarea DESI în țările partenere din Est și metodologia de implementare a DESI.

A doua parte a evenimentului a fost dedicată prezentării DESI în sine, cu accent pe particularitățile implementării acestuia în țările partenere din Est. Mara Jakobsone și Vita Vitola-Lapina, experți seniori din echipa Competențe Digitale a EU4Digital, au oferit informații valoroase despre starea DESI, interconectarea cu [Deceniul digital](#) al Uniunii Europene și nuanțe metodologice, inclusiv potențialele provocări în implementarea practică a DESI în țările partenere din est.

Evenimentul a stabilit baza pentru viitoarea cooperare cu reprezentanții a cinci țări partenere din est și pentru implicarea acestora în cadrul Acceleratorului DESI al EU4Digital.

[Prezentarea cu privire la eveniment](#) (pdf) este disponibilă pentru descărcare.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

EU4Digital la Moldova Digital Summit 2023

Reprezentanții Programului EU4Digital și DG NEAR a Comisiei Europene au participat la [Moldova Digital Summit 2023 – The Future of Digital](#) în perioada 15-17 iunie 2023. Evenimentul a fost organizat sub patronajul Primului Ministru al Republicii Moldova și a marcat o nouă etapă în transformarea digitală a

țării. Având tema „Evolve towards our borderless future /Evoluati către viitorul nostru fără frontiere”, summitul a avut ca scop re poziționarea domeniului TIC pe harta economică regională și construirea unei noi imagini a Moldovei digitale, cu potențial de dezvoltare durabilă.

Summit-ul a reunit jucători din ecosistem la Chișinău pentru a discuta despre provocările și oportunitățile viitorului digital în Republica Moldova și nu doar. Acesta a conectat peste 2500 de oameni din 30 de țări, inclusiv 68 de prezentatori, funcționari publici, experți și lideri ai comunităților tehnologice și de afaceri. Agenda evenimentului a inclus o reuniune a Comisiei mixte interguvernamentale pentru crearea unui spațiu digital comun și un Memorandum de înțelegere în domeniul transformării digitale între Moldova și România.

Experți din Moldova, Letonia, Lituania,

Estonia, Belgia, Marea Britanie, Suedia, România, Georgia, Armenia, SUA și alții și-au împărtășit opiniile pe o serie de subiecte. Acestea au inclus progresele în domeniul inteligenței artificiale (AI) precum și oportunitățile și controversese legate de extinderea utilizării acesteia, experiențele în materie de transformare digitală și inovarea tehnologică bazată pe date și IA, importanța colaborării trans-organizaționale și transfrontaliere și provocările cu care se confruntă sectorul educațional pentru a promova competențele de viitor.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Transformarea digitală a Moldovei

În deschiderea Summit-ului Moldova Digital, **Prim-ministrul Republicii Moldova, Dorin Recean**, a subliniat progresul continuu în transformarea digitală a Republicii Moldova și noile oportunități pe care aceasta le aduce pentru societate și economie. El a subliniat importanța punerii utilizatorilor în centrul atenției atunci când sunt reproiectate toate procesele de transformare digitală, în guvern, în afaceri, în relațiile guvern-business (G2B) și guvern-cetățeni (G2C).

„Tot ceea ce poate fi digital ar trebui să fie așa. Ar trebui să funcționeze de la distanță, inclusiv transfrontalier, indiferent unde se află persoana – în Moldova sau în Silicon Valley. Dacă vor să deschidă o companie în Moldova, sau să obțină un document de la stat, trebuie să le oferim posibilitatea de a face acest lucru fără a solicita prezență fizică și copii pe hârtie. Plăți, documente, comunicare – totul ar trebui să fie digital.”

Dorin Recean,
Prim-ministrul Republicii Moldova.

Datele și inteligența artificială

În prima zi, **liderul echipei Programului EU4Digital, Arturas Piliponis**, a participat la o discuție pe tema „Parteneriate pentru digitalizare – explorarea pentru IA și știința datelor”. El a abordat subiecte referitoare la utilizarea corectă a datelor și necesitatea de a pune în aplicare reglementări IA.

Prima zi a culminat cu Premiile Moldovei pentru Inovare. În cadrul ceremoniei, cinci startup-uri locale au fost apreciate pentru realizări remarcabile în următoarele categorii: Cea Mai Bună Inovație în materie de Produse și Cea Mai Bună Inovație în domeniul Serviciilor, Rising STARTup, Inițiativă cu Impact și Premiul special al juriului.

Moldova Digital Summit s-a încheiat cu [Tekwill Expo Day](#), prezentând realizările în implementarea tehnologiilor educaționale și proiectele inovatoare de inginerie.

Mai multe informații: <https://eufordigital.eu/ro/eu4digital-la-moldova-digital-summit-2023/>

EU4Digital și DG NEAR vizitează Moldova: promovarea dezvoltării și inovației digitale

Pentru a consolida dezvoltarea și inovarea digitală în Moldova, reprezentanți ai Programului EU4Digital și ai Direcției Generale Vecinătate și Negocieri privind Extinderea (DG NEAR) au vizitat țara în perioada 14-16 iunie 2023.

Vizita a oferit o oportunitate neprețuită de a interacționa cu părțile interesate cheie și de a explora inițiative care promovează peisajul digital al Republicii Moldova.

În timpul vizitei în țară, liderul echipei EU4Digital, Arturas Piliponis, și alți reprezentanți ai EU4Digital, s-au alăturat managerului de program al DG NEAR pentru economie și dezvoltare digitală, Thibault Charlet, pentru a întâlni părți interesate locale notabile.

Delegații au reiterat necesitatea colaborării dintre Uniunea Europeană și Moldova în domenii precum comerțul electronic, guvernanta electronică, infrastructura digitală și serviciile de încredere. Discuțiile au evidențiat importanța alinierii politicilor și strategiilor pentru a asigura un mediu propice creșterii digitale.

Vizitatorii EU4Digital și DG NEAR s-au întâlnit și cu Boris Filipov, Ofițer de Program la [Delegația UE în Moldova](#), și cu Inga Pascal, coordonatorul Armonizării Piețelor Digitale (HDM).

Delegații au vizitat mai multe hub-uri ale ecosistemului digital al țării. Aceste centre proeminente de inovare digitală reprezintă dedicația Moldovei pentru dezvoltarea competențelor digitale și încurajarea inovației.

Vizitarea acestor centre a consolidat înțelegerea de către delegați a ecosistemului digital divers al Republicii Moldova. Aceasta a evidențiat rolul tehnologiei în stimularea creșterii economice, încurajarea inovației și crearea de oportunități pentru antreprenoriat în țară. Interacțiunile au servit drept platformă pentru schimbul de cunoștințe, colaborare și explorarea potențialelor parteneriate.

Vizita în Moldova a oferit o oportunitate unică pentru reprezentanții EU4Digital și DG NEAR de a obține informații directe cu privire la peisajul digital al țării, de a se angaja cu părțile interesate care conduc în mod activ dezvoltarea digitală și de a discuta despre colaborare, schimbul de cunoștințe și dezvoltarea capacităților pentru a promova agenda digitală.

Liderul echipei EU4Digital, Arturas Piliponis, a fost impresionat de varietatea de inițiative și programe de impact care se desfășoară în prezent în Moldova.

„Bogăția unei țări nu dictează capacitatea acesteia de creștere digitală și inovare; în schimb, energia și creativitatea oamenilor săi contează”,

a spus el.

Mai multe informații:

<https://eufordigital.eu/ro/eu4digital-si-dg-near-viziteaza-moldova-promovarea-dezvoltarii-si-inovatiei-digitale/>

Estul întâlnește Vestul la evenimentul de networking pentru inovare TIC „Startup Bridge”

Startup-uri din Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Moldova și Ucraina s-au întâlnit cu reprezentanți ai ecosistemului de inovare din Franța și din Parteneriatul Estic (PaE) la evenimentul „[Startup Bridge: Estul întâlnește Vestul](#)„. Programul EU4Digital a organizat evenimentul de networking pentru inovare în domeniul TIC în parteneriat cu [Expertise France](#). Desfășurat la Paris pe 16 iunie 2023, evenimentul a fost găzduit de [Wilco](#) – un accelerator de inovare dedicat creării de valoare atât pentru startup-uri, cât și pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri).

La „Startup Bridge” au participat peste 30 de reprezentanți ai startup-urilor din Parteneriatul estic, precum și investitori și creatori de ecosisteme din Parteneriatul estic și din Franța. În cadrul evenimentului, start-up-urile au avut ocazia de a-și prezenta propunerile de valoare, de a face schimb de experiență și de a înțelege mai bine piețele din UE și așteptările investitorilor de capital de risc.

Printre reprezentanții investitorilor și ecosistemelor de inovare din UE care și-au exprimat interesul de a se întâlni cu startup-urile din țările partenere din est se numără: Crosspring, Heritage Holdings, Omnes Capital, Techmind, Bpifrance – EuroQuity, Kerys.co, Schoolab, Agoranov Incubator

și Wilco Accelerator. Multe organizații înregistrate sprijină în mod special Ucraina în reconstrucția ecosistemului său de inovare: La French Tech Kyiv/ CCI France-Ukraine, Camera de Comerț Ucraina-Luxemburg, Ensemble Ukraine și Business France Ukraine.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Înainte și în timpul evenimentului, expertul principal în inovare în domeniul TIC, Jesus Lozano, a împărtășit sfaturi și trucuri pentru ca startup-urile să reușească să se prezinte cu succes în fața investitorilor. Arturas Piliponis, liderul echipei EU4Digital, i-a invitat pe participanți să exploreze și să exploateze instrumentele puternice ale [platformei ecosistemului EaP Startups](#), care a fost lansată de Mecanismul EU4Digital în 2022, în parteneriat cu Dealroom. Această platformă ajută la vizualizarea întregii palete de oportunități de investiții în startup-uri și la cartografierea peisajelor ecosistemice specifice.

Echipa [Inovare TIC](#) a EU4Digital organizează evenimente de networking pentru a facilita crearea de comunități și rețele în regiunea Parteneriatului estic. Evenimentele creează punți bilaterale și multilaterale între organizațiile Parteneriatului estic și părțile interesate din UE pentru a permite o înțelegere mai profundă a celor mai bune practici relevante ale UE de către părțile interesate din regiunea Parteneriatului estic, precum și transferul practicilor respective către țările partenere din est prin intermediul unor activități și proiecte comune.

Evenimentele se adresează unor audiențe specifice, selectate din rândul reprezentanților și agențiilor la nivel ministerial, al asociațiilor și rețelelor din domenii politice relevante, al organizațiilor de infrastructură TIC, precum și al altor actori din ecosistemul de inovare TIC.

Evenimentele anterioare de creare de rețele de inovare în domeniul TIC au făcut legătura între părțile interesate din cadrul PaE (în timpul fazei I, 2019-2022) și: [European Cluster Collaboration Platform \(ECCP\)](#), [European Business Angels Network \(EBAN\)](#), [Business Angels Europe \(BAE\)](#), [European Business & Innovation Centre Network \(EBN\)](#), [European Crowdfunding Network \(ECN\)](#), [Oficiul European de Proprietate Intelectuală \(EUIPO\)](#), [European IP Helpdesk](#), [Digital Innovation Hubs Network \(DIHNET\)](#), [I4MS](#), [European Digital SME Alliance](#), [Startup Europe Regions Network \(SERN\)](#); și (în timpul fazei II 2022-2025) cu [Women Go Tech](#), [WEgate](#), [Women Business Angels](#), [WINGATE](#), [Female founders](#), [International Association for Trusted Blockchain Applications \(INATBA\)](#) și [EU Blockchain Observatory and Forum](#).

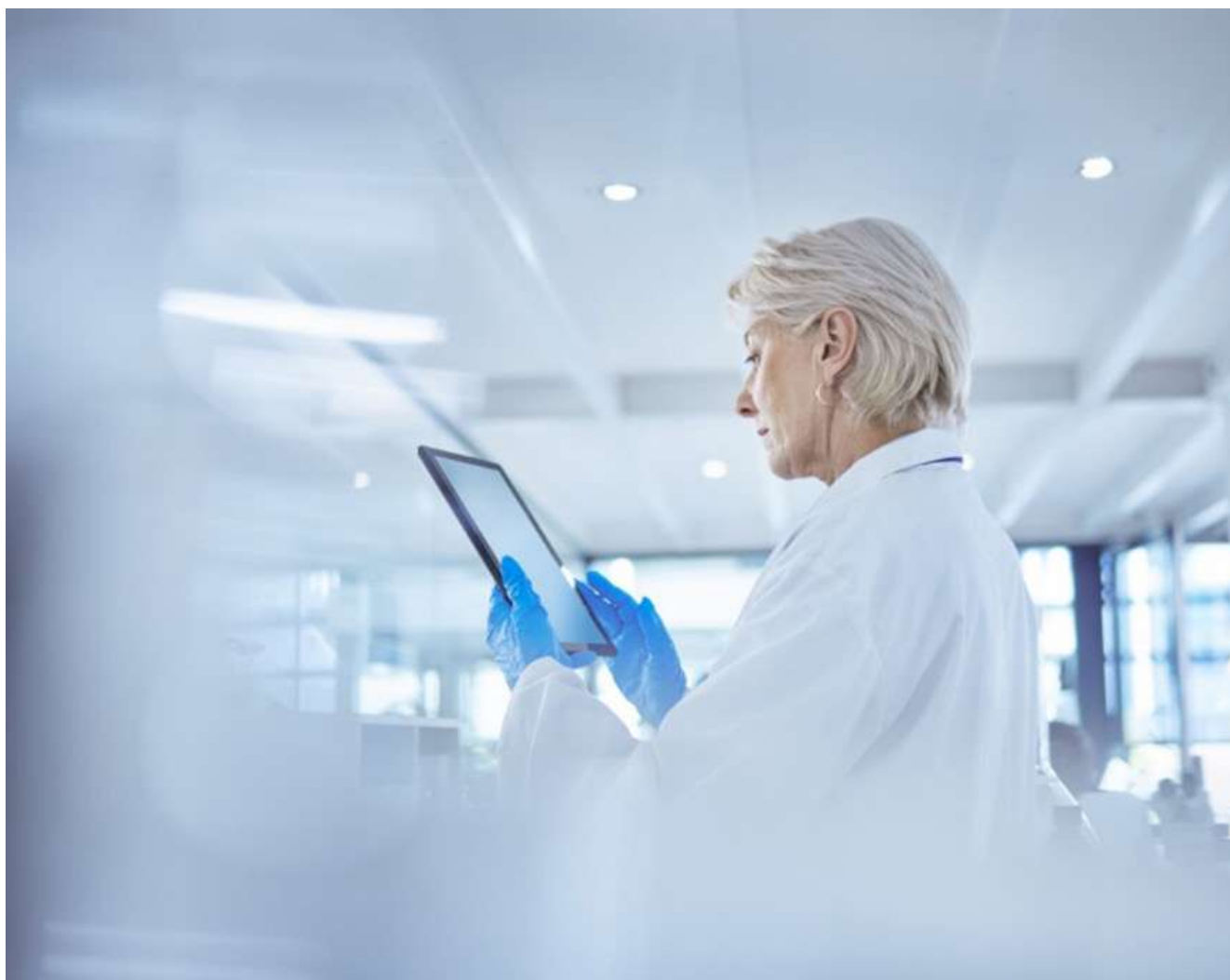
Evenimentele EU4Digital evidențiază prioritățile pentru a stimula inovarea și incubarea start-up-urilor

În vederea stimulării performanței și creșterii ecosistemului de inovare și de incubare a start-up-urilor din regiunea Parteneriatului Estic (PaE), Programul EU4Digital a identificat prioritățile cheie și le-a prezentat în cadrul a două evenimente. Sesiunile de sensibilizare online respective au încheiat un studiu intensiv al performanțelor, lacunelor și nevoilor ecosistemelor de start-up-uri ale partenerilor din est. Participanții la cele două evenimente au ascultat opiniile actorilor din ecosistemele regionale și au discutat despre principalele nevoi: Țările partenere din est ar trebui să acorde prioritate responsabilizării creatorilor de

ecosisteme și consolidării capacității incubatoarelor.

Ambele evenimente au avut ca scop să distrugă stereotipurile cu privire la rolurile și funcțiile diferiților actori din ecosistemul de inovare și incubare și să provoace reflecții cu privire la o abordare activă pentru a construi ecosistemul PaE la un nivel mai înalt de performanță.

Primul eveniment, **„Importanța sprijinirii acțiunilor creatorilor de ecosisteme naționale prin finanțare din partea donatorilor”**, a avut loc la **18 iulie 2023**. Acest eveniment a explicat rolul esențial al creatorilor de ecosisteme și necesitatea de a-i abilita.

EU4Digital a analizat 24 de organizații partenere din est care adoptă rolul de creator de ecosisteme pentru a crea, a abilita și a stimula ecosistemul. Jesús Lozano a explicat că acest studiu a scos la iveală necesitatea unei mai mari specializări a creatorilor de ecosisteme în funcție de anumite sectoare sau grupuri țintă. Deși creatorii de ecosisteme pot proveni atât din sectorul public, cât și din cel privat, aceștia acționează în general ca organizații non-profit. Acesta este motivul pentru care au nevoie de sprijin din partea donatorilor guvernamentali și internaționali, dar și din partea sectorului privat conștient – având în vedere că crearea organizațiilor și dezvoltarea rețelelor puternice consumă resurse și timp.

Cel de-al doilea eveniment, „**Rolul sectorului privat în dezvoltarea incubării de înaltă performanță în țările PaE**”, a avut loc la 8 august 2023.

Acesta a abordat necesitatea de a regândi conceptul și de a avansa eficiența incubatoarelor de inovare în regiunea Parteneriatului Estic. Acesta s-a adresat în special marilor corporații, băncilor, reprezentanților mediului academic și incubatoarelor și a reunit peste 100 de participanți.

Ambele sesiuni de sensibilizare au evidențiat **rolul parteneriatelor** dintre actorii din ecosistemele de inovare în crearea unor ecosisteme performante, cu „conduce” sau „autostrăzi” eficiente și cu impact în materie de inovare și dezvoltare a afacerilor, precum și cu seturi de instrumente de servicii pentru start-up-uri și întreprinderi de dimensiuni mari.

Mai multe informații: <https://eufordigital.eu/ro/evenimentele-eu4digital-evidentiaza-prioritatile-pentru-a-stimula-inovarea-si-incubarea-start-up-urilor/>

Zeci de localnici din sudul țării au absolvit cu succes cursurile de competențe digitale pentru adulți, organizate de EU4Moldova: Startup City Cahul

37 de locuitori din regiunea Cahul au absolvit unul dintre cele două cursuri de competențe digitale și de dezvoltare a paginilor web, datorită cărora au avansat în domeniul IT. Cursurile au durat trei luni, timp în care beneficiarii au învățat să țină pasul cu tehnologiile digitale.

După finalizarea cursurilor, absolvenții și-au prezentat proiectele în cadrul unui eveniment de retrospectivă la care au participat reprezentanți ai Ambasadei Suediei în Republica Moldova și ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

„Scopul acestui proiect este de a contribui la dezvoltarea economică a Republicii Moldova prin implementarea noilor politici de programare și tehnologii inovative. Într-un context în care digitalizarea devine tot mai necesară, aceasta influențează practic toate domeniile utilizării. Uniunea Europeană acordă o importanță deosebită asigurării faptului că nimeni nu este lăsat în urmă în această călătorie către digitalizare. Este

esențial să ne îmbunătățim competențele digitale, indiferent de vârsta pe care o avem. Aceasta ne permite să rămânem competitivi pe piața internațională într-un mediu în continuă schimbare, să ne adaptăm la noile cerințe și să ne valorificăm potențialul pe deplin”,

a declarat Boris Filipov, Ofițer de program la Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

Iar Thomas Alveteg, Prim Secretar, Șef Adjunct, Departamentul de Cooperare pentru Dezvoltare, Ambasada Suediei în Republica Moldova a menționat:

„Trăim într-o eră a digitalizării în care schimbările tehnologice au loc cu o viteză uluitoare. Pentru a rămâne competitivi în carieră și în activitatea antreprenorială, este crucial să ne adaptăm continuu la aceste schimbări și să fim la curent cu noile tehnologii și tendințe.”

Beneficiarii au avut ocazia să discute și cu reprezentanți ai mai multor companii din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor. Delegații companiei Moldcell și cei de la compania Power IT i-au încurajat să își continue drumul în domeniul IT. În același timp, compania Halley Soft a

adus în discuție avantajele unei cariere în IT. Concomitent, cele mai bune proiecte realizate de absolvenții cursurilor au fost prezentate în fața publicului.

„În momentul în care am participat la acest curs, am constatat că am o bună cunoaștere a domeniului digital. Cu toate acestea, am considerat că este important să ajut echipa și să ne înțelegem cât mai bine în procesul de digitalizare. Prin urmare, am venit pentru a-i motiva pe colegi și a-i ajuta să dobândească cunoștințe noi”,

a spus Tatiana Ivanova, antreprenoare.

Cursurile au fost organizate de EU4Moldova: Startup City Cahul, proiect implementat de ATIC și finanțat de Uniunea Europeană, în parteneriat cu Ambasada Suediei.

IMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

10 întreprinderi mici și mijlocii din sudul Republicii Moldova au beneficiat de granturi pentru integrarea soluțiilor digitale, în cadrul EU4Moldova: Startup City Cahul

Într-o perioadă în care tehnologia joacă un rol din ce în ce mai important în economie, proiectul EU4Moldova: Startup City Cahul a lansat un program de granturi pentru a sprijini digitalizarea afacerilor mici și mijlocii din regiunea de sud a țării. Acesta

este destinat celor 10 întreprinderi mici și mijlocii din raioanele Cahul, Cantemir, Leova și Taraclia care au finalizat programul Digital Upgrade și care sunt gata să accelereze procesul de digitalizare a propriilor afaceri.

Scopul și obiectivele programului de finanțare sunt menite să contribuie la dezvoltarea economică a regiunii de sud, prin integrarea soluțiilor digitale și sporirea automatizării proceselor de lucru. Beneficiarii au depus cereri de finanțare pentru soluții de digitalizare, precum sistem electronic de management al comenzilor la shaormerie, pagini web pentru agenție de turism, pensiune turistică și muzeu din regiune, zonă de agrement și întreprindere de logistică, abonare la pyn-booking, creare de magazine online materiale de publicitate și magazin de mobilă și integrare sistem CRM Bitrix pentru o instituție de activități extracurriculare.

Acest program reprezintă o oportunitate pentru IMM-urile din regiunea de sud a țării de a se adapta la noile cerințe ale pieței și de a-și crește competitivitatea. Fiecare beneficiar va contribui cu cel puțin 20% din valoarea totală a proiectului de digitalizare,

iar suma grantului este transferată direct către compania prestatoare de servicii IT după confirmarea transferului

contribuției financiare de 20% a beneficiarului către compania prestatoare de servicii de digitalizare. Perioada de implementare a proiectelor, finanțate în cadrul acestui program de granturi, este între 3 și 6 luni.

Astfel, cei 10 beneficiari din domeniul turismului, alimentației publice, logisticii și educației beneficiază de granturi în valoare de până la 20 000 lei pentru a-și accelera procesul de digitalizare. Perioada de implementare a programului este iunie-octombrie 2023.

Proiectul EU4Moldova: Startup City Cahul este finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Suedia și implementat de Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC).

Elevii din Cahul devin campioni la Web Development în competiția "Tekwill Junior Ambassadors"

În luna iunie, echipa "Web Fox" de la Colegiul "Iulia Hașdeu" din Cahul a reușit să obțină locul 1 la categoria Web Development în cadrul concursului "Tekwill Junior Ambassadors". Această competiție,

care este considerată cea mai mare din țară dedicată tehnologiei pentru elevii de gimnaziu și liceu, a atras un număr record de participanți în acest an - 2500 de elevi din 333 de instituții de învățământ.

Coordonată de profesorul Gheorghe Pădure, echipa "Web Fox" și-a început călătoria în septembrie 2022, când doi dintre elevii anului III, Aurica Apareci și Savelie Babaianu, au manifestat un interes deosebit pentru programare. Impresionat de potențialul lor, profesorul le-a propus să formeze o echipă și să participe la concurs.

Aurica și Savelie, în vârstă de 18 ani, au acceptat provocarea și au lucrat asiduu timp de aproximativ 8 luni la propriul lor proiect. Inițial, ei au planificat să creeze o simplă pagină de lansare, dar și-au dat seama că

sunt capabili să abordeze un proiect mai complex. Astfel, au decis să dezvolte un site funcțional pentru o pizzerie din Cahul.

Procesul de dezvoltare a proiectului s-a încheiat în februarie, când echipa "Web Fox" a participat la prima etapă regională a concursului și a obținut victoria. Ulterior, au concurat cu alte 18 echipe la etapa finală, care a avut loc la Chișinău. Deși inițial au fost peste o sută de proiecte depuse, echipa "Web Fox" a impresionat juriul cu munca lor și cu soluțiile inovative propuse.

Profesorul Gheorghe Pădure este încântat

de performanța obținută împreună cu elevii săi în concursul "Tekwill Junior Ambassadors". El consideră că această experiență va avea un impact pozitiv asupra viitorului lor profesional. Elevii au învățat să lucreze în echipă și au dezvoltat un produs de la planificare până la lansare. Câștigarea acestui concurs le va adăuga valoare profesională, facilitându-le angajarea în companii.

Deși există multe oportunități în domeniul IT în străinătate, elevii de la Colegiul "Iulia Hașdeu" din Cahul își doresc să-și construiască cariera în Republica Moldova.

„Cred că în domeniul IT poți să acumulezi o bază solidă de cunoștințe în Republica Moldova și din acest motiv o să rămân acasă”,

spune Aurica Apareci.

Competiția „Tekwill Junior Ambassadors” oferă tinerilor oportunitatea de a-și demonstra abilitățile în domeniul IT și de a dezvolta proiecte cu impact social și economic. „Tekwill Junior Ambassadors”

este organizat de EU4Moldova: Startup City Cahul și „Tekwill în Fiecare Școală”, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, cu suportul partenerilor externi de dezvoltare Uniunea Europeană și Suedia.

Profesiile viitorului pot fi studiate de cei mici la taberele din Cahul, la EU Innovation Centre Cahul - Inotek

Tekwill Academy Kids a desfășurat în perioada iunie - august programele a șase tabere pentru copiii cu vârste între 7 și 14 ani, la Cahul. Aceste tabere sunt destinate celor pasionați de tehnologie și arta digitală, oferind oportunitatea de a învăța prin intermediul unor activități interactive și

distractive. Aceste tabere au loc în cadrul Inotek, care este un centru ce și-a propus să ofere copiilor acces la resurse și oportunități educaționale.

Cele șase tabere oferă copiilor oportunitatea de a învăța Brain Game, Robotică, Animaker, Programare în Scratch, Digital Skills și Design Grafic.

Cele șase tabere lansate sunt conduse de experți în domeniul tehnologiei și oferă copiilor posibilitatea de a-și dezvolta abilitățile tehnologice și de a învăța profesiile viitorului.

Inotek își propune să ofere oportunitatea unică, pentru copiii din Cahul și din zonele înconjurătoare, de a învăța și de a se recrea în același timp, dezvoltând abilități tehnologice.

Aceste tabere reprezintă o experiență educațională interactivă și distractivă pentru copii, pregătindu-i pentru viitorul digital.

Taberele de robotică și programare pentru copii la Cahul sunt organizate în cadrul EU4Moldova: Startup City Cahul, proiect implementat de Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC și finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Ambasada Suediei.

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și asistența UE în Republica Moldova în 2023”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Particip GmbH.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă, Particip GmbH
svetlana.japalau@particip.com

Natalia Ionel, Expert în comunicare strategică, Particip GmbH
natalia.ionel@particip.com

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a Particip GmbH și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

